PAJTÁS

BUJTOR ISTVÁN

THURY ZSUZSA

Április 22-én tölti be 85. esztendejét népszerű ifjúsági írónk, Thury Zsuzsa, kinek édesapja, a fiatalon elhunyt Thury Zoltán, és férje, Sándor Kálmán is író volt. Persze hosszú, munkás élete során nemcsak az ifjúságnak írt, sok felnőtt regény és novella, újságcikk került ki a tolla alól, de a gyerekek mégis csak a számukra írt könyveiből ismerik, amelyekért kétszer is József Attila-díjat kapott. „A francia kislány" és „Az amerikai nagynéni" című regényeit magyarul többször is kiadták, és számos idegen nyelven is megjelentették.

Írásai főként azért kedveltek, mert történetei kalandosak, szórakoztatóak és többnyire nagyon mulatságosak is. Szereplőiben – ha rokonszenvesek – könnyen ismerünk magunkra, ha pedig nem egészen azok – ismerőseink valamelyikére. Így van ez „Az amerikai nagynéni" esetében is, amelyből részletet közlünk. A regény egyik főszereplője a neves idős színésznő, aki Amerikába került gyermekkori barátnője unokáját várja látogatóba. Az egyetemista kislány először jár Magyarországon, sőt Európában is, és a színésznő nagy izgalommal készül a kedves, de ismeretlen vendég fogadására.

Azután megszólalt a csengő, és . . .

AZ AMERIKAI NAGYNÉNI

(részlet)

Hárman álltak az ajtóban, elöl a lány, mögötte két fiú, mindhármukon térdig érő nadrág, nagy, keret nélküli, villogó szemüveg, s tömött hátizsák, különös, téglalap formájú s oly nagy, hogy válluktól a térdük hajlatáig ért. Vigyorogva álltak, majd bevonultak az előszobába, s mielőtt Terka szóhoz jutott volna, azt mondta a lány:

— Nagymama meghagyta, hogy szólítsalak Terka néninek, és tegezzelek.

A színésznő lassan ocsúdott. Karját könnyedén a lány vállára tette.

— Helyes, kislányom. Tedd le a csomagodat. A fiúk is talán helyet foglalnak egy percre.

S kissé a lélegzetét visszafojtva nézett a két barátságosan mosolygó fiatalemberre. Az egyiknek vállát verdeste hullámos barna haja, bajusza a szájába lógott, s azt sodorgatta, rágcsálta, a másiknak hegyes kecskeszakálla volt és álláig érő pakumpartja, oldalukon fényképezőgép. A lány szőke, óriási szemüvege mögött a szeme melegbarna és csillogó, duzzadt gyerekszáj, magas, szép termetű, hosszú lába gyerekesen vékony, lábfeje kissé befelé fordul az ormótlan, poros cipőben.

— Ezek nem beszélnek magyarul — mondta Emilie. Hátizsákja jókora robajjal a földre zuhant, s a két fiú is oldozgatta a zsákja bonyolult kötelékét. — Te persze nem tudsz angolul, semmi baj, majd én, tolmács vagyok.

Közben a másik két zsák is koppant a földön, a fiúk kibújtak rövid zubbonyféléjükből, s a kerevetre hajították, a szakállas lovaglóülésben elhelyezkedett egy széken, gyűrött papírcsomagból kifricskázott cigarettát kínált Terkának, majd amikor az visszautasította, mind a hárman rágyújtottak. Tiszta szerencse, hogy nyár van, s nyitva az ablakok, az erkélyajtó; Terka nem tűrte lakásában a dohányfüstöt. Erre majd figyelmezteti Emilie-t, most még korai, ráér, ha kettesben lesznek. Bájos kislány. Rámosolygott, és megérintette a kezét.

— Kellemes utad volt? Bizonyára sok szépet láttál. A fiúk is megnézik Magyarországot?

— Persze. Jack — mutatott a hullámos fürtjeit lobogtató ifjúra — a férjem, most tanul magyart. Mondd: buta vagyok! — S mert a fiú változatlanul vigyorgott, és fújta maga elé a füstöt, toppantva kiáltott: — Mondd, hogy: buta vagyok!

— Butá vágyok . . .

Terka hebegett:

— A férjed? Nagyanyád nem említette a levélben.

— Hát! — mondta a lány. — Hiszen indulás előtt egy nappal házasodtunk. Nagymama iszonyatú régies gondolkozású, azt hiszi, a férjnek tartania kell a feleségét, pedig ez egy centet sem keres. Lusta dög, csak zenélni szeret.

— Konzervatóriumi növendék? — érdeklődött Terka egyre zavartabban.

— Az mi?

— Zeneiskola.

— Á, minek? Magától megtanult.

— Zongorista?

— Gitározik.

— Aha . . .

Nézett a kecskeszakállas fiatalemberre, aki valamit kiszedett hátizsákjából, és angolul társalgott Jackkel, majd váratlanul harsányan fölnevetett.

— Ezek mindig hülyéskednek — szólt Emilie, s ő is nevetett kellemes beszédhangjával ellentétes roppant magas, visító hangon.

— A férjed barátja? — kérdezte Terka.

— Mind a kettőnké. Először úgy volt, hogy Georgie-val házasodok, azután megbeszéltük, hogy ezzel — mutatóujjával erélyesen a férje oldalába bökött — a tökös fejjel. Mondd: tökös fej vagyok!

Terka önkéntelenül kijavította:

— Tökfej.

— Tökfej, ha jobban szereted. — Felugrott, s a kialudt cigarettavéget a földre pöccintette. — Kicsomagolunk, Terka néni, mutasd meg a szobánkat.

Az asszony is felállt, igyekezett összeszedni magát. Tulajdonképpen egy vendégre számított, a fekhely keskeny lesz kettőnek, igazán nem tudja, hogyan oldja meg . . . Ezenközben már Ábel szobájában voltak valamennyi hátizsákkal, fényképezőgéppel, zubbonnyal, körbevillantak a keret nélküli óriási szemüvegek, s Emilie határozott.

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

— A divány elég kettőnknek, Georgie majd összekucorog kint azon a diványon. Üres a szekrény? — Kitárta az egyajtós szekrényt, előrángatta és lobogtatta Ábel háziköntösét. — Szóval fiúd is van! Jópofa vagy, Terka néni!

A színésznő sértődött méltósággal mondta:

— A fiam házikabátja. — Rendreutasítsa a lányt? Az érkezése első órájában? Nem teheti Mili unokájával! Mindenesetre némely dolgot tisztázni kell, s határozottan mondta: — A barátotoknak másutt keresünk szállást. A hallra szükségem van, ott fogadom a vendégeimet, ott étkezünk...

— A vendégek nem zavarják Georgie-t, jó alvó.

— Én itt mellette a szobában...

A lány vékony, visító nevetését hallatta, s átölelte Terka vállát.

— Szóval félsz tőle. Jámbor barma ez...

— Barom.

— Jó, barom, nem bánt, csak ha fölpiszkálják. Te mindenféle gondot csinálsz magadnak, Terka néni. Olvass, hímezz, mi kicsomagolunk.

Valóban, mit tehetne egyebet? Kilépett az erkélyre, kezét önkéntelenül rászorította zakatoló szívére. Képtelen helyzet. Mint egy artistacsoport. Három valószínűtlenül nagy, keret nélküli szemüveg, roppant tömeg szőrzet, szokatlanul hosszú, egyforma sort, színes térdharisnya — idegesen, halkan nevetett. Nyugalom, hidegvér, ezt a néhány napot elviseli a Takáts család felejthetetlen emlékéért. Összerezzent, Kornélia megérintette a karját.

— Mi történik itt?

Sietősen mesélte: hárman jöttek, a kislány Mili nagysága tudta nélkül férjhez ment, s egy barátjukat hozták. A barát a hallban alszik, az összekötő ajtót becsukják...

— Itt akarnak kosztolni?

— Nem tudom ... bizonyára.

— Hát abból semmi sem lesz!

— Nelli! Légy szíves, tedd, amit mondok. Ne nehezítsd a helyzetemet, Nellikém.

— Többet nem szólok. Jöjjön, művésznő, mutatok valamit.

Benyitottak Ábel szobájába, s a döbbenet a küszöbön fogva tartotta Terkát. Az asztal, a komód csipketerítője, a kisasztal selyemkendője, a diványtakaró egy kupacban a földön, tetején a nagy kristályváza, a rosenthali bonbonniere, a hollandi fejkötős halászlány a „fiújával", ahogy Emilie mondaná, szanaszét a félig kiürített hátizsákok, s a divány, az asztal, a komód telerakva ruhaneművel, könyvek, toalettcikkek, borotvák, dobozok, szájharmónika, cigarettakartonok, s tárgyak, amelyeknek rendeltetése nem világos. A hátizsákok tartalma kimeríthetetlennek látszott, a két fiú még egyre szórta a földre az összegöngyölt fehérneműt, szandálokat — Terka megbűvölten nézte. Emilie poros gyerekcipője orrával megemelte a terítőhalmazt, gurul szanaszét váza és porcelán.

— Ezt a sok kacatot ki lehet vinni. — Kornéliához lépett. — A nénit hogy szólítsuk?

— Kornélia néni — mondta Terka.

A lány nevetett.

— Ezt ne meséld be a fiúknak! Megtörik bele a foguk.

— A nyelvük...

— Hát a nyelvük.

— Szólítsátok Nelli néninek.

A lány sebesen hadart valamit az orra alatt, bámulatos, hogy a fiúk megértik, figyelmesen szemügyre veszik Kornéliát, s hangosan nevetnek. Kornéliát elfogja a méreg, sarkon fordul.

— A rosseb egyen meg titeket! — És kivonul.

Terkából is kibukik a nevetés, Emilie-ből is, átöleli a színésznő vállát, és egyet perdül vele.

— Ez mindig ilyen undokos?

— Undok...

— Legyen undok. Mondd meg neki, hogy adjon valamit enni, mert felfordulunk az éhségtől. Reggel ettünk pattogatott kukoricát, de olyan, mint a semmiség.

— Szólok. Miért nem táviratoztál? Vártalak volna a pályaudvaron és rendes ebéddel.

— A Budapest Szállodához érkeztünk. Nos, szólj már, Terka néni.

Újabb rejtelem: miféle vonat érkezik a Budapest Szállodához? Kiderül. Terka összenyalábolta a terítőket és dísztárgyakat. A konyhába ment.

— Teríts, Kornélia, csinosan, három személyre, adj be szalámit és vajat, a gyerekek ma még csak pattogatott kukoricát ettek. — S váratlanul sírva fakadt, nevetett és sírt mérhetetlen zaklatottságában.

B-csoport:
MEXIKÓ, BELGIUM, IRAK, PARAGUAY
A program:
Mexikó–Belgium
(VI. 3., 20 óra, Mexikóváros)
Irak–Paraguay
(VI. 7., 20 óra, Mexikóváros)
Belgium–Irak
(VI. 8., 20 óra, Toluca)
Mexikó–Irak
(VI. 11., 20 óra, Mexikóváros)
Belgium–Paraguay (VI. 11., 20 óra, Toluca)

BEFUTÓK ÉS »SÖTÉT LOVAK«

Mexikó nagyon készül. Immár másodszor kerül sor a távoli országban a Mundialra. 1970-ben az ország labdarúgó-válogatottja eddigi legnagyobb sikerét érte el, először jutott túl az első fordulón. Most, a második alkalommal bizonyosan nem elégednének meg azzal, hogy csak a legjobb 16 közé kerüljenek. Szurkolóik nagyszerű eredményről ábrándoznak, sokuk szerint a június 29-i döntőn az Azték stadionban az egyik résztvevő mindenképpen kaktuszország együttese lesz. A szakvezetők óvatosabbak, de ők is bíznak a jó szereplésben.

A csoportmérkőzések során valószínűleg nem lesz nehéz dolga Bora Milutinovics csapatának Fortuna kegyes volt hozzájuk, a sorsoláson a legkönnyebb csoportba kerültek. Az első találkozó máris rangadó lesz, s nem vállal nagy kockázatot az, aki megjósolja, hogy amelyik gárda győz a Mexikó–Belgium összecsapáson, az máris a B-csoport első helyezettjének tekintheti magát.

Szinte hihetetlen, de az elmúlt esztendőben több mint húsz találkozón vettek részt, a legjobbak együtt készültek és készülnek, a bajnokságot helyettesítő tornán sem vettek részt. S, hogy milyen is Mexikó válogatottja, amely természetesen élvezi a házigazda minden előnyét – ismerős környezet, mindhárom mérkőzése azonos helyen (Azték stadion), azonos időpontban kerül sorra – arról a magyaroknak igencsak sok tapasztalatuk van. A mexikói futballistákkal 1984 nyarán kezdődött az ismerkedés, ami nem volt túl kellemes a számunkra. A vendégek 2–0-ra nyertek a Népstadionban, s ugyanezt az eredményt érték el hazai környezetben, a tolucai stadion avatásán, a sorsolás előtti napon, 1985. december 14-én. Egyszóval jó az együttes, ráadásul Negrete, Boy, Aguirre, és a Real Madrid játékosa, Sanchez, kifejezetten klasszisnak számít.

Belgium némi szerencsével került a Mundialra. Csoportjában a lengyelek mögött a második helyen végzett, de játszhatott a szintén csoportmásodik hollandokkal két mérkőzést. A rotterdami visszavágó utolsó pillanataiban Grun, a csereként beállt játékos szerzett gólt, s a csupán 2–1-es vereség a belgák továbbjutását jelentette; hiszen otthonukban 1–0-ra nyertek. Így az idegenbeli találatnak köszönhetik a mexikói repülőjegyet. A sorsoláson is szerencséjük volt, hiszen szinte mindenki szerint a hat csoport közül, a „B" a leggyengébb, az esélyeseknek onnan a legkönnyebb továbbjutni. Harcos társaság, remek fiatal és idősebb játékosokkal. Scifo, az új csillag, de társai, Gerets, Pfaff, Vercauteren és a többiek neve is jól cseng. Nagyon nagy meglepetés lenne, ha nem kerülnének a 16 közé.

A két „sötét ló": Irak és Paraguay. Nem várható, hogy megnehezítik a nagyok továbbjutását. Irak először vesz részt a világbajnokságon, már annak is örülnek, hogy elutazhatnak Mexikóba, ahol a szakemberek szerint a középcsatár Raadi aláírásáért több klub képviselője verseng majd. Paraguay negyedszer vehet részt a nagy kalandban, de valószínűleg most sem tartozik majd a főszereplők közé, bár a csoport három vendégegyüttese közül a földrajzi közelség miatt minden bizonnyal ők alkalmazkodnak a legkönnyebben a labdarúgóknak nem éppen kellemes mexikói magaslathoz és klímához. Romero és Ferreira, a két legnevesebb paraguayi, külföldön szerepel, ők is, miként társaik, ha továbbjutással nem is, de szép játékkal bebizonyíthatják, nem voltak méltatlanok a FIFA-segélyre, amely megkönnyítette vb-felkészülésüket.

Őri B. Péter

A legutóbbi vb-n nem birtunk a belgákkal

Pfaff, a „bűvös kapus"

A mexikói Aguirre (sötét mez) akár főszereplő is lehet

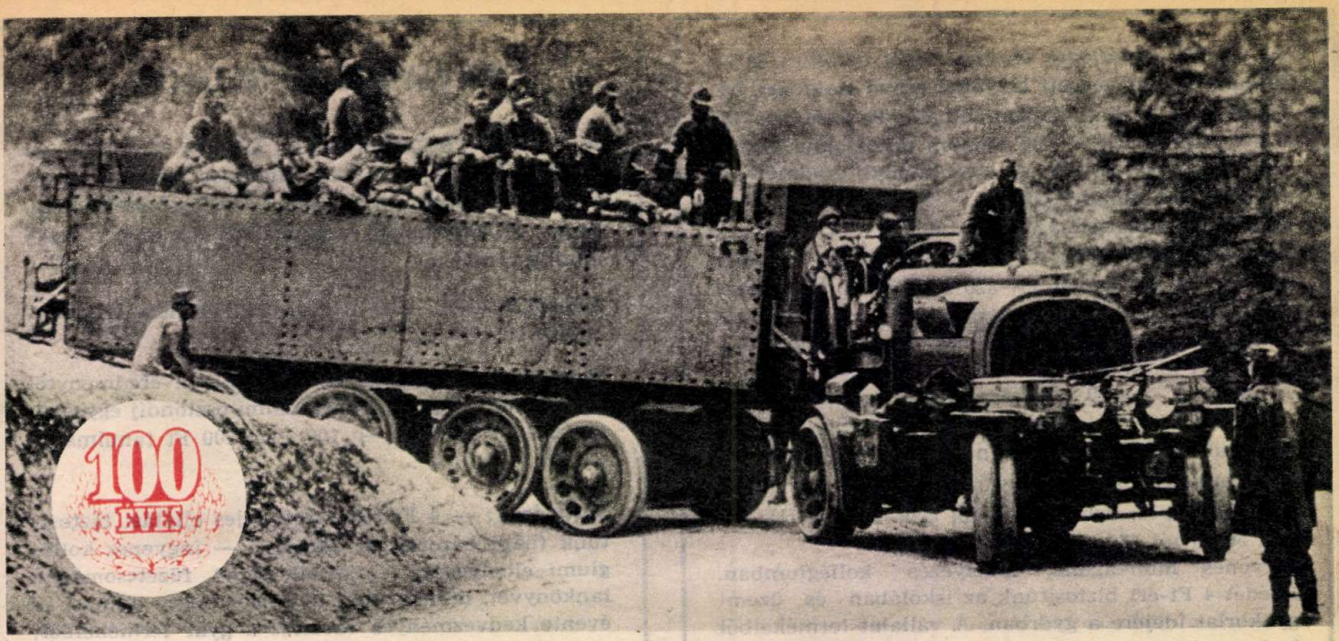

100 ÉVES

Taxik a tűzvonalban

Az autó és az autóversenyzés története nem választható el egymástól. Ezért kanyarodjunk vissza néhány percre Henry Ford sorozatban gyártott Bádog Böskéjétől a századforduló éveihez, amikor kialakultak az autóversenyzés Gordon Bennett féle szabályai. James Gordon Bennett a New York Times című lap tulajdonosának a fia azt találta ki, hogy az autóversenyeket országos csapatok részére kell kiírni, egy-egy csapat három versenyautóból áll, s ezek az autók 400 kilogrammnál könnyebbek és 1000 kilogrammnál nehezebbek nem lehetnek. Egy-egy autóban két versenyző foglal helyet (egy versenyző + szerelő), súlyuk személyenként 60 kilogrammnál kevesebb nem lehet. A verseny távja pedig 550 és 650 kilométer között váltakozhat.

Bennett ötletére jelölték ki az egyes országok számára a kötelező verseny-színeket, hogy egyszerű legyen a versenyben megkülönböztetni, milyen nemzetiségű autó áll az élen, s melyek követik a sorban. Így lett Franciaország színe kék, Belgiumé sárga, az akkori Németországé fehér, Olaszországé piros, Angliáé zöld. És jóllehet, a Gordon Bennett formulákat már régen túlhaladta az idő, néhány előírása, szabálya tovább él még napjainkban is a versenypályákon.

Ami pedig a színeket illeti: ha a reklámok miatt ma már például a Forma—1-ben a színek elképesztő tarkaságát láthatjuk is, még mindig vannak, akik őrzik a hagyományokat.

Ám amikor a versenyélet talán a legszebben virágzott, és az autó története a sorozatgyártás megkezdése után igazán felfelé ívelt volna, kitört az első világháború. 1914. július 4-én még megrendezték a Francia Nagydíjat, s ezen 37 autó indult. Többek között néhány Mercedes.

Ezek sorsa érdekesen alakult, a továbbiakban. Egyiket kiállították Londonban — erről a Rolls-Royce közreműködésével hamarosan a Bristol típusú vadászgépek motorjait mintázták. A másik Mercedest Ralph de Palma, az amerikai versenyző vette meg, s ennek a motorja a Liberty típusú repülőgép motorjához adta az alapot...

Háború volt, és az autó, mert nem tehetett mást, bevonult katonának.

Az ötlet, hogy a katonaságot „motorizálni" kell, nem ekkor született, hanem jóval előbb, még az autó születésnapja előtt, 1870-ben. Akkor is háború volt, és a német hadügyminisztériumnak támadt az az ötlete, hogy néhány közúti lokomotívot rendeljen, azaz társas-gőzkocsit a hadsereg számára. Amikor aztán a benzinüzemű automobil is megjelent a színen, természetesen nem maradt el a hadsereg érdeklődése sem. Az első páncélkocsit érdekes módon az osztrák Daimler művekben készítették el, ahol Paul Daimler volt a vezető tervező, és már 1904-ben!

Az autó „bevonultatásából" nem maradhatott ki Ferdinand Porsche sem, minden idők egyik legzseniálisabb autótervezője. Az első világháború idején egy csapatszállító kolosszus tervezésével tűnt ki, amely, mint harci jármű, talán nem érdemelné meg a figyelmet, de az egyik technikai megoldása igen: benzinelektromos meghajtású volt a vontató.

A katonaruhába öltözött autók sorából a „Marne-taxik" emelkednek ki, ezek a szerény kis Renault gépkocsik. Párizsban 1908-tól kezdve a piros, fekete tetejű Renault-k voltak a taxik. Mókás kis autók, és mentesek minden harcias megjelenéstől. Mégis, komoly haditett fűződik a nevükhöz. A német csapatok ugyanis, előrenyomulásukkal mármár Párizst fenyegették, előretörtek a Marne-ig. Létfontosságú volt, hogy a védő francia katonák a lehető leggyorsabban odaérjenek az előnyomulás helyszínére, és feltartóztassák az ellenséget. Ekkor támadt Gallieni tábornoknak az az ötlete, hogy taxival küldi katonáit az első vonalba.

1914. szeptember 1-én délután fél kettőkor lefoglalta a párizsi taxikat, összesen mintegy hétszáz kis Renault-t. Aztán katonáit taxiba ültetve (minden kocsiba négyet), sietve elindította az ellenség felé. A csaknem háromezer főnyi hadsereg másnap a reggeli órákban — tehát szokatlanul gyorsan — meg is érkezett a frontra, és felvette — ekkor még sikerrel — a harcot...

(Folytatjuk)

DÁVID SÁNDOR

Az 1986/87-es tanévre 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év. Juttatások: — 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; — 200 Ft kiemelt szakmapótlék; — tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft. **Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára** iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: — 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; — tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft, II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől—csütörtökig, 8—15 óráig, a személyzeti osztályon. PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest, XIII., Fáy u. 81—83. — 1135.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1986/87-es tanévre felvesz általános iskolát végzett **lányokat fonó és szövő; fiúkat textil-gépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos** szakmára szakmunkástanulónak.

TANULMÁNYI IDŐ 3 ÉV. FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, + 100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások: — 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.

A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezés:
PTM Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest, Pf. 43. — 1502
Telefon: 662-688

LÁNYOK, FIGYELEM!

Csak 3 év szorgalom, és jövedelmed havonta 3500—6500 Ft lehet!

Az 1986 szeptemberében induló tanévre várjuk az általános iskolát végzett vagy most végző lányok jelentkezését — budapesti és vidéki gyáregységeinkbe — fonalgyártó szakmára. Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény!

— Kollégiumi, leányotthoni elhelyezés: kb. 150 Ft;

— ingyenesen tanszereket, munkaruhát, iskolaköpenyt biztosítunk;

— 6 Ft-ért napi háromszori étkezés.

Havonta (évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően) 250—1100 Ft tanulmányi ösztöndíj; plusz társadalmi ösztöndíj, mely két részből áll: 500 Ft alapösztöndíj és (tanulmányi eredménytől függően) 150—250 Ft tanulmányi pótlék.

VÁLASSZ GYÁREGYSÉGEINK KÖZÜL!
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

— **Lőrinci Gyára, Budapest, Gyömrői út 85—91. — 1183;**

— **Kaposvári Gyára, Kaposvár, Jutai út 6. — 7400;**

— **Miskolci Gyára, Miskolc, József A. u. 21. — 3527;**

— **Váci Gyára, Vác, Vám u. 1. — 2660;**

— **Újpesti Cérnagyár, Budapest, Váci út 91. — 1044;**

— **Bácsalmási Gyára, Bácsalmás, Rákóczi u. 11. — 6430.**

„Fonalgyártó szakma" megjelöléssel várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán.

Kérésedre postafordultával részletes tájékoztatást küldünk!

A Lőrinci Fonó vár benneteket, nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett lányok és fiúk!

Az 1986/87-es tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges 14—15 éves lányokat és fiúkat!

Lányokat — fonó; fiúkat — textilipari gépszerelő, géplakatos, esztergályos szakmára szerződtetünk a Lőrinci Fonó szakmunkástanulójaként! FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

A tanulmányi idő 3 év. A tanulmányi idő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók nyújtanak segítséget a fenti szakmákat választó, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsgák megszerzéséhez.

Juttatásaink fonó szakmunkástanulók részére:
— napi 4 Ft-ért ebéd; — autóbuszbérlet, havi 20 Ft-ért; — kollégiumi elhelyezés 150 Ft-ért.

A három tanév teljes idejére ingyenesek a tankönyvek, tanszerek; a munkaruha, iskolaköpeny, fejkendő, munkacipő. Ezenkívül a tanulókat a következő juttatások illetik meg havonta: — tanulmányi ösztöndíj (tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően) 250—1100 Ft-ig; — társadalmi alapösztöndíj 650 Ft, valamint tanulmányi pótlék, amely 150—250 Ft-ig terjed (tanulmányi eredménytől függően).

A többi szakmunkástanuló részére juttatásaink a következők: — kollégiumi elhelyezés 150 Ft-ért; — havonta autóbuszbérlet; — napi 4 Ft-ért ebéd (az iskolai napon az iskolában, üzemi gyakorlat idején gyárunkban); — társadalmi alapösztöndíj 650 Ft, valamint a tanulmányi eredménytől függően tanulmányi pótlék 150—250 Ft; — tanulmányi ösztöndíj (tanulmányi eredménytől függően) 50—900 Ft.

A lányok és fiúk részére a harmadik tanévben lehetőséget biztosítunk a teljesítménybérben történő foglalkoztatásra.

Kereseti lehetőség a szakmunkás-bizonyítvány megszerzése után fonó szakmában 4000—6000 Ft; a többi szakmában a bérbesorolási kategóriától függően alakul.

Kérésedre a részletes tájékoztatót postafordultával megküldjük.

Címünk: Pamutfonóipari Vállalat Lőrinci Gyár, Budapest XVIII., Gyömrői út 85—91.

Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor kérd meg osztályfőnöködet, hogy a továbbtanulási jelentkezési lapodra írja rá, hogy a Lőrinci Fonóba jelentkezel fonó, textilipari gépszerelő, géplakatos, esztergályos szakmákra. A jelentkezési lapodat a szakmunkásképző intézet címére szíveskedj elküldeni.

Fonó szakmára: Bolyai János Textilipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet
Budapest V., Markó u. 18/20.;

a többi szakmára: 4. sz. Vörös Csillag Ipari Szakmunkásképző Intézet Budapest XIX., Pf. 134. — 1675.

Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon az 585-122/184 melléken.

Szeretettel várunk gyárunk szakmunkástanulójaként!

A BKV 18 SZAKMÁBAN KÉPEZ SZAKMUNKÁSOKAT

A tanulók részére az alábbi juttatásokat biztosítja:
- saját járműveken térítésmentes utazási lehetőség;
- vállalati ösztöndíj (havonta 500–900 Ft) és kollégiumi díjtérítés (havonta 120 Ft);
- napi 4 Ft-ért ebéd;
- két öltöny munkaruha;
- sportolási, szórakozási és üdülési lehetőségek.

Ha a szakmák közül nem tudsz választani, keresd fel a BKV szakmunkásképző osztályát és a jelentkezés előtt kérd ki szakemberünk tanácsát!

Levélben is jelentkezhetsz! Ebben az esetben a válaszlevélben 3 db nyomtatványt küldünk:
- **Nyilatkozatot,** amelyet csatolni kell az iskolai jelentkezési laphoz (vagy a szülői kérelemhez) és elküldeni a megjelölt intézet címére;
- **Adatlapot,** melyet kitöltve címünkre kell visszaküldeni.
- **Értesítést,** amely a jelentkezőnél marad.

Címünk:
Budapesti Közlekedési Vállalat
Oktatási Központ
Budapest X.,
Fehér út 1/c – 1106
Telefon:
187-133/470-es mellékállomás.

A KRIMI-ISKOLA NYERTESEI

A Radar magazin tavalyi első számában Krimi-iskola címmel pályázatot hirdettünk. Egy titokzatos bűnügy megoldását kellett kitalálni: a híres vegyész-biológus dolgozószobájából eltűntek a különleges növények, amelyből új gyógyszereket lehet előállítani, továbbá nyoma vész a professzor jegyzeteinek is. Megindul a nyomozás, amelynek során kiderül, hogy ugyanabban az időben két külföldi szakember, egy ismeretlen telefonszerelő, s egy autóbuszra való iskolásgyerek járt a kutatóintézetben. Az utóbbiból egy időre két gyereknek nyoma is veszett. Még néhány részlet — ennyi volt a megoldandó feladat: „folytassátok a történetet, göngyölítsétek fel, bogozzátok szét a szálakat . . ."

A pályázatra nagyon sok levelet kaptunk, a kitűzött határidőn túl is, amelyet — a szokástól eltérően — ezúttal szintén elolvastunk. Ezért is húzódott egy kicsit tovább az eredmény kihirdetése az ígértnél. Noha sok érdekes, figyelemre méltó ötlet, gondolat született, olyan „folytatás", amely egészében közölhető lenne, nem érkezett. Nem is azért, mert a legtöbb krimi-író a kézenfekvő megoldások valamelyikét választotta: a tolvaj a két külföldi, aki álcázott ügynök, a telefonszerelő vagy a professzor asszisztense, esetleg közülük többen együtt — hiszen a történet ezek valamelyikét sugallta, hanem azért, mert szerzőik önálló, eredeti saját ötlet helyett leginkább a televízióból ismert krimi-fordulatokat választották. Ez persze nem baj, hiszen krimi-ismereteiteket jobbára onnan szerzitek, de egy pályázathoz azért ennél több kell: kitalálni valami meglepőt, váratlant. Így tett például az a három pályázó, aki az eltűnt növényeket végül is nem valamelyik bűnözőnél, hanem a két elkószált, csínytevő gyereknél találta meg.

Ha közölhető megoldás nem akadt is, jutalomban részesítjük azokat, akik legalább egy-két részletben saját ötletet írtak le, s azokat, akik sok lövöldözés helyett (vagy legalább mellett) építkezés logikai, azaz bonyolult, de ésszerű és követhető nyomozási folyamatot próbáltak papírra vetni: **Ambrus Zoltánt** Pécsről, **Jankov R. Istvánt** Budapestről, **Geréd Lászlót** Kaposszekcsőről, **Neményi Norbertet** Kaposvárról, **Szabó Irént** Jászárokszállásról és **Szamkó Mónikát** Fótról.

A jutalmakat a nyertesek címére postán juttatjuk el.

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI:
V. SÓLYOM ERZSÉBET

Rejtvényeink megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy a levelezőlapra írd rá: **„Töprengő".**

Beküldési határidő: május 8.

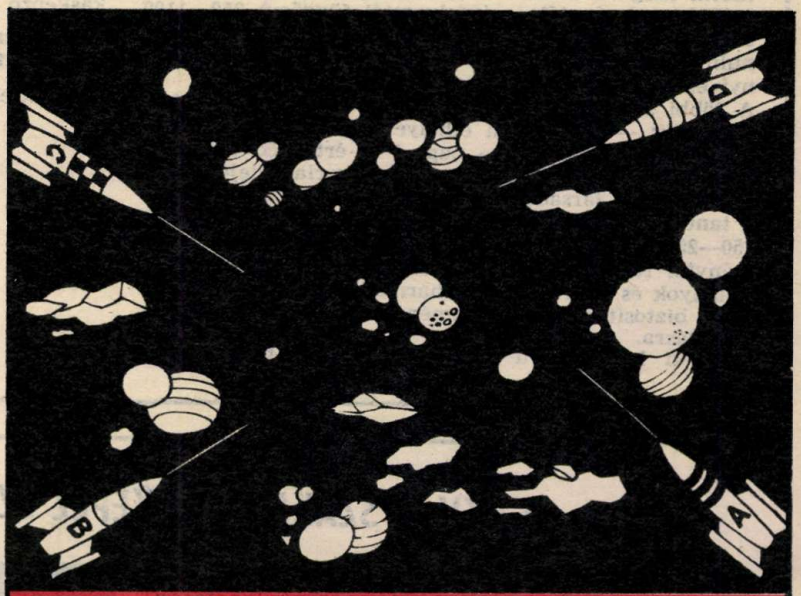

ŰRBÉLI AKADÁLYOK. Melyik űrrakéta tud áthatolni a meteoritfelhőn ütközés nélkül?

AZONOSÍTÁS. Ernyője van, bajsza, kalapja, nyakkendője, szemüvege. Hányas számú férfiról van szó?

POP-REJTVÉNY

Dévényi Tibor kérdezi: a képen látható magyar énekesnő nevét.

72. Eszményi Viktória
66. Karda Beáta
62. Koncz Zsuzsa

Figyelem! Már csak egy rejtvény van hátra és utána a számok alapján a döntő sorozat.

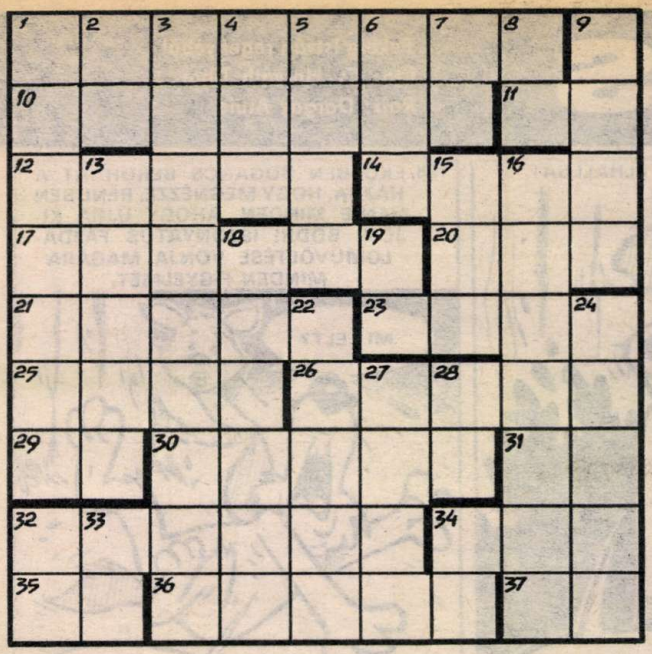

VÍZSZINTES: 1. **Magas rúdra erősített szekéralkatrész, pántlikákkal, zsebkendőkkel díszítve. Hazánk ÉNY-i részén állítják május elsején a természet újjászületésének szimbólumaként.** 10. Iratok, levelek alján szerepel. 11. Zamat. 12. Traktortípus. 14. Kévékből rakott kereszt. 17. „... a Balaton vize". 20. Borul, népiesen. 21. Szélvihar. 23. Kelmed rövidebben. 25. Ezután létesül. 26. Női név (márc. 23.). 29. Jószívű. 30. Kellemes íz. 31. Gyilkol. 32. Erdei gyümölcs. 34. Női név becézve. 35. Római kettes. 36. **A függ. 16. sz. e virággal egy másik virág elnevezését adja.** 37. NSZK és norvég autójel.

FÜGGŐLEGES: 1. A Futrinka utca lakója. 2. Hamis. 3. Pl. egy búgócsiga. 4. Világhírű szovjet mágus. 5. Énfelém. 6. „Tolató" állat. 7. Kötőszó. 8. Nem be, sőt. 9. Karéjt vág a kenyérből. 13. Katonai egység. 15. Férfinév. 16. **Tavaszi ünnep, e napon bontják le a vízszintes 1. sz. alatti fát.** 18. Rebellis. 19. Saját kezűleg. 22. Fonásszövés nélkül összepréselt textilanyag. Németből vett neve filc. 24. Világhírű francia filmszínész (Alain). 27. A Naprendszernek a Naptól számított negyedik tagja. 28. Nem engem, nem téged. 32. Téli sport. 33. Kettőzve édesség. 34. Fordított névelő.

A rejtvények megfejtéséért jutalmat kapnak:

9. szám: Horváth Orsolya, Bp. XVI.; Horváth Zoltán, Bp. XVII.; Szabó Kriszta, Bp. IV.; Verseczki Zoltán, Bp. X.; Bakk Éva, Bucsa; Balatoni Endre, Pécs; Barta Erika, Csongrád; Csatordai Ilona, Szegvár, Dalmadi Zoltán, Doboz; Daru Andrea, Kajászó; Demcsák Csaba, Ópályi; Domján Attila, Ősi; Herédi Sz. Gyöngyi, Szeged-Tápé; Kovács Ildikó, Mikófalva; Major Mónika, Szombathely; Mikó Tünde, Létavértes; Rónaszéki Katalin, Kerepestarcsa; Szántay Judit, Sárosd; Takács Péter, Tatabánya; Vincze Sarolta, Petneháza.

10. szám: Bundy Erzsébet, Bp. XXI.; Küller Barbara, Bp. II.; Molnár Zsófia, Bp. XV.; Anger Dóra, Mosonmagyaróvár; Bruzsa Sándor, Alap; Fazekas Orsolya, Salgótarján; Garai Ivett, Pécs; Gólya Edina, Tépe; Guvat Anett, Makó; Herpai Ágnes, Karcag; Kovács Péter, Piliny; Megyes Katalin, Farmos; Miszlai Edit, Orosháza; Mráv Zsuzsa, Karád; Nagy Mária, Nyergesújfalu; Papp Karolina, Paks; Péter Attila, Debrecen; Saranik Kamilla, Szeged; Szász Ágnes, Törökszentmiklós; Zsiga Zita, Szihalom.

11. szám: Árnyas Melinda, Ózd; Barta László, Püspökladány; Bejczy Mihály, Dejtár; Bokody Judit, Bp. XIV.; Borka Melinda, Fülöp; Dobosy Gábor, Ózd; Farkas Erika, Abony; Gál Zsuzsa, Kaposvár; Horváth Éva, Sorkifalud; Jakab Barnabás, Bp. III.; Krokavecz Csilla, Ózd; Laskai Ildikó, Püpökladány; Lipcsei Zsolt, Békés; Magócsi Márta, Gomba; Móker György, Újszász; Sajó Márta, Csépa; Santur Timea, Cegléd; Tóth Mihály és Róbert, Debrecen; Vaskó Edit, Nyírtelek.

Jelentkezzetek PAPÍRIPARI SZAKMUNKÁSTANULÓNAK!

A gondolatok rögzítése ősi igény. Az ősember a barlang falára festett. Az ókoriak a kőbaltát és a papiruszt használták.

A legidőtállóbb a PAPÍR.

Több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag sem pótolni a kultúra terjesztésében, az emberi tudomány rögzítésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban egyre bővülnek.

FIATALOK! Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei. Gyertek a Csepeli Papírgyárba CELLULÓZ- és PAPÍRGYÁRTÓ, valamint PAPÍRFELDOLGOZÓ szakmunkástanulónak.

Biztos jövő, jelentős kedvezmények a tanulás idejére.

A képzési idő 3 év.

Az elméleti oktatás helye: 50. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet (Budapest XXI., Csepel, Bajáki Ferenc u. 27.). A gyakorlati oktatás helye a Csepeli Papírgyár.

A képzés ideje alatt tanulóinknak az alábbi kedvezményeket adjuk:

— tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (3000—1000 Ft);

— tanulmányi pótlék (10—15 %) és tanulmányi ösztöndíj az 1/1985. MM. sz. rendelet szerint (50—900 Ft);

— térítésmentes ebéd;

— teljes tanfelszerelés és munkaruha;

— minden tanévben egy teljes öltözet ruha;

— kollégiumi elhelyezés;

— ingyenes kirándulásokat szervezünk;

— ingyenes üdülés;

— szünidőben vállalt munka esetén a munkakörnek megfelelő teljes bér;

— tanulmányi eredménytől függően minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk;

— sportolási lehetőségek, strand és sportlétesítmények a gyár közelében;

— ifjúsági klub, könyvtár.

Bővebb felvilásítást ad a Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya.

Cím: Budapest. XXI., Duna u. 42. — 1751.

Telefon: 279-620/301, 535 mellék.

VÁRUNK BENNETEKET!

BOGÁNCS

Fekete István regényéből
írta: Cs. Horváth Tibor.
Rajz: Dargay Attila

196. A KUTYÁK VAD CSAHOLÁSA PONTOSAN JELZI, MERRE LOPAKODIK A KERTEK ALATT A KÉT IDEGEN. BOGÁNCS EGYELŐRE NEM SZÓL, NEM MOZDUL, CSAK FIGYEL. ANNÁL DÜHÖSEBBEN ACSARKODIK BODRI.

VIGYÁZAT! VIGYÁZAT! TOLVAJOK! LOPNAK!

197. ÁM EGYSZERRE ELHALLGAT...

HM! VALAMI JÓ SZAGOT ÉRZEK!

198. EKÖZBEN BOGÁNCS BEROHANT A HÁZBA, HOGY MEGNÉZZE, RENDBEN VAN-E MINDEN. AHOGY ÚJRA KIJÖN, BODRI ISZONYATOS FÁJDALOMÜVÖLTÉSE VONJA MAGÁRA MINDEN FIGYELMÉT.

MI LELT?

JAJ! VÉGEM!

199. ÍGY A KÉT ÁRNYALAK SIMÁN BESURRAN A HÁZBA ANÉLKÜL, HOGY TUDNA BOGÁNCSRÓL, ÉS ANÉLKÜL, HOGY BOGÁNCS ÉSZREVENNÉ ŐKET.

ALSZIK.

MARADJ AZ ÁGYNÁL, ÉS FIGYELD!

200. PÁR PILLANATTAL KÉSŐBB AZ ÖREGEMBER FELÉBRED, BÁR JOBB LETT VOLNA, HA NEM ÉBRED FEL.

TARTSD! MINDJÁRT MEGVAGYOK!

BODRI SZAGGATOTTAN HÖRÖG, HORPASZA MIND LASSABBAN EMELKEDIK. BOGÁNCS BORZONGVA NÉZI. ÁM EGYSZERRE MEGNESZELI A BAJT...

201.

202. MINT EGY KIS DARAB SÖTÉTSÉG ROBBAN BE A SZOBÁBA, EGY SZEMVILLANÁSNYI IDŐ ALATT FELMÉRI A HELYZETET, ÉS...

AÚÚÚÚ!

FIGYELEM! ÁPRILIS 24-I SZÁMUNKBAN „BOGÁNCS – TÖPRENGŐ" CÍMMEL PÁLYÁZATOT HIRDETTÜNK, MELYNEK BEKÜLDÉSI HATÁRIDEJE MÁJUS 8.

(FOLYTATJUK)

GYALOG-SE

A HÉT SPORTSZERE: A KERÉKPÁR

Az 1800-as évek elején különös szerkezet ejtette ámulatba az utca népét Németországban, majd Angliában, Franciaországban és az Egyesült Államokban. A két fakerékből és az ezeket összetartó rúdból álló bohókás szerkezeten férfiak ültek, és két lábukkal rugdosták magukat előre, „kocogó" sebességre szert téve ezáltal fura járgányukon.

1973-ban egy vállalkozó kedvű amerikai ifjú 226,1 km/óra sebességet ért el speciális kerékpárjával. A fakerekű masinák csodált tulajdonosai igencsak kapaszkodhatnának manapság...

Bajnokok

A falon a nagy bajnokok képe. Zoetemelk, Hinault, Van Impe és a többiek mosolyognak (vagy a fáradtságtól vicsorognak) a belépőre. A Csepel kerekeseinek szerelőműhelye, gyanítom, nem különleges. Valószínűleg hasonló kép fogadja a látogatót valamennyi bringaklinikán. A falon a sztárok, a földön a nem éppen szívderítő kopott, törött alkatrészek.

— Persze jobb lenne két kézzel osztani a néhány dekás csodagépeket — tárja szét a kezét Szabó János, a serdülők edzője, aki nemrégen még a válogatott színeiben tekerte a pedált —, de hát tudomásul kell venni, hogy hazánkban csak nagyon keveseknek jut a 80—90 ezer forintos külföldi kerékpárokból. Javítani kell hát azt, ami van.

Magyarországon ezernél alig több igazolt versenyző van. Nagyon kevés. Egyesek vészharangokat kongatnak a bringások felett, de a szakemberek azt állítják, a megfelelő munka és az egyre szaporodó tömegversenyek fellendítik majd a sportágat idehaza.

— Persze a tömegsport és az élsport az más — jelenti ki határozottan az edző. — A kerékpárversenyzés nagyon kitartó munkát követel. Naponta 110—120 kilométert letekerni nem kis dolog! A mi ajtónk mindenki előtt nyitva áll, csakhogy nem mindenki marad bent, aki besétált rajta. Tavasszal hatalmas a jelentkezési hullám. Özönlenek a srácok. Aztán részben a komoly munka, részben a nyár csalogató örömei miatt sokan abbahagyják rövid idő múlva. Persze én is szigorú vagyok: három igazolatlan hiányzás, és az emberkének megköszönjük az eddigi munkáját!

Kemény, kitartást igénylő sportág, indokolt hát az edzői szigor. Lehet, hogy ezeknek a fiataloknak egyszer majd a Békeverseny

ÉS FUTÓ GÉPELY

több, mint kétezer kilométeres távján, vagy az olimpián, a 100 kilométeres csapatversenyben kell helytállniuk. Az edzők dolga pedig nem irigylésre méltó. Kevés a jó gép, és a főváros környéki autósok enyhén szólva nem ölelik keblükre az út szélén tekerőket... Vonatkozik mindez az országúti versenyzőkre.

Persze a pályakerekesek helyzete sem könnyebb. Lévén összesen két pálya az országban. Az egyik Tamásiban (csak edzésre használható) és a Millenárison. Ez utóbbi az egyetlen, versenyzésre alkalmas. Kevesen tudják, hogy az öreg teknőt az 1928-as, hazánkban rendezett kerékpáros vb tiszteletére betonozták le, korábban faborítású körben hajtottak a bringások. És vidékről a fővárosba utazni edzésre?!... Pedig ez a szakág az egyik legérdekesebb, legizgalmasabb olimpiai szám.

Bajnokjelöltek

Molnár Bálint mosolyog.

— Akkor sem unom — tárja szét a kezét a csepeli serdülők egyik legjobbja, amikor a sokadik kilométerről, vagy a téli, teremben végzett edzésekről faggatom. — Sportoltam én korábban is, fociztam, atlétizáltam, de azokat csak elkezdtem és abbahagytam. Ez az igazi. Más a környezet, nem vagyunk helyhez kötve, miénk az országút, a jó levegő!

Bálint országúti versenyeken indul, mindössze három éve kerekezik, korosztályában az országúti csapatbajnokságon második helyezést ért el társaival. Persze ő nem kocakerekes. Éjjel-nappal edzést tart, szinte le sem száll a nyeregből.

— Talán majd egyszer a Tour de France-on vagy a Giro Italian is... — kockáztatom meg.

— Bár úgy lenne... — sóhajt a fiú, és vágyakozva néz a falon lógó poszterekre.

Nem csoda. Az olasz és a francia körverseny a kerékpársport egyeteme. És, mint a tavalyi nagymenő Zoetemelk példája is bizonyítja: sohasem késő. Ő negyvenedik évében ért fel a csúcsra!

Szili Krisztián egyelőre kevesebbel is beérné.

— Mi még kezdők vagyunk — mondja —, most tanuljuk a mesterfogásokat. Rajtolni, csapatban menni, vagy akár csak a falhoz ügyesen odatámasztani a gépet. Jó lenne egy igazi, jó kerékpár!

Ők egyelőre a Csepel—Traubi kupára készülnek, amelyet Taksony és Bugyi között rendeznek nemsokára. Nekik még a 10, 20 kilométeres táv is elég.

*

Vannak országok (Hollandia, Vietnam) ahol hagyományból, sportszeretetből, olykor kényszerűségből tíz és százezrek tekerik a pedált. Vannak országok (például hazánk), ahol mostanában kezdik felfedezni, hogy két keréken gyorsabb, csendesebb, egészségesebb. Hogy mindebből az élsport mit tud hasznosítani? Majd elválik. Egy azonban biztos: az első magyar nevén gyalog-sebes futó gépelynek nevezett kétkerekűt egyformán szeretheti versenyző és amatőr, öreg és fiatal.

Tolsztoj az 1800-as évek végén, közel hetvenedik évéhez, vidáman kerekezett Moszkva utcáin ormótlan vasparipáján.

Néhány éve egy londoni kiállításon bemutatták a jövő kerékpárját. 43 (!) centiméteresre hajtható össze, akár egy aktatáskában is elfér.

Mi jöhet még eztán?

Trencsényi Zoltán

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő: BOGÁTI PÉTER, CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

86.0693
Athenaeum Nyomda Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

A LOVAGVÁLOGATOTT

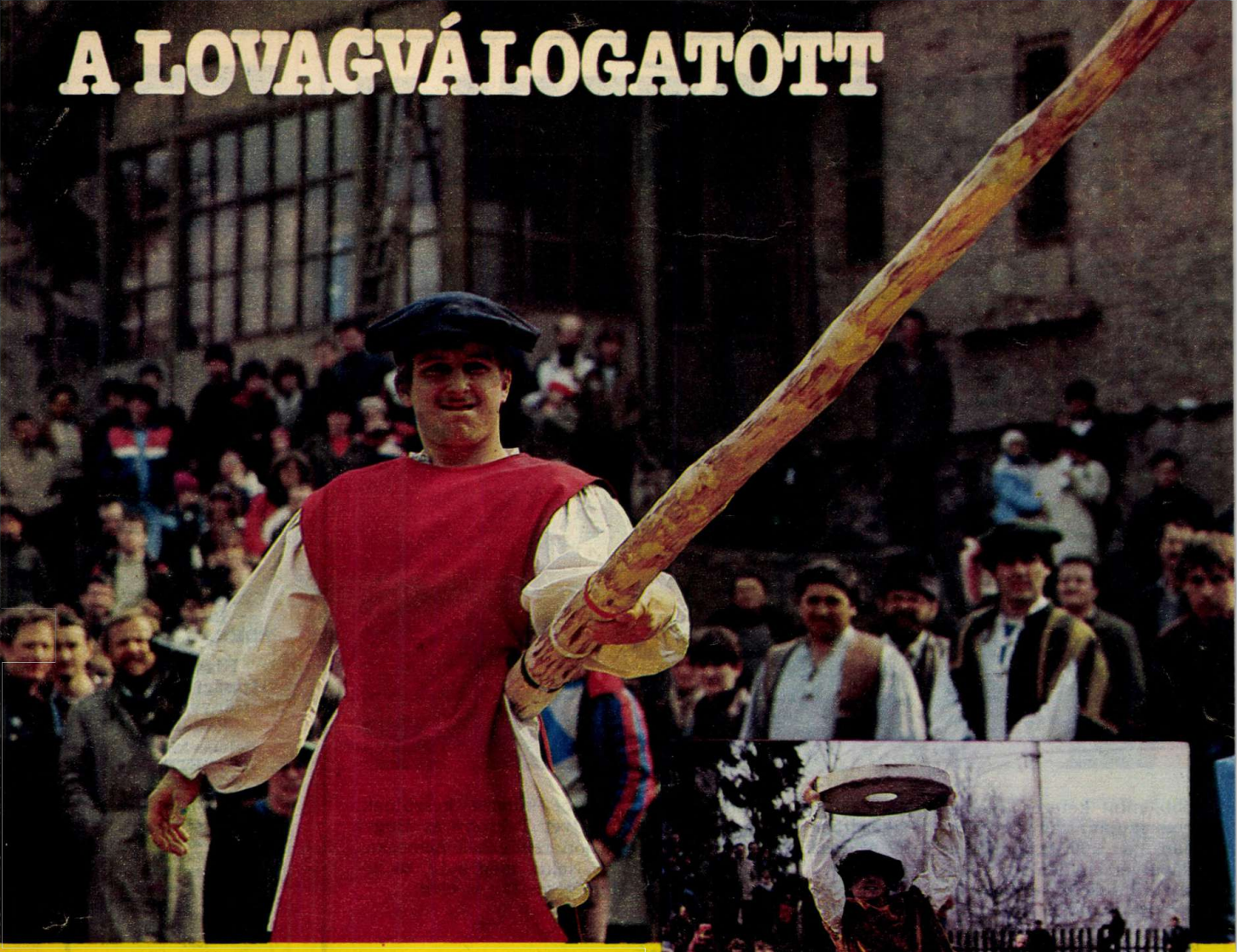

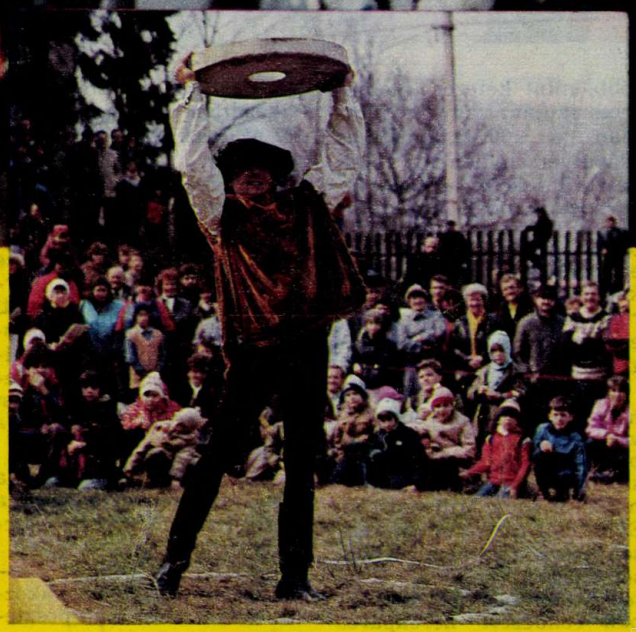

„Különös sorozásra, vagy ha úgy tetszik, vitéztoborzóra került sor Nagy Lajos király udvarában. Aki ezen a verőfényes vasárnap délelőttön ellátogatott a visegrádi várba, az egyben egy kis időutazást is tehetett, hiszen egy csapásra ötszáz évet fiatalodott, és valóságos középkori forgatagba csöppent."

(Riportunk a 10–11. oldalon)

86/16
XLI. ÉVF. • 1986. MÁJUS 8. • ÁRA: 4,50 Ft
PAJTÁS

UGYE, SZÉP? VIGYÁZZ RÁ!...

(KÖRNYEZETVÉDELMI RIPORTUNK
a 2–3. OLDALON)
FOTÓ: SZALAY BÉLA

AZ OXIGÉN AZ

Egy nagyszakállú ismerősöm munkából hazatérvén atyai puszival köszöntötte kisfiát, aki orrát elfintorítva jegyezte meg:

– Olyan város szagú a szakállad!

Ez a kisfiú néhány év múlva talán pontosabban is meg tudja majd határozni a füst, a benzingőz és a por különös keverékének a szagát. Mindenesetre azt hiszem, hogy esetlennek tűnő megállapítása is nagyon pontos. Őt egészen korán kezdte bosszantani a környezetszennyezés. De vajon általában bosszantja-e a fiatalokat?

MAGÁNYOSAN

A Marczibányi téri Rózsa Ferenc Úttörőházban, az Országos Környezet- és Természetvédő Hivatal és a Xantus János Természetvédelmi Bázis által szervezett „Természetvédelmi nyitott ház" programjain nem tolongott az ifjúság.

– Reggel óta csak két etetőt adtam el – kesergett Szekrényi György, a Pilisi Parkerdőgazdaság madárvédője. – Pedig hoztam a fészekodúkon, etetőkön kívül ismertető füzeteket, prospektusokat és egy sereg jó tanácsot is.

Mi tagadás: nem állnak sorba a gyerekek a Visegrádról érkezett fiatalembernél... Pedig madarász gyerekek többen is ellátogattak a Marczibányi térre. Méghozzá nem is üres kézzel. Ők matricákat, jelvényeket árultak, a bevételből támogatják a honi madárvédelmet, vagy például az újrahonosított (egyszer már kipusztult) kékcsőrű réce telepítését.

A gyerekek a pult mögött, az áru a pulton, ám a vevő – „hiánycikk"...

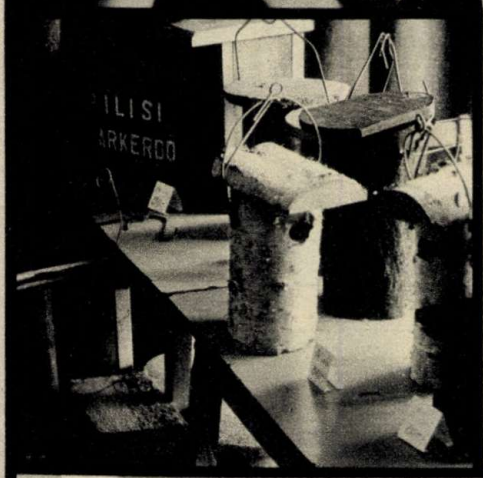

ISMERKEDVE

A Sivatagi show nem veszített népszerűségéből. A nagyteremben ezúttal is jóízűt kacarásztak a kisebbek-nagyobbak. A természet- és környezetvédelmi kisfilmeket már csak néhányan nézték meg. Az alagsori kisteremben a gépész a szakadozott filmekkel küzdött, a gyerekek meg az álmossággal...

Roskó Gábor asztala érdekes színfoltja volt a programnak. A szó szoros értelmében színfolt, hiszen tarka szárazvirágok hevertek rajta, dekoratív érzékkel megáldott kezekre várva.

– Ez még nem természetvédelem – magyarázta a virágok szerelmese –, mindössze ismerkedés a természettel. Mert azt hiszem, ez az első lépcsőfok: megszerettetni a természetet. Amíg a gyerekek nem veszik észre, hogy milyen szép egy erdő, milyen hangulatos egy virágos, tarka mező, addig védeniük sincs mit.

ERDŐBEN TEREM

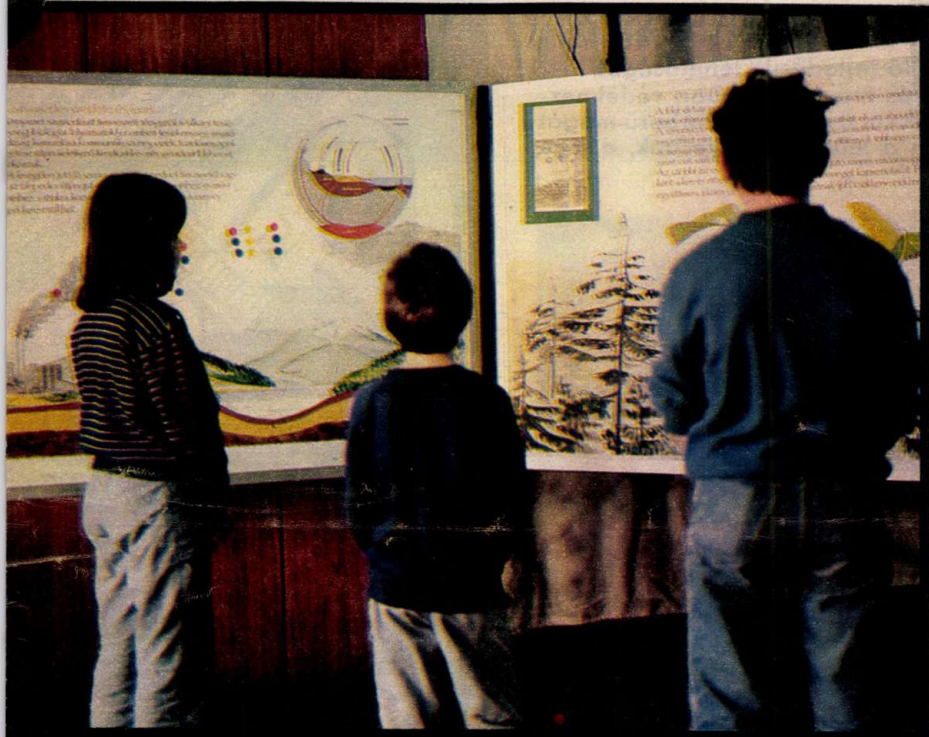

A gyerekeket, úgy látszik, vonzotta az érdekes újdonság. Egyre többen próbálgatták, hogy milyen is a szárazvirág-rendezés. Ulbrich Szilárd Szekszárdról érkezett, némelyik növényféléről mesélni is tudott.

– Ismerem őket – mondta –, hiszen a természetvédelmi szakkörünkkel gyakran kirándulunk. Igaz, főleg madarakkal foglalkozunk.

Hogy is mondta Roskó Gábor? „Megszerettetni a természetet." Vajon eljutunk-e akárcsak eddig is?

EGYÜTT

A legnagyobb érdeklődést vitathatatlanul a vetélkedő váltotta ki. Egy több hónapig tartó, országos szellemi erőpróba végére tett pontot a Vágó István vezette játék.

– Úgy magyarázzatok nekem, mintha én lennék a legbutább itt a teremben – biztatta a versenyzőket a televízió népszerű játékmestere.

Majd hozzátette:

– Megvallom, ez nem is áll messze az igazságtól, mert itt komoly szaktudósokkal állok szemben!

Valóban. Csak úgy röpködnek a válaszok a nehezebbnél nehezebb kérdésekre. Éppen ezért elkeserítő a véleményük:

– Néha csaknem kilátástalannak érezzük a környezetvédők helyzetét – mondja szinte egyszerre a győztes tatabányai csapat három tagja: Egyed Mónika, Baranyai Gábor és Ádám József. – Az emberek gyakran nem is látják az igazán ijesztő szennyvízbeáramlásokat, füstfelhőket, kültelki szeméthalmokat. Csak arra figyelnek fel, ami a városokban közvetlenül a szemük elé kerül. De nem igazán rettennek meg semmitől.

Tegyük hozzá: a fiatalabbak sem. Pedig egyszer előlük fogy el a tiszta levegő, az ő patakjaik válnak szennyes folyammá, az ő lakóhelyükön áll majd térdig a szemét!

Az előtérben ingyen osztogatják a környezetvédelmi zsebkönyvet. „Az erdő a város tüdeje... az oxigénpótlás fontos rendszere", „Egy személygépkocsi egy óra alatt 800 ember egy órára elegendő oxigénmennyiségét fogyasztja el", Hazánkban egy négyszemélyes család háztartása egy év alatt egy tonna szemetet termel..." Továbbá felhívások a víz tisztaságának fontosságára és a zajártalomra.

Szavak, szavak. Vajon kikhez jutnak el?...

(Trencsényi)

Fotó: Karasz–Szalay

Május 9-ről, a győzelem napjáról minden évben megemlékezünk. Ezen a napon ért véget a második világháború, amelyben 50 millió ember vesztette életét. A győzelmet a szövetséges csapatok együttes erőfeszítése hozta meg, a Szovjetunióra hárult azonban ennek a harcnak az oroszlánrésze. A hitszegő támadást követő négy esztendőben a szovjet emberek nemcsak megvédték hazájukat, de megfordították a világháború kimenetelét is.

A győzelem legfőbb eredménye, hogy az emberiség megőrizte civilizációját, a népek függetlenségét, önálló fejlődésük lehetőségét.

Már negyvenegy éve békében élünk, és ma még jobban védelmeznünk kell azt, hiszen a nukleáris fegyverek korszakában a háború magát a földi életet fenyegeti. Ezen a napon a múltra emlékezünk, a jövő nevében

Soha többé ilyen városképeket! A már felszabadult magyar főváros az utolsó harcok után

Történelmi pillanat: a hitleri fasizmus bukása

Európa mai arcát is meghatározó konferencia Potsdamban

A HÁBORÚ GYERMEKE

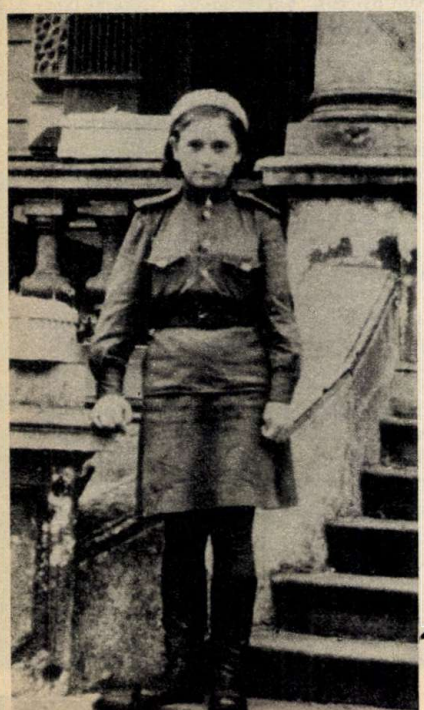

... Csend volt. A Sztálingrád körüli sztyeppén tikkasztó hőség. A Volga mentén az apró házakat rejtő kertekre rátört a szárazság. Az egyik névtelen kis utcában élt egy kislány az édesanyjával és a nagymamájával. A kislány most fejezte be a második osztályt. Az édesanya ápolónőként dolgozott.

Eljött a vasárnap, 1941. június 22. És a háború.

Augusztus 18-án Veráék házának ajtaján kopogtattak: a postás a mama nevére szóló behívót hozott. Sztálingrád egyszeriben tele lett kórházakkal. A kislány is egyre több időt töltött a kórházban. Gézpólyákat hajtogatott, tamponokat készített.

— Verocska, szaladj, olvass fel az újságból a sebesülteknek! — kéri valaki. — Vidd a leveleket is, oszd szét őket! Vera sarkáig érő nagy fehér köpenyben futkosott a termekben, a fürge kislány „otthonra" talált a kórházban.

1942 nyarán Sztálingrád helyzete megváltozott. Az ostromgyűrűbe került városból kimenekítették azokat, akik nem vettek részt a védelemben, az asszonyokat, gyerekeket. Veráék is elhagyták a várost. Egy kis településre kerültek Barnaul közelében, kétezer kilométerre Sztálingrádtól. Fél év után Lipickbe költöztek tovább.

Fagyott, akár Szibériában. Kabátban ücsörögtek az iskolában, nincs fűtés, nincs fa. A front húsz kilométerre volt, szüntelenül hallatszott a tüzérségi tűz. Vera a cipőjét nézte, amelyben még 1942 augusztusában hagyta el Sztálingrádot. Próbálta mozgatni az ujjait, de csak fájdalmas zsibbadást érzett. A mama kórházba vitte. A diagnózis: mind a két kéz- és lábfejcsont megfagyott.

Eltelt egy év. Beköszöntött negyvennégy tavasza. A háború már Szovjetunió határain folyt. Az édesanya a csaták és ütközetek tüzében szolgált, Vera a harkovi gyermekotthonba került. De nem találta a helyét. „Mama, ha nem veszel ki a gyermekotthonból, megszököm a frontra" — írta anyjának. Vera édesanyja hamarosan megérkezett, és együtt indultak a 3. Ukrán Frontra, Ogyesszába.

— Hogy kerül egy gyerek a harcoló alakulathoz? Kié? — nézett szigorúan a tábornok Verára, ő pedig egy pocsolyában állva zavaros magyarázkodásba kezdett.

— Miért nem szalutál, ahogy kell? — szakítja félbe a tábornok,

A MÚLTRÓL — A JÖVŐ NEVÉBEN

már jóval enyhébben. — Nem tehetem, nincs váll-lapom. — hangzik a válasz. — Hány éves vagy? — Tizenkettő. A tábornok elképedve nézett a kislányra, majd rendelkezett: beöltöztetni!

Egyenruhában, sapkával a fején, csizmával a lábán jelentkezett a tábornoknál. — Te kis bolha! — nevette el magát a tábornok. — A szanitéceknél fogsz szolgálni.

A kislány végigharcolta a háborút. Ott volt a Budapestért folyó harcoknál is. A győzelemről Bécsben értesült...

Reggelente még mindig ugyanabban a katonaruhában ment az iskolába, de a szanitéctáska helyett iskolatáskával. És akkor váratlanul kiderült, hogy nem járhat tovább iskolába, tüdőbajt fedeztek fel nála. Kórházi ágy, hosszú, hosszú hónapokig, és újra gyógyulás. Húszévesen fejezte be az iskolát.

Vera most 53 éves, röntgenlaboráns Moszkva egyik kórházában. Emellett nagymama, van egy hároméves unokája. A nagymama az ő korában kórházi termekben futkosott, sarkáig érő nagy, fehér köpenyben...

BÉKEÚT AMERIKÁBA

Kátya Licsova kék szemű, csengő hangú kislány. Szereti a zenét, ügyesen rajzol és táncol, rajong az állatokért, főleg a kutyákért. Fellép a moszkvai Úttörőpalotában, cikket ír a Pionyerszkaja Pravdába, a szovjet úttörők lapjába, tagja a nemzetközi barátsági klubnak. Angol tagozatos iskolába jár, jól megérteti magát ezen a nyelven.

Többek között ezért is esett rá a választás, hogy Samatha Smith utóda legyen. Azé az amerikai kislányé, aki Jurij Andropov, az SZKP azóta elhunyt főtitkárának meghívására Moszkvában töltött néhány napot. Tavaly nyáron légikatasztrófa vetett véget Samatha Smith életének. Amerikai gyerekek vetették fel az ötletet: miért is ne lehetne folytatása az akkori utazásnak? A San Francisco-i „Békeszerzők gyermekei" elnevezésű szervezet meghívására most a tizenegy éves szovjet iskoláslány utazhatott az Egyesült Államokba.

Kátya korcsolyázott a Rockefeller Központ jégpályáján, ellátogatott az űrkutatási központba, ahol részvételét fejezte ki a Challenger-áldozatok bajtársainak. Minden lépését — találkozóját az amerikai gyerekekkel, Ronald Reagan elnökkel — újságírók, televíziós kamerák kísérték. Tizenkét napos útján meglátogatta Chicagót, New Yorkot, Washingtont, Houstont és Los Angelest. Sok iskolában járt, mindenütt szeretettel fogadták, kérdésekkel ostromolták. Kik az úttörők? Szabad-e Moszkvában kutyát tartani? Milyenek a szovjet gyerekek?

Kátya ajándékot is vitt az amerikai gyerekeknek: moszkvai iskolások által készített játékokat. Van közöttük egy majdnem akkora copfos baba, mint Kátya. Vitt papírgalambokat, amelyekre a kislány iskolatársai írták fel a címüket. Ronald Reagan, az Egyesült Államok elnöke is kapott ajándékba egy földgömböt ábrázoló babát.

Az élménygazdag utat nem követi pihenés. Mint a Pionyerszkaja Pravda kiküldött tudósítója, az Amerikában szerzett élményeiről a lap hasábjain számol be a szovjet gyerekeknek.

— APN —

Egy vasúti kocsi alapvető tulajdonsága, hogy halad, viszi utasait valahonnan, valahová. A nemesszalóki általános iskola vasúti kocsija azonban mozdulatlan. Már két és fél éve annak, hogy megfosztották kerekeitől, és magas betonalapra helyezték az iskola udvarán. A száguldás számára már csak emlék. Ennek ellenére ma is vannak „utasai" . . .

— Emlékszem, összeszaladt az egész iskola, amikor meghozták a vagont — meséli a hatodikos Dénes Tímea. — Mintha csak egy holdkomp érkezett volna! Eleinte fogalmunk sem volt arról, hogyan fogjuk rendbehozni, átalakítani. Eredetileg úgy terveztük, hogy úttörőszobának használjuk majd . . .

Csakhogy Nemesszalókon is kiderült, hogy a felnövekvő új generációnak kicsi már a régi iskola. Két kihelyezett osztályban, sőt még a plébánián is folyt a tanítás. Csoda-e, ha a huszonhárom méter hosszú személykocsi egyik részét tanteremnek rendezték be?

— Nem ment ez olyan könnyen! — emeli fel mutatóujját Kis Lajos, az iskola igazgatója. — Igaz, a gyerekek is rengeteget dolgoztak a „vonatban", de a termelőszövetkezet szerelőinek szocialista brigádja, meg a pápai katonák nélkül nem sokra mentünk volna. A kocsit a dunaharaszti bontótelepről bányászta elő a MÁV, a szombathelyi igazgatóság pofozta helyre, a győri 4. sz. ÉPFU vállalat szállította ide. A községnek nincs vasútja, nem jöhetett saját kerekén a vagon. Úgy volt, hogy a katonák hozzák majd helikopterrel. Micsoda hatása lett volna! De hát túl bonyolultnak ígérkezett a művelet, maradt a hosszú, nyerges teherautó. A hatás így is megvolt.

Az akkori hetedikesek, nyolcadikosok dolgoztak a kocsiban a legtöbbet. Őket dicséri a szép tapéta, a függönyök, a faliújság. A vagon most olyan belülről, mint egy igazi osztályterem, de valahogy azért mégis más. Vonatban érzi itt magát az ember, nyilván a hely viszonylagos

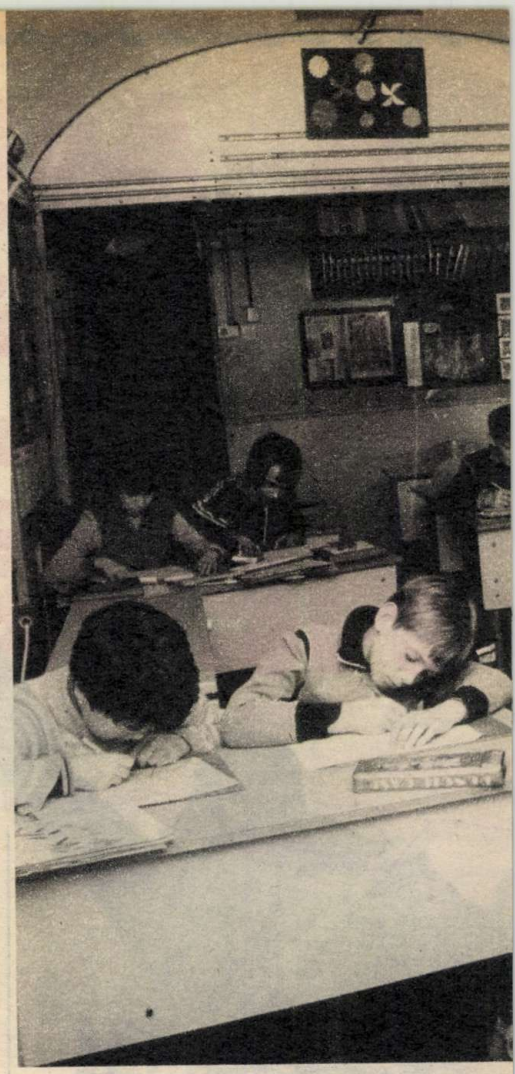

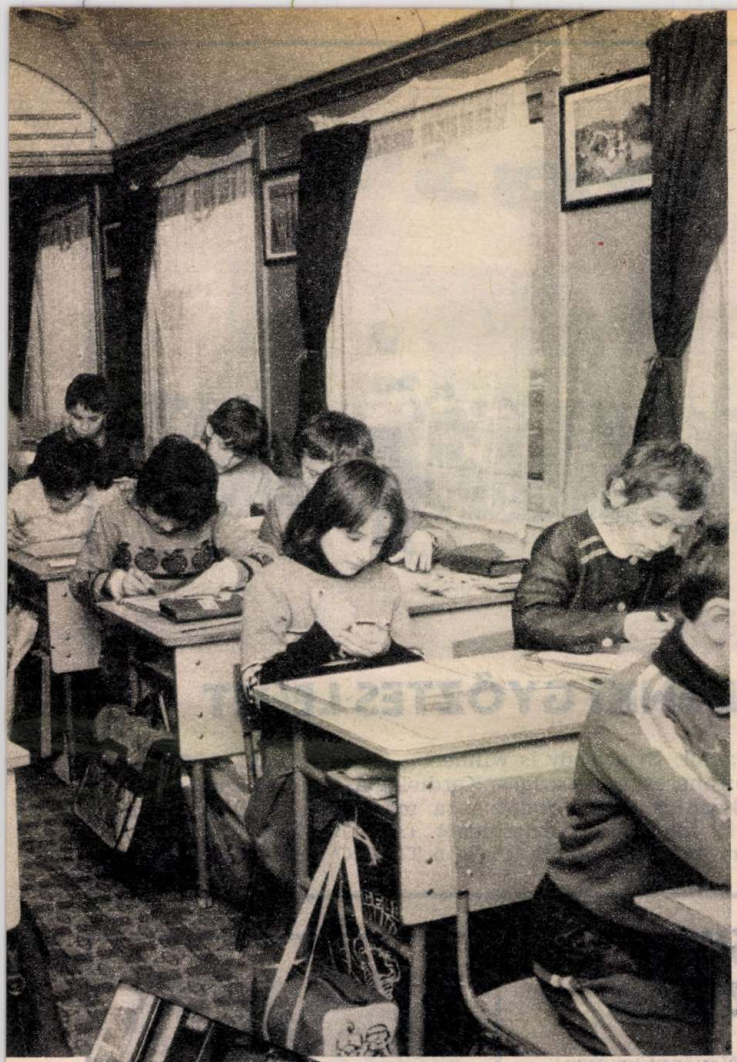

szűkössége, a sok ablak, de talán a vészfék hatalmas forgókereke miatt is. Ez az érzés már megszületett a beszállás pillanatában, ahogy eljöttünk az ütközők mellett, ahogy felkapaszkodtunk a vaslépcsőkön, ahogy benyitottunk a jellegzetes ajtón. Már tényleg csak az indulást jelző sípszó, a mozdony feldörgő hangja, meg az az enyhe, ringató érzés hiányzik.

— Ezt mi is ismerjük — magyarázza a szintén hatodikos Árvai Anikó. — Néha „kikaptunk", mert tényleg egy igazi vonatban éreztük magunkat, és kibámultunk óra közben az ablakon, mintha nem is az udvart, hanem a mindig változó tájat figyelnénk.

A mostani negyedikesek, a „vonat" lakói:

— Van itt lemezjátszó, magnó, írásvetítő, minden, ami kell, tessék csak benézni a hátsó kupéba, azaz a szertárba! Sőt, nálunk működik az úttörőszövetkezet boltja is.

Mosolygós arcok bizonyítják, jó itt a hangulat. Irén mondja:

— Van ebben a „vonatozásban" valami kellemes romantika...

A vagon, természetesen, csak átmeneti megoldás. Huszonkét gyerek „utazik" a tudás birodalma felé. Az átmeneti megoldás szükségességét megérti a falu ezerkétszáz lelket számláló közössége. Megérti, de a szegénység jegyét látja benne. A Teho-val (településfejlesztési hozzájárulás) kapcsolatosan szétküldött kérdőíveken épp ezért nem is jelöltek meg más tennivalót, mint az iskola fejlesztését, bővítését, átépítését. A pénzt itt most kivétel nélkül mindenki a gyerekeknek szánja.

— Nagyon jólesett ez nekünk — mondja hálával a hangjában Kis Lajos, aki egyébként a község tanácstagja is. — Megvannak a terveink. Mire ez az anyag megjelenik, már el is kezdődik a munka. A vagont megtartjuk. Úttörőszoba lesz belőle végre, vagy a sportpálya mellett öltöző.

Sinkovics Ferenc
Fotó: Wagner Margit

»SÍNEN« A SULI

ZSIBONGÓ

KÉPESLAPOK ÜZENETE

Május 9-én, a győzelem napján béketalálkozót rendeznek a sárospataki úttörők. Erről, illetve a találkozó előzményeiről kérdeztük Czabányi Attilát, a város úttörőelnökét.

– Felhívással fordultunk a gyerekekhez. Kértük, küldjenek egy olyan képeslapot, amely lakóhelyük nevezetességét ábrázolja, a másik felére pedig írják le a béke ügyével kapcsolatos gondolataikat, érzéseiket. Eddig több mint ezerkétszáz lap érkezett hozzánk, s a magyarokon kívül szovjet, algériai, osztrák, román, csehszlovák gyerekek is írtak nekünk.

– Mi lesz e temérdek képeslap sorsa?

– Összefűzzük őket, könyvet készítünk belőlük, egy szétnyitható leporellót, a béke leporellóját. Az akció sikerén felbuzdulva létrejött egy úttörő béke-klub is a városban. Reméljük, a klub több országos felhívással is kirukkol majd. Az első igazán nagy esemény a béketalálkozó lesz a számukra.

– Esetleg érdemes lenne a legfigyelemreméltóbb gondolatokat, a lapokon található írásokat külön is kigyűjteni . . .

– Biztosan érdekes lenne. A pécsi Dobó István Úttörőcsapat hetedikesei például ezt írták: „A gyerekek szinte ugyanazt mondják az USA-ban, a Szovjetunióban, Ázsiában: Felnőttek, vigyázzatok a békére!"

MINDENKI GYŐZTES LEHET

A jelszó: — angolul: Everybody is winner! — meghódította a világot. A Hazafias Népfront és az Országos Kardiológiai Intézet szervezésében most hazánkban is útjára indul az a mozgalom, amelyben, mint a jelszó is hirdeti: mindenki győztes lehet. (Akit részletesebben érdekel ez a mozgalom, többet megtudhat róla a TEMPÓ MAGAZIN-ból.)

KICSIK MAGAZINJA

Hallottad? Jön a Növényfürkész! Hogy mi az? A Kisdobos nyári magazinja.

Olvastál már húsevő növényekről? Biztosan, de valószínűleg keveset tudsz róluk. Lányok, nagy divat a zöld, a sárga. Ruháitokat növényi anyagokkal is festhetitek, szebb, élénkebb lesz, mint a bolti festéktől.

Nem tudsz mit ajándékozni felavatott kisdobos vagy úttörőtársaidnak? Gondot okoz kistestvérednek a nyaralás? Segíts neki megfejteni a rejtvényt! Öt szerencsés nyertes csillebérci táborozáson vehet részt.

Május közepétől már kapható lesz az újságárusoknál! Ne töprengj sokáig! Jön a Növényfürkész!

JUHÁSZ-TANULÓ

Balogh Gizella kezében néhány órás kisbárány. Ő az egyetlen lány az abaújszántói Gyárfás József Mezőgazdasági Szakközépiskola huszonnégy jövendő juhásza és juhtenyésztője között.

BÉKESZÓTÁR

A szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola I. számú Gyakorló Általános Iskolájának angol tagozatos ötödikesei hisznek abban, hogy nyelvek tanulásával is elő lehet segíteni a népek közötti egyetértést, a béke megőrzését. A Nemzetközi Békeév alkalmából készítettek egy miniszótárt, amelyben a számukra legkedvesebb 12 szót 25 nyelvre fordították le. Sokan leveleznek közülük orosz és angol nyelven, finn barátaikkal pedig már cserelátogatásokat terveznek.

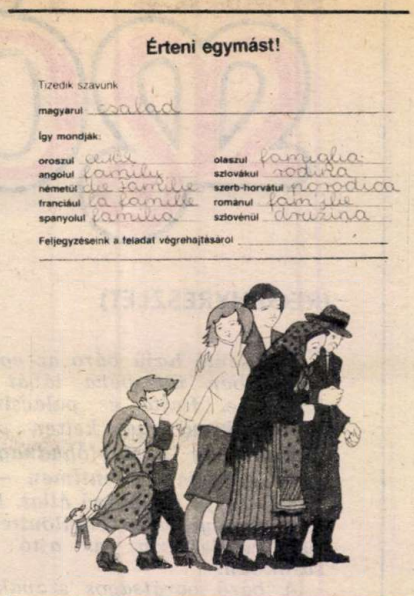

AZ ORSZÁG NÉVJEGYE

Egy ország pénze — az ország névjegye. A Pénzjegynyomdában grafikusművészek tervezik a bankjegyeket, hogy minél szebb, tetszetősebb legyen a küllemük. Füle Mihály grafikusművész több bankjegy rézmetszésében is részt vállalt.

A PAJTÁS MEGKÉRDEZTE...

... hogyan osztotta fel a Gyermekek a gyermekekért szolidaritási mozgalom alapjára összegyűlt pénzt a társadalmi bizottság?

Válaszol Králikné Cser Erzsébet, a Magyar Úttörők Szövetsége titkára:

— Számlánkra 1 millió 200 ezer forint érkezett. Az összeget a magyarországi hátrányos helyzetű gyerekek — így a Gyógypedagógiai Főiskola gyakorló óvodájának tanulói —, illetve a világ különböző részein a tragédiák, háborúk sújtotta gyerekek megsegítésére, beszéd-kommunikációs tankönyvek kiadására fordítjuk.

— Kik voltak az adományozók?

— Számos gyerekközösség vállalt munkát, s fizette be az érte járó pénzt az alap számlájára. Kaptunk pénzt a mozgalom emblémájával ellátott termékek után is. Ide utalták át a Budapest Sportcsarnokban megrendezett Gyermekek a gyermekekért hangverseny bevételét, valamint a Három kívánság lemez jogdíjait.

— Mi lesz a mozgalom sorsa?

— A szolidaritási mozgalom folytatódik. Várjuk egyének és közösségek adományait, segítségét.

IRÁNY MEXIKÓ!

Több száz csapat versenyzett idén a Magyar Ifjúság Kupáért kispályás labdarúgásban. Igaz, ezúttal nem egyszerűen csak a serleg volt a tét. A legjobbak — a pécsi Sopianae női együttese és a püspökladányi November 7. MGTSZ fiúcsapata — ott lesznek (legalábbis nézőként) a mexikói labdarúgó-világbajnokságon.

A SPORT HETE

Május utolsó hetében első helyre kerül Hódmezővásárhely életében a sport. Az Országos Sportnapok városi rendezvénysorozata május 24-én kezdődik az általános és középiskolások látványos tornabemutatójával a városi stadionban, ahová sárkányrepülő hozza az OSN-t köszöntő zászlót. Ezt követően szinte megállás nélkül peregnek majd az események. Lesz kispályás labdarúgás, karate, birkózás, vívás, torna és atlétikai verseny. Ez utóbbi különösen jelentős, hiszen május 26—27-én a megyei atlétikai úttörő-olimpia programját bonyolítják le. A sporthét utolsó nagyszabású rendezvénye a május 31-i futófesztivál, amelyre minél több jelentkezőt várnak a szervezők!

ZSIBONGÓ

„Több évtizedes írói munkásságáért, a magyar gyermekirodalom fejlődése és népszerűsítése érdekében kifejtett aktív szervezői tevékenységéért" — így szól a hivatalos indoklás abból az alkalomból, hogy az éppen hetven esztendős Földes Péter megkapta az Állami Ifjúsági díjat. Az idős, de semmit sem öregedő író életművének jelentős része valóban a gyermekeknek és felnőtt fiataloknak szól.

Többnyire kalandos történetei nagyrészt a magyar munkásozgalom valamelyik fordulatát, drámai eseményét, vagy egy-egy jelentős alakjának életét eleveníti föl. Ismert, népszerű könyve az 1919-es magyar Vörös Hadseregről írott, Mennyei páncélvonat című regénye, és a spanyol polgárháborúban játszódó, s az abban küzdő magyar internacionalistáknak emléket állító Spanyol rapszódia. De írt könyvet Ha az ősi krónikák igazat mondanak címmel a magyar őstörténet máig felderítetlen titkairól is, saját és sajátos „rejtvényfejtő elméletet" állítva fel róluk.

Mókuli című regénye — amelyből itt részleteket közlünk — egy ötéves kisfiúról szól, aki elvesztette szüleit és egyedül cselleng a nyilas uralom alatt álló Budapesten, 1944-ben. Ezúttal három cigány zenész, Kolompár Zsiga és két fia veszi pártfogásába, akiket e karácsony estén egy báró fogad föl muzsikálni. Velük tart persze, Mókuli is...

Földes Péter:

MÓKULI

(REGÉNYRÉSZLET)

Az őszülő hajú báró az egyik karosszékben ült, béna lábát takaró fedte be. Rajta és palacsintaképű inasán kívül még ketten voltak a háziak: egy huszárfőhadnagy és a báró kutyája, Dzsentlmen — rövid szőrű, borjú nagyságú állat. Dzsentlmen spanyolfallal elkülönített helyllyel rendelkezett az ajtó melletti sarokban.

A báró barátságos szavakkal fogadta a muzsikusokat, leültette őket a süppedő karosszékekbe, és intett az inasnak, hogy egy külön asztalkán szolgáljon fel nekik vacsorát. A huszárfőhadnagy mosolygott. Dzsentlmen élénken érdeklődött, bár nem annyira a vendégek személye, mint a bokájuk iránt. Miután megkapta a parancsot, hogy senkit nem szabad bántania, csak úgy barátságosan vett mértéket a bokákról, oda-odapróbálgatva kitátott száját a kidudorodó csontokhoz. Egyetlen foga sem érintette őket, csupán meleg lehelete ütötte meg a cigányok lábát. Mókuli arca — bár az ő bokáját a kutya békén hagyta — rémülten eltorzult.

— Ne féljen, fiatalember — nyugtatta meg Mókulit a báró. — Dzsentlmen azért Dzsentlmen, mert... dzsentlmen. Tehát a nőket, gyermekeket és úriembereket nem bántja. És azokat sem, akik a védelmem alatt állnak.

Mókuli megvigasztalódott: — Egy kis fene beléd — mondta halkan, kedveskedve a kutyának, ahogy a cigányok beszédéből ráragadt. Odament hozzá, és nagy óvatosan megfogta a fülét. A kutya elnézően pislantott rá, és nagy busa fejét türelmesen odanyomta a mellehez.

Ettől kezdve valahányszor lábaikhoz közeledett a kutya, a cigányok könyörgő tekintetet vetettek a kis-

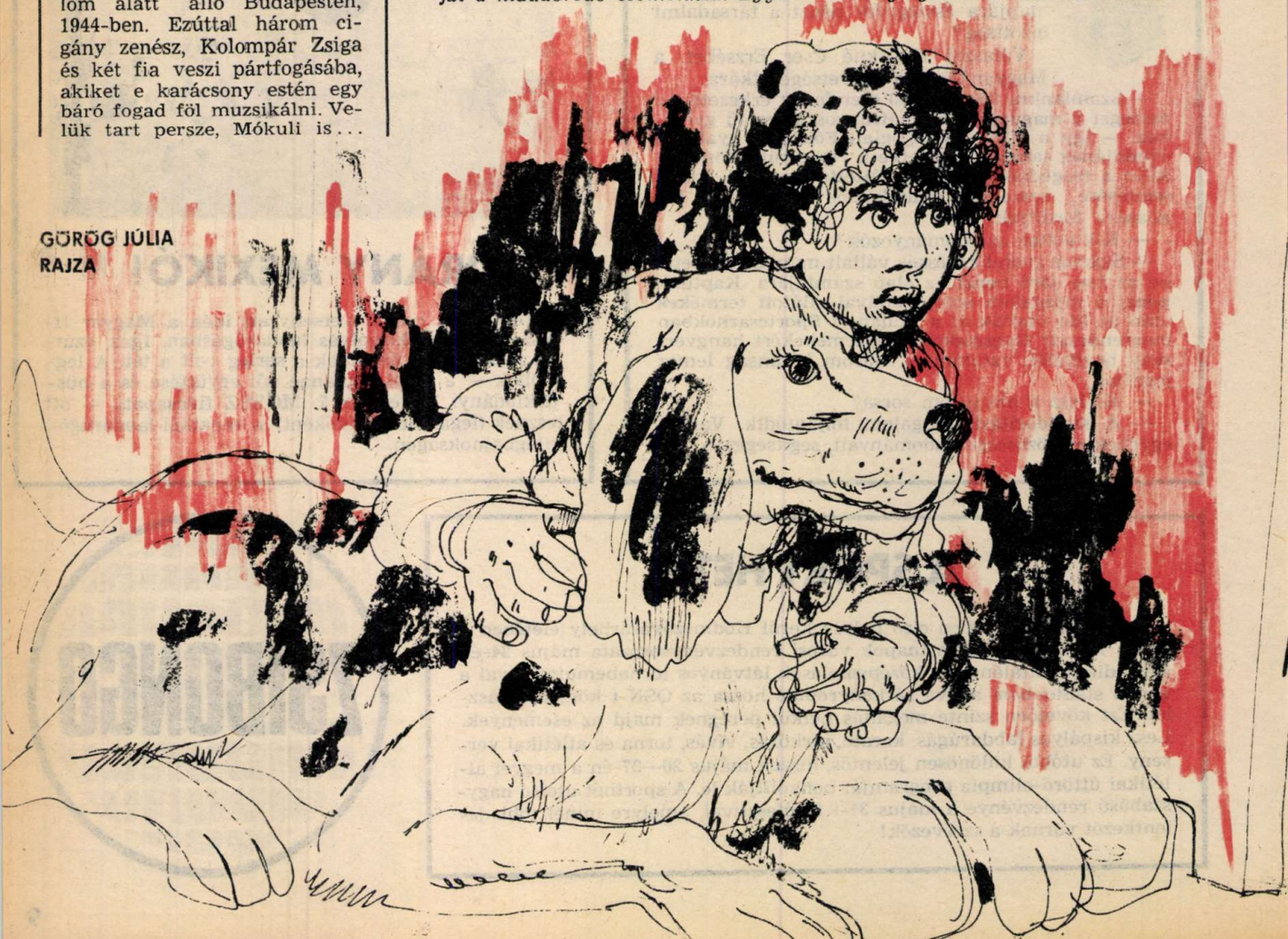

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

fiúra. Mókuli mindannyiszor magához szólította a kutyát, és Dzsentlmen, úriemberhez méltón, nem hagyta figyelmen kívül egyetlen hívását sem.

(Később elkezdődött a halk, szomorkás úrias mulatság: a báró és a főhadnagy a cigányok muzsikájára felváltva énekelt el csendes hangon egy-egy nótát. De mire belemelegedtek volna, kintről nagy dördülések hallatszottak, amelyekbe beleremegett az épület. A főhadnagy döbbenten magyarázta meg nagybátyjának: ez azt jelenti, az oroszok áttörték a frontot, gyűrűjük bezárult Budapest körül. A báró hangja erre megváltozott a cigányokkal szemben. Ők szegények, prolik bizonyára várják az oroszokat, örülnek ennek a helyzetnek. De ha nem így volna, akkor is... nekik, a lyukas zsebű cigányoknak nincs érdekük ellen, hogy az oroszok jönnek, az ő sorsuk nem lesz rosszabb ettől, csak jobb lehet. És elkergeti őket. Ki az ágyútűztől hangos, hideg éjszakába. Mókulinak sem kegyelmez. De a Kolompárok az ajtó körül támadt torlódás közepette a kisfiút észrevétlen betessékelik Dzsentlmen spanyolfala mögé.)

A kisfiú csészék, kanalak csörgésére ébredt — ebből sejtette, hogy reggel van már. Nagy ritkán még hallatszott egy-egy tramm-bambam is. Mókuli még most sem szeretett volna odakint lenni. A báró Dzsentlment etette. A falatokat nagy ívben dobálta át a spanyolfalon. „Camp" — hallatszott, valahányszor a kutya utánuk kapott.

Mókuli a kutya vackán feküdt, alig mert szuszogni. Ismét elnyomta az álom, farkaséhesen ébredt. Félelménél most nagyobb volt afeletti kétségbeesése, hogy senki sem fog neki enni adni. Hisz itt nem kérhet senkitől, itt még moccannia sem szabad... Valamiképpen segítenie kell magán. Az az ötlete támadt, hogy elszedi a Dzsentlmennek dobált falatokat. Nagy ravaszsággal fogott a dologhoz.

Udvarolni kezdett a kutyának. Megvakarta a nyakát, fülével babrált — és Dzsentlmennek mindez igen jólesett: a báró őhozzá is udvariasan kimért volt, nem szokott hozzá az ilyen bizsergető dédelgetéshez. Egész hosszában elnyúlt a kisfiú lába előtt, piros pántlikanyelve csak úgy libegett-lobogott. Valósággal fetrengett a vakargatás, kényeztetés gyönyöreiben. És amikor Mókuli abbahagyta a hízelkedést — mert a kutya váratlanul kitüsszentette a padlóról orrába került port, s ettől megijedt —, most már Dzsentlmen kezdte az udvarlást. Hálásan megnyalta a kisfiú kezét, s orrával böködte mindaddig, amíg rá nem bírta, hogy folytassa a vakargatást, simogatást.

A báró a tegnapi dús vacsora után ma későn ebédelt. Az evőeszközök csörgése csak hosszú-hosszú idő elmúltával hangzott fel végre.

Mókuli gyomrát már valósággal égette az éhség. Lesben állt a spanyolfal mögött. A kutya is teljes készenlétben várakozott a falatokra. Mókuli félkézzel el-eltakarta Dzsentlmen szemét, le-lenyomta a fejét, sőt megpróbálta félretolni az állatot. A kutya nem tudta felfogni, mit akarhat tőle.

Hamarosan megértette. Az első húscafat most repült át a spanyolfal felett. Bármilyen jól megtermett kutya volt is, Mókuli felállva mégiscsak magasabb volt nála. S a kisfiú, ha nem tudta a falatot elkapni a levegőben, kivédte a vállával, úgy kaparintotta meg, és mohón a szájába tömte.

Dzsentlmen egyszerűen elképedt. Utánaszagolt a falatnak a levegőbe, sokáig kereste a földön is, mert nem tudta elhinni, hogy az ember gyereke elhalássza előle. Végül is panaszos tekintettel végignyalt az orrán, és nem annyira a felindulástól, mint inkább az ámulattól leült.

Ismét hullott egy falat, s ezúttal Mókuli mellére esett. A kutya jól megfigyelte a húsdarab útját, ültéből emelkedni akart, de látva, hogy a gyerek megelőzte, roppant csalódott képpel visszaereszkedett.

Az ötödik falatnál Dzsentlmen letett minden reményről, gondterhelt pofával nézte, mit művel az éhes kisfiú. Majd hátat fordított neki, és hasra fekve, búsan mancsai közé vette az orrát.

Egyszer azonban Mókuli csontot fogott el. Pár pillanatig csodálkozva bámulta. De ezt mégis át akarta engedni jogos tulajdonosának... Dzsentlmen orra elé vetette hát.

— Camp — hallatszott, amikor a kutya utánakapott.

Ekkor megszólalt az asztalnál a báró:

— Kíváncsi volnék, mi lelte ezt a kutyát. Örök életében caffogott, ha valamit dobtam neki. Ma nem. Ma olyan némán étkezik, mint egy úriember. De most megint caffantott... mégpedig jó fél perccel később, mint a csont odahullott.

Léptek hallatszottak. A főhadnagy arca jelent meg a spanyolfal fölött.

— Látod, fiam — szólt a riadtan lekuporodó Mókulira a főhadnagy —, aki kutya elől eleszi az ételt, az caffantson is hozzá, különben kikergetik.

A báró volt annyira okos, hogy azonal megértse a helyzetet.

— Ki innen! — mutatott az ajtó felé. És füttyentett.

Dzsentlmen körmével izgatottan kopogva a padlón, szolgálatkészen rontott elő. Mókuli már jajgatva kapaszkodott az ajtó magas kilincse után.

Pár perccel később a kisfiú arcát megütötte a szabad levegő — a lejtős kerti úton tipegett az inas nyomában.

— Szerencséd van, most éppen nem lőnek — dörmögte a palacsintaképű.

Aztán a kertkapu is becsapódott Mókuli mögött. Kora délután volt. Hosszan kígyózó, teljesen elhagyott svábhegyi út szélén állt a kisfiú. Most hát merre? Szipogva indult el. Lábai gépiesen vitték a meredek úton lefelé.

Lejjebb valamivel egy villa hevert romokban. A kövek közül egy ember mászott elő, füléig ért a szája.

— Csak erre, purdé! Erre!

Kolompár Béni volt. A másik két Kolompár is előkerült. Még most is reszkettek éjszakai élményeiktől. A dádé kézen fogta a kisfiút.

Béni dühösen villantotta szemét a báró házára.

— No, megálljatok! — mormogta maga elé.

A film tizennégy éven aluliaknak nem ajánlott (de nem is tiltott), arra viszont igazán alkalmas, hogy egy, a kalandfilmek körül tekergő gondolatsorhoz illusztrációként szolgáljon

A SMARAGD ROMÁNCA

A mesék, amelyekben megvalósulhatatlan vágyaink fogalmazódnak meg, általában naivak, mégis roppant lenyűgözőek, mert csupa olyan dolog történik bennük, ami a mi hétköznapjainkban elképzelhetetlen. A tündérmesékről tudjuk, hogy csak a képzelet világában léteznek, a képzeletet gazdagítják. Vannak azonban rafinált kalandmesék, amelyek az elérhetetlent elérhetőnek tüntetik fel. Átszínezik, meghamisítják a valóságot, s teszik ezt annyi fortéllyal, annyi leleménnyel, hogy lelkünkben összekavarodik a hihető a hihetetlennel, s ez valami egészen különleges feszültséget vált ki belőlünk.

A XX. század nagy, színes, mozgó „képeskönyve" a mozi, melynek legnépszerűbb fejezete a kalandfilm. Különösen a tizenéves korosztály szereti ezt az újmódi mesevilágot, mint ahogy szerettek, s ifjú korukban valósággal falták az előző nemzedékek a filléres ponyvaregényeket. Mi a különbség? Voltaképpen semmi. Tizenkét éves koromban a szomszéd Verka nénitől három ponyvaregényt kaptam egy hétre, s amikor elkezdtem olvasni az Őserdő rémét, A Préri csillagát, vagy a Seriff lánya című olcsó regényeket, hasonló élményekben részesültem, mint most, ha beülök a moziba, és megnézem A frigyláda fosztogatóit, a Hét mesterlövészt, vagy mondjuk A smaragd románcát.

A különbség csak annyi, hogy annak idején a betűk mögött el kellett képzelnem a tájat, ki kellett találnom, hogy néz ki a seriff lánya, s az éjszakában bolyongó cowboy, ma viszont készen kapjuk az egészet; a filmgyárak elkészítik, „legyártják" a képet, nem kell tehát megerőltetnünk a fantáziánkat.

Abba most ne menjünk bele, melyik a jobb megoldás, elég ha megállapítjuk, ez a könyv és a film közötti különbség. Ha jó filmet nézel, jó könyvet olvasol, egyaránt gazdagít mind a kettő. Azt kellene most már csak eldönteni, mi a jó? Tudom, mindenkinek más az ízlése, a véleménye... Egyben azonban megegyezhetünk: a kalandfilmek tömegének — amelyeket ránk zúdít a nyugati, főként az amerikai filmipar — nem tudunk ellen-

állni. Én sem, te sem, a nagynéni, a bátyó, az apu, a haver, meg a szomszéd Kovács úr sem. Amint megtudjuk, hogy „befutott" valamelyik moziba egy lélegzet-elállító kalandfilm, futunk mi is, nehogy lemaradjunk róla, mert izgulni, szórakozni, felejteni akarunk.

Itt van például A smaragd románca, amelyben álmaink lovagja nem fehér lovon érkezik és nem holdvilágos éjszakán, hanem kerekeken gördülő kecses hajón „úszik" be a város forgatagába, lábán vadonatúj krokodilbőr csizma.

Ha valaki emeletes ház nagyságú hajón gurul a szerelméhez, az nem lehet szegény ember. Hogy honnan ez az imponáló gazdagság? Nahát erről szól a film, melynek főhőse, Jack Colton (Michael Douglas személyesíti meg), nem kitartó, szívós munkával éri el élete nagy álmát, a hajót, hanem egyetlen életveszélyes kaland révén, mikor is megszerzi a milliókat érő, zöld tűzű smaragdot.

Íme az örök mese, ki tudja hány ezredik változata: végy egy varázsosan fénylő drágakövet, tedd a történet közepébe (úgy, hogy ne látsszon, senki ne tudja, hol van), aztán indítsd el körülötte a hihetetlen események áradatát. Aki a smaragdot megtalálja, az lesz a győztes, az lesz a gazdag ember. Kezdődhet a versengés, az ádáz csata. Fröccsenjen a vér, forogjanak sírjukban a hullák, rohanjanak észbontó sebességgel úttalan utakon az autók... Harcoljon meg a drágakőért a jó és a rossz. Mi, a közönség, természetesen, a jónak (a viszonylag ártatlannak) szurkolunk, ez az egyetlen szép, emberi dolog, amit tehetünk, és még valamit: ne vegyük komolyan ezeket a vérrel, fantasztikummal átitatott kalandfilmeket. Az izgalom nyújtotta élmény legyen csak az adott pillanaté, semmiképpen se hagyjuk, hogy feledtesse velünk az élet komoly dolgait; azt, hogy vannak feladataink, kötelességeink, a hétköznapokra beosztható apró örömeink, hogy vannak félelmeink hazugságtól, rosszindulattól, hatalomtól, háborútól, s ezeknek a félelmeknek a legyőzése sokkal nagyobb „kaland", mint egy mesebeli drágakő megszerzése.

Magyar Katalin

Üdítő buborékok

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer, nem is olyan régen Ausztriában egy férfi, aki szőlőskertjének terméséből szénsavas üdítőt készített. A férfi neve: Lenz Moser. És az üdítőé?... Nos, ki ne kóstolta volna a nálunk már 15 éve kapható Traubisodát?

Korszerű gépek töltik az üvegekbe a szénsavas üdítőt

A múlt

Lenz Moser az 1950-es évek elején szőlőföldjein és feldolgozóüzemében kísérleteket végzett, majd ezek eredményeként megvalósította a szőlő — addig ismeretlen — magas művelését. 1956-ban pedig szabadalmaztatta üdítőitalát, a Traubisodát.

Lenz Moser és cége kapcsolatban állt a Badacsonyi Állami Gazdasággal, így nem csoda, hogy hazánkban először a badacsonyiak készítettek ilyen üdítőt.

A Traubisoda hazai történetét és gyártását Podmaniczki János, a Badacsonyi Állami Gazdaság üzemvezetője meséli el nekünk:

— Az 1960-as évek végén is gyártottunk már üdítőt balatonaligai településünkön, a gazdaság vezetői azonban a kínálat bővítése céljából úgy határoztak, hogy az addigi rostos üdítők mellett megkezdik egy szénsavas ital gyártását is. Akkor, 1971-ben a Traubisoda mellett döntöttek. Az első évben 1,5 millió üveggel készült belőle. A nagy kereslet miatt a töltőüzem teljes egészében áttért a Traubi gyártására, és a fejlesztések után 1972-től már 10 millió palack került a Dunántúl és Budapest üzleteibe évente. Az 1970-es évek közepétől kezdve a termelés évi 35—40 millió palack volt, és hogy a gazdaság elkerülje a szállítással járó többletköltséget, létrejött a megállapodás, hogy a tőlünk kapott alapanyagokból a Csányi, a Debreceni és a Kunbajai Állami Gazdaság is gyárt Traubisodát. 1978 óta a négy gazdaság összesen 100—120 millió üveg üdítőt készít.

A Traubisoda volt az első szénsavas, szőlő alapanyagú üdítőital. Új, korszerű gépekkel, de ma is a régi gyártási előírások szerint készítjük, megőrizve a hagyományt, hogy csak természetes anyagokat használunk a gyártás során.

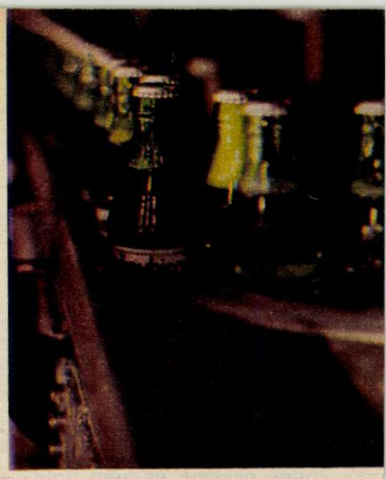

A jellegzetes alakú és színű palackokról azonnal a Traubisodára ismer az ember

Az egész a szőlőtermesztéssel kezdődik. Itt, a Badacsonyi Állami Gazdaság

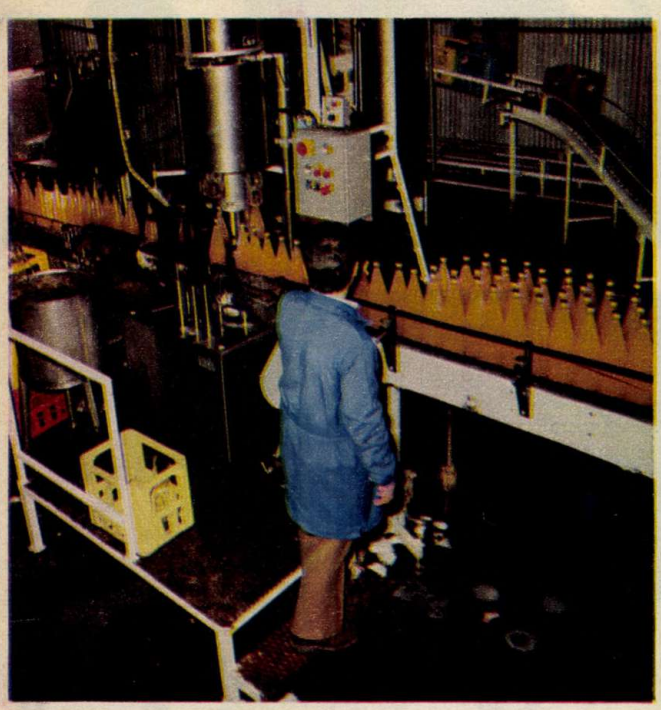

Íme az a gépsor, melyről már az új üdítő-család tagjai kerülnek le, s remélhetőleg ugyanolyan népszerűek lesznek, mint a Traubisoda

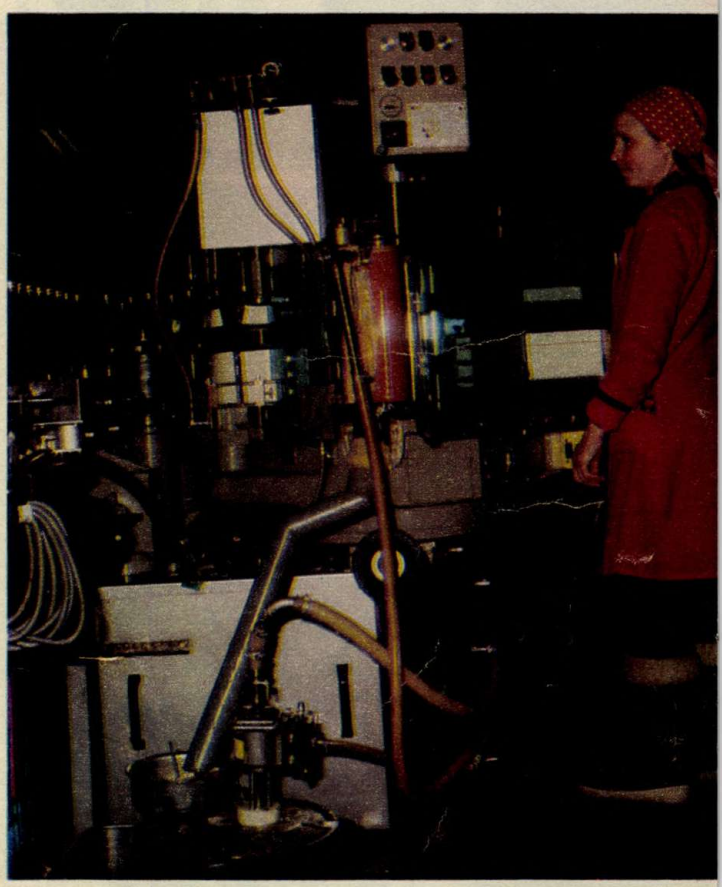

A modern gépek mellett az ember szinte alig nyúl valamihez, inkább csak ellenőrzi a különböző munkafolyamatokat

földjein termő szőlőből készült alapanyaggal látjuk el társgazdaságainkat is.

A jelen

A leszüretelt szőlőből először mustot állítunk elő, majd tartósítás után elpárologtatjuk belőle a vizet. Így jön létre az a szőlőmustsűrítmény, amely az üdítőgyártás kiindulóanyaga. Ez a sűrítmény a tartósítás miatt hosszú ideig biztonságosan tárolható, és mivel a benne lévő vizet elpárologtattuk, így tárolásához jóval kisebb helyre van szükség. Itt, az aligai telepünkön 2000 hektoliteres (200 köbméteres) és 5000 hektoliteres (500 köbméteres) tartályok vannak erre a célra.

Amikor a Traubi gyártására sor kerül, akkor ezt a sűrítményt vízzel hígítjuk, ízesítjük és színezzük. Az ízesítéshez különböző étkezési savakat használunk és azt a keveréket, melyet a Moser cégtől kapunk. Ennek összetétele előttünk sem ismert! Érdekességként talán érdemes megemlíteni, hogy ebből a keverékből 50 ezer palackhoz, vagyis 12 500 liter üdítőhöz mindössze fél deciliter szükséges. Ez a keverék tartalmazza azokat a növényi kivonatokból készült íz-, zamat-, aroma- és illatanyagokat, melyek a Traubisodát a többi üdítőtől eltérővé teszik. A színezéshez a csokoládégyártól szerezzük be a szükséges karamellt (pirított cukrot), ami a Traubi szép, aranysárga színét adja.

Ezután a keverés, szűrés, hűtés következik. Most már csak szénsavval és vízzel kell elegyítenünk a majdnem kész üdítőt, a „szörpöt". Ez három hengerben történik. Az elsőbe tiszta vizet vezetünk vákuumban, majd a víz átkerül a második hengerbe, ahol megtörténik a szénsavazás. Ezután a már szénsavas víz átjut a harmadik hengerbe, ahol hozzákeverjük a „szörpöt", és tovább szénsavazzuk. A kész üdítőt ezután hosszú gépsoron palackozzuk, majd az üvegeket lezárjuk.

Így a Traubi, a benne lévő élesztőgombák miatt, csak egy-két napig lenne fogyasztható, ezért ezeket a gombákat el kell pusztítanunk! Ez pasztőrözéssel történik. Vagyis, a már megtöltött és lezárt palackokat egy nagy gépen szállítjuk át. Itt az üvegekre folyó víz 10 °C-ról 73—75 °C-ra hevíti fel a Traubit. Ilyen magas hőmérsékleten tartjuk egy ideig, majd fokozatosan lehűtjük. Ez az eljárás teszi lehetővé, hogy szintetikus anyagok felhasználása nélkül, természetes anyagokból, természetes eljárással készítsük és tartósítsuk az általunk készített Traubisodát. Ugyanis a pasztőrözés után a Traubi nyolc hónapig fogyasztható.

A benne lévő étkezési savak, a többi üdítőnél megszokott mennyiségnél kevesebb szénsav miatt a Traubi könnyebben és gyorsabban emészthető, ezért gyerekeknek és sportolóknak különösen ajánljuk.

És a jövő

Továbbra is szeretnénk megfelelő mennyiségű Traubisodát gyártani. Emellett azonban kikísérleteztünk egy új üdítőcsaládot, a Rubint. Már kapható ebből a sorozatból a mangó, a citrom, az eper és a maracuja ital, s hamarosan az üzletekbe kerül a narancs és a meggy is.

De addig is, amíg megismeri az ország az új üdítőitalunkat, koccintsunk egy pohár kellemesen hideg Traubisodával az olvasók egészségére!

(Bd)

Fotó: Tóth András

A Traubisodát a benne levő kevés szénsav miatt elsősorban a sportolóknak és a gyerekeknek ajánlja a gyártó

A floridai szivárványteknős elegáns külseje nagyon is hétköznapi célokat szolgál: könnyebb így a rejtőzés a napsugaras vízben

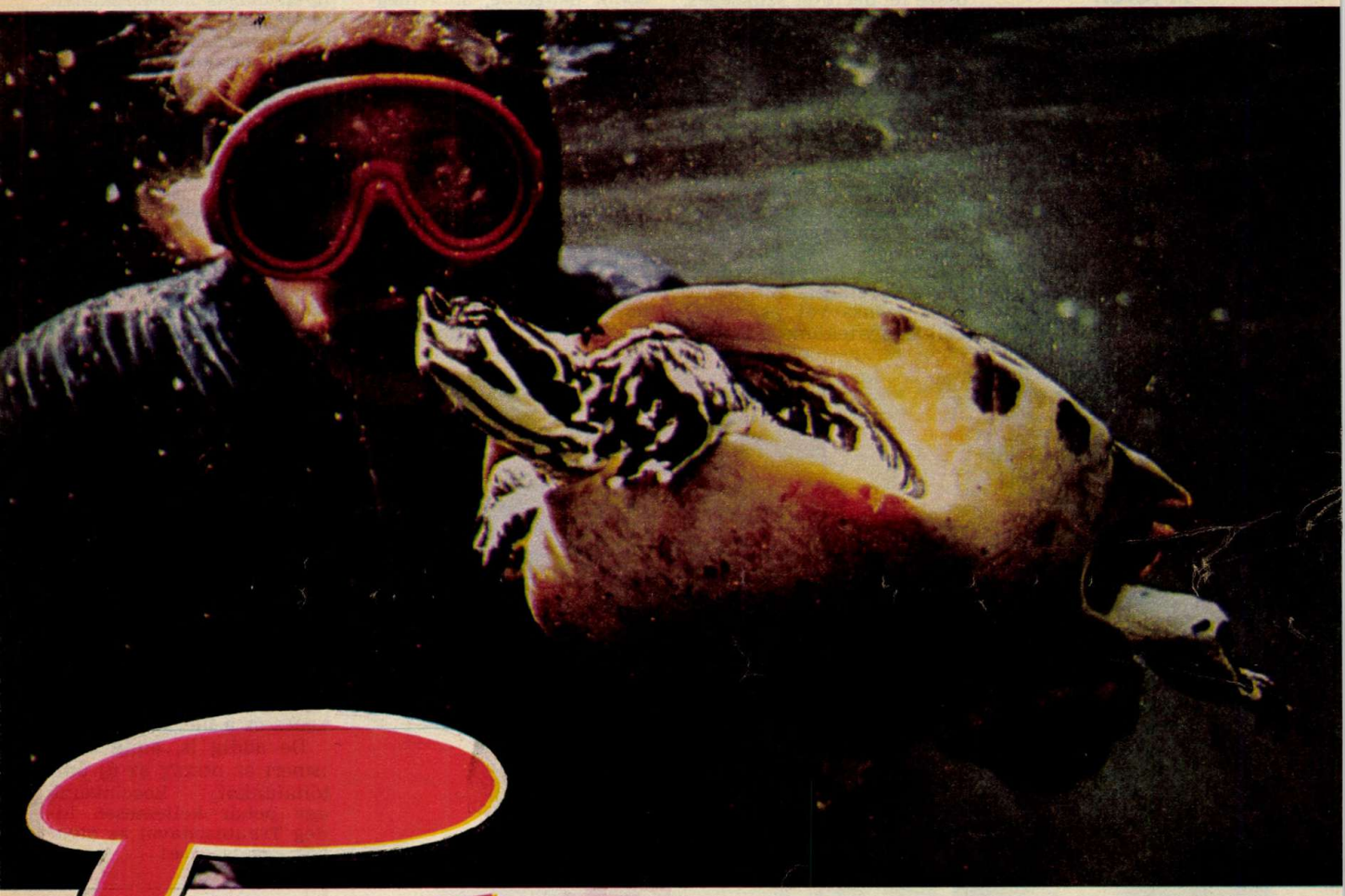

TEKNŐS, DE NEM BÉKA!

Bár a teknősök önérzetéről egyelőre nincsenek megbízható adataink, elképzelhető, hogy vérig sértődnének, ha megtudnák, hogy rendszeresen „lebékázzuk" őket. A békák ugyanis kétéltűek, míg a teknősök ennél magasabb osztályba, a hüllők osztályába járnak. Igaz, meglehetősen lassan, de esetükben ez teljességgel érthető. Tudniillik százötven-kétszáz évig is eléldegélnek, akkor meg minek az a nagy rohanás?

Ráadásul vastag hátpáncéljuk és mellvértjük úgyszólván sebezhetetlenné teszi őket, életben maradásukhoz tehát nincs szükségük holmi megalázó menekülésre, nem kell riadtan rejtőzniük szűk és sötét odúk, üregek mélyén. Az ember elől persze, a teknősök sem menekülhetnek. Főképp azok a fajták nem, amelyeket jóízű hússal, vagy értékes, feldolgozható páncélzattal „vert meg" a természet. Ezek talán még a hitvány békákkal is szívesen cserélnének.

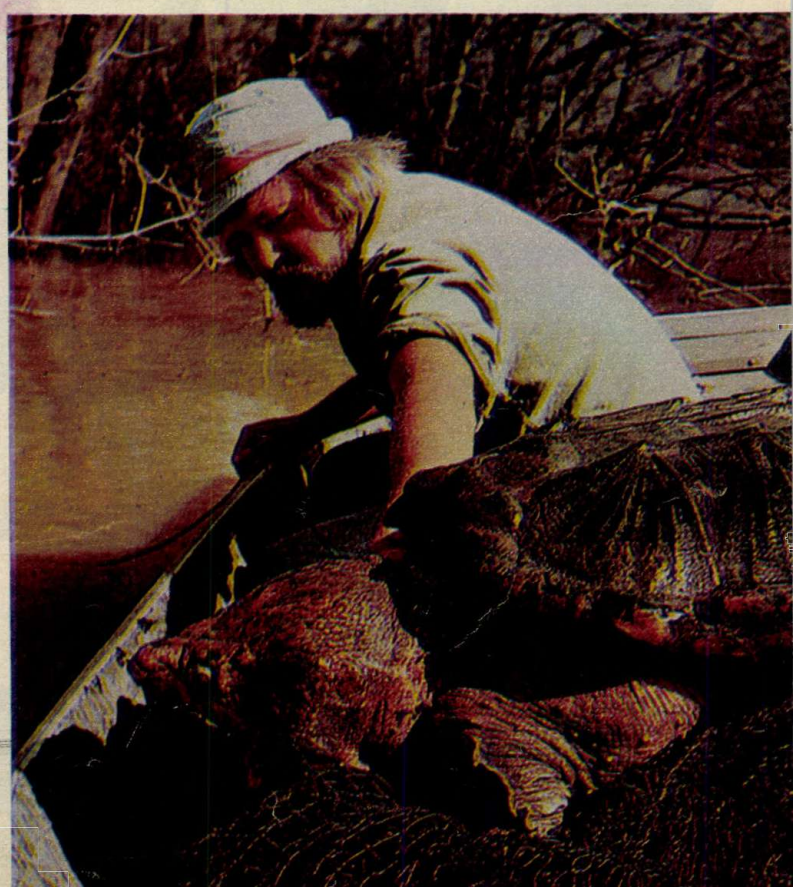

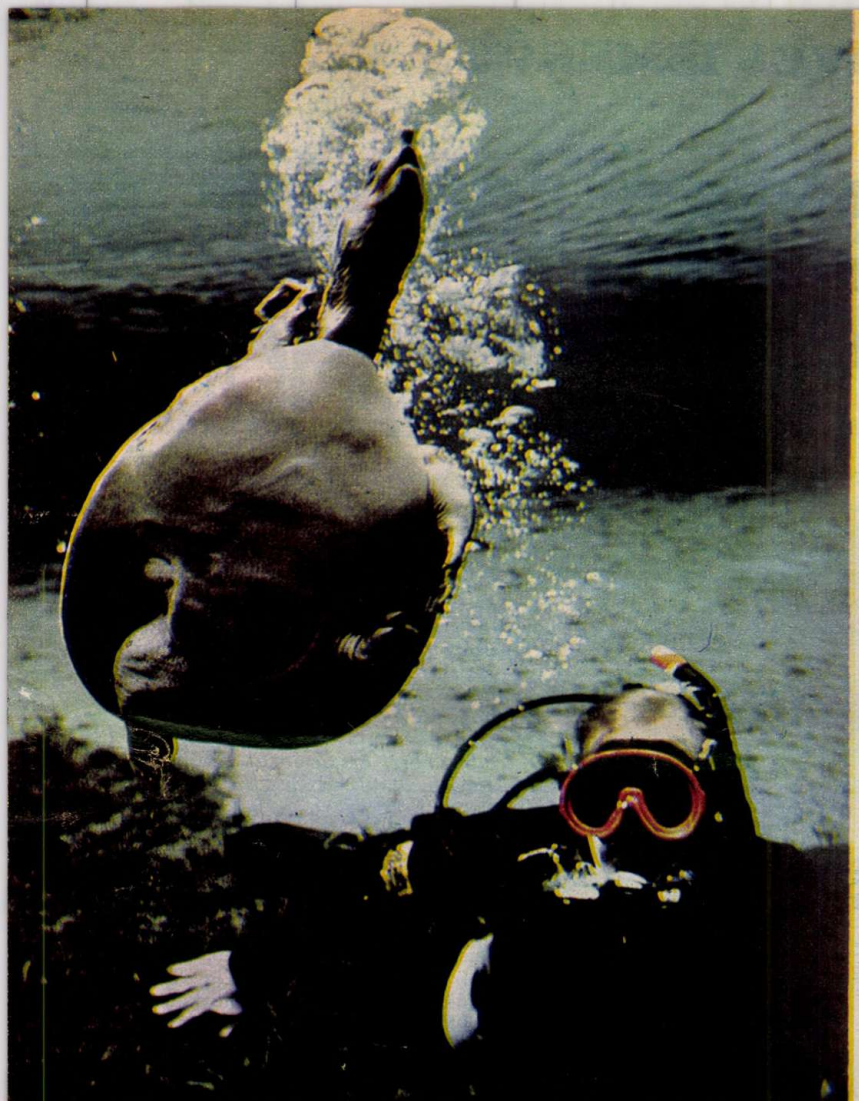

A lomha jósság meglepően mozgékonnyá válik a vízben

„Köszönöm, megvagyok. Csak ez a víz valahogy nem olyan már, mint amilyen száz évvel ezelőtt volt . . .”

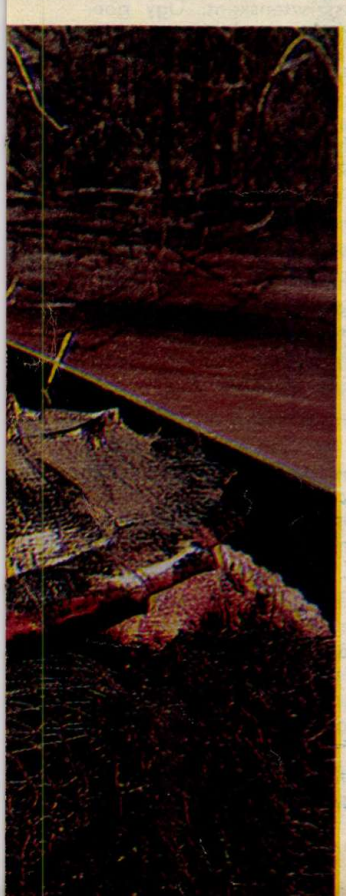

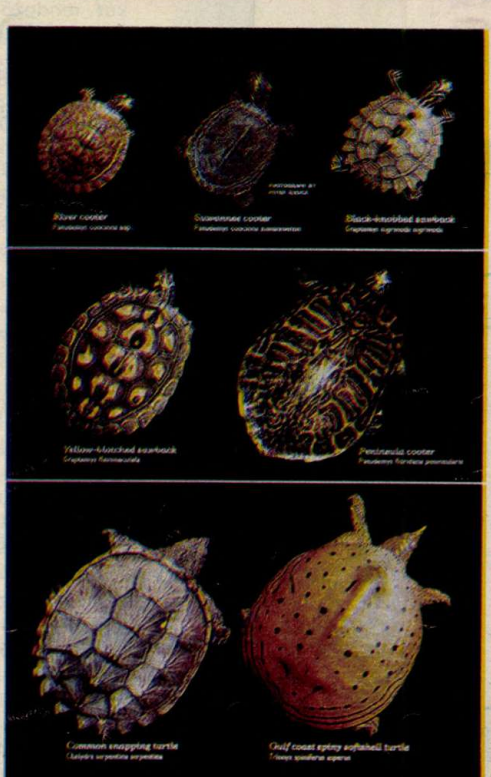

Négylábú lovagok, díszes páncélban

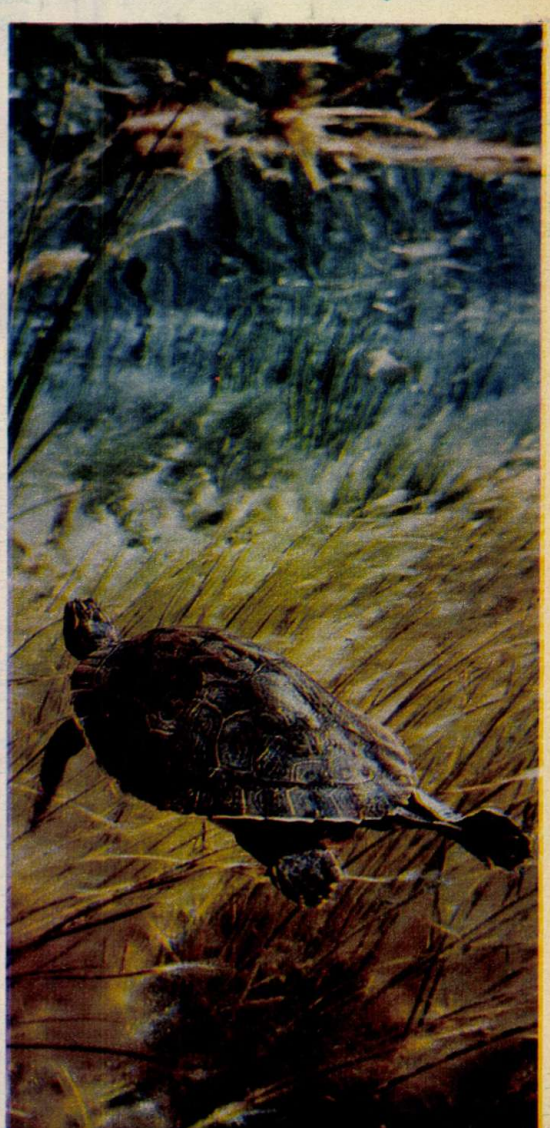

„Az egészséges testmozgás a hosszú élet titka . . .”

KEDVES ISMERŐS

Beleszületett a filmszakmába

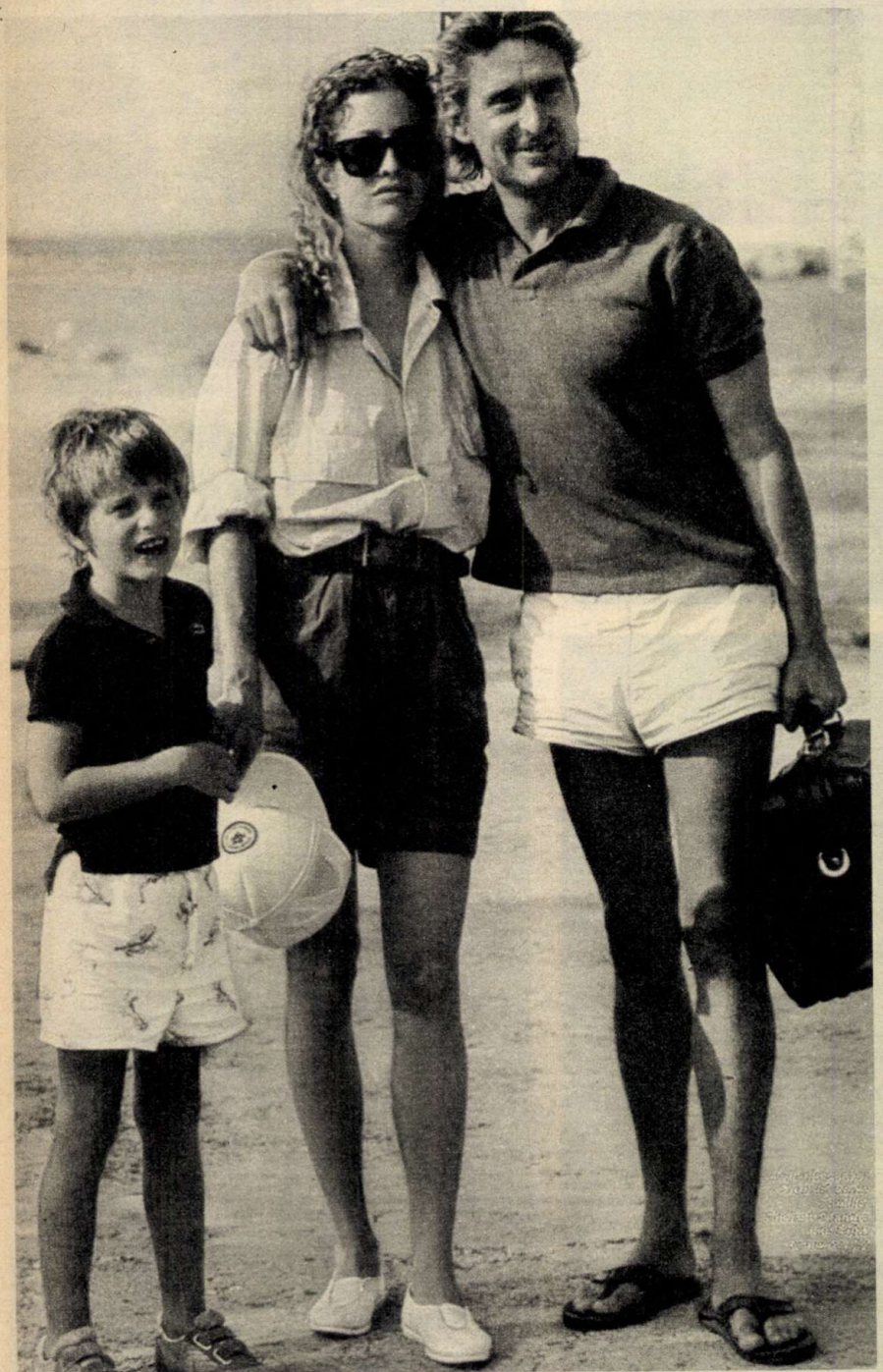

Ime a család: Douglas feleségével és kisfiával. A művész nemcsak a munkáját szervezi ügyesen, családi élete is harmonikus és bizonyára boldog.

A smaragd románca című kalandfilmben ismét megjelent az a nem túlzottan szép, de igen érdekes arcú színész; Michael Douglas, akit már megismerhettetek a San Francisco utcáin című televíziós krimisorozatból. Mi tagadás, azóta pár évet öregedett, ám hírneve, népszerűsége az idővel együtt nőttön nőtt. Ő aztán elmondhatja magáról, hogy beleszületett a filmszakmába, hiszen édesapja, Kirk Douglas világhírű filmszínész, az amerikai közönség bálványa.

Az ifjú Douglas 1944. szeptember 25-én született New Brunswick-ban (Egyesült Államok), s időnként már apró gyerek korában felvevőgép elé állt híres apja oldalán. Amint ifjúvá serdült, beíratkozott a Santa Barbara egyetemre, hogy művészettörténetet és angol irodalmat tanuljon. Úgy érezte, a színészi pályához nélkülözhetetlen a szellemi érettség, műveltség és tájékozottság.

Hamarosan visszatért a filmhez, s megint csak apja mellett vállalt munkát rendező-asszisztensként. Úgy gondolta, kell egy kis gyakorlat, egy kis rutin ahhoz, hogy beíratkozva a színész-rendező-dramaturg szakra, kellőképpen megállhassa a helyét. Nem tévedett. Okos, átgondolt, tervszerű lépései mindig meghozták az eredményt; 1967-ben megszerezte az egyetem legjobb színésznövendéke címet, egy évvel később pedig ugyanezt az elismerést kapta, mint rendező tanuló.

A színészi hírnevet a San Francisco utcáin című sorozat hozta meg számára, a százkettedik rész után azonban kiszállt a forgatásból, mondván, hogy most már önálló munkára vágyik.

Egy világhírű filmsztár fia nem szegény gyerek, így aztán, mivel anyagi lehetőségei és ambíciói fedezetet teremtettek hozzá, filmproducer lett, s azok között is az egyik legtehetségesebb. Mi sem bizonyítja ezt ékesebben, mint az elsöprő sikerű „Száll a kakukk fészkére" című hatszoros Oscar-díjas film. Ez volt az első, ami Douglas vállalkozásában, s az ő irányításával készült. Azóta számos, izgalmas, a közönség osztatlan érdeklődésére számot tartó filmet készített, legutóbb A smaragd románcát, ezt a vérbeli kalandfilmet, amelyet nemrégen ti is láthattatok a hazai mozikban.

M. K.

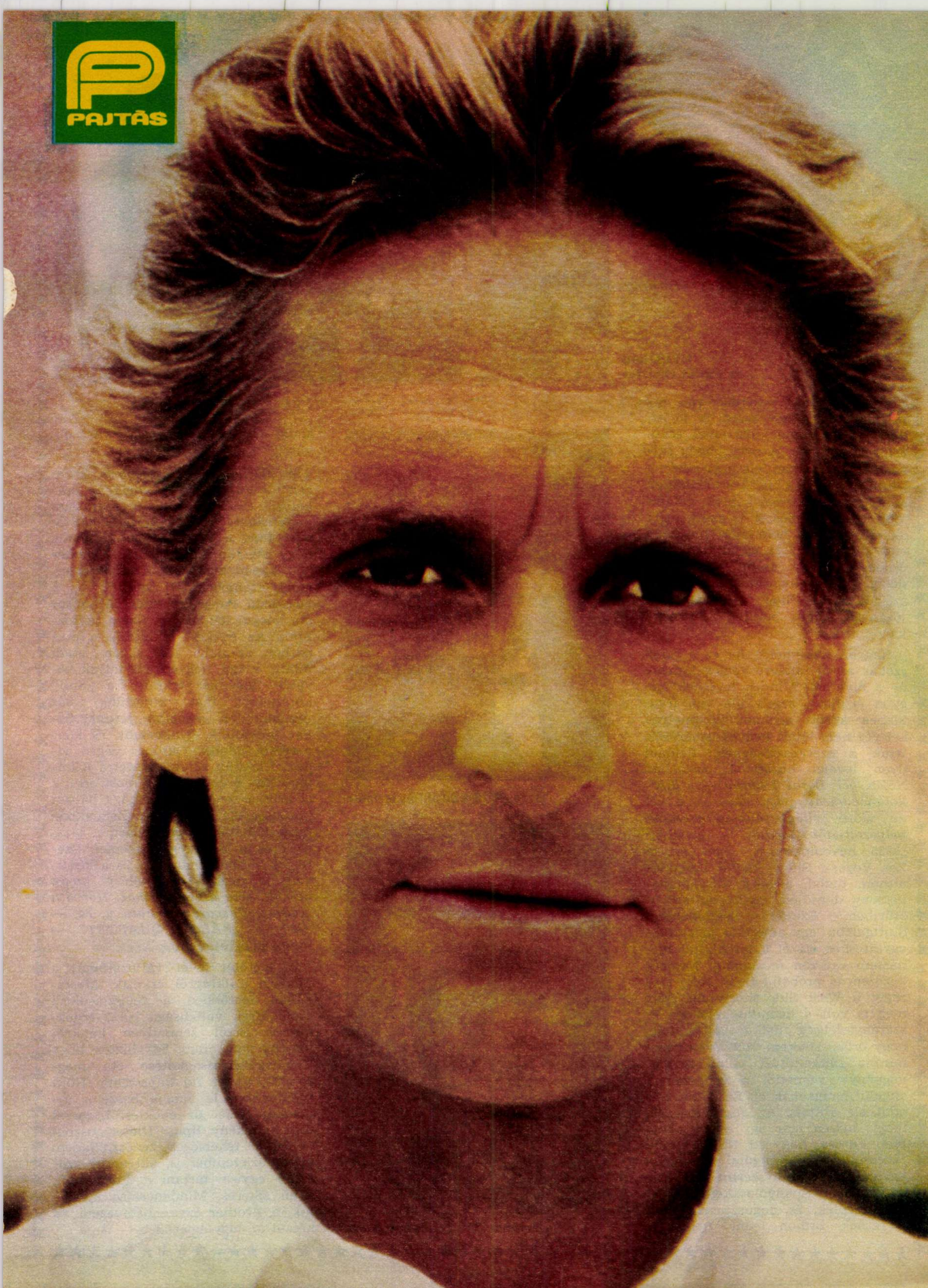
PAJTÁS

SHOW ROCK

DÉVÉNYI TIBOR ROVATA

Új utakon a Fáraó Quartet

Ahogy mondani szokták: van egy jó hírem, meg egy rossz. A jó az, hogy változatlanul sok levél érkezik rovatunkhoz. A rossz: hogy sajnos, egyre jobban elszaporodtak a névtelen levelek is. Természetesen az ilyen levelek nem kapnak választ több okból is. Először is azért, mert aki véleményét nem meri név szerint vállalni, azzal egyáltalán nem érdemes vitába szállni. Másodszor pedig, olyan elfogultak, korlátoltak ezek a levelek, hogy a tények és a józan ész hiába érvelne állításaikkal.

Nagyon szeretnénk, ha ez a rossz szokás az új tanévre végleg kimenne a divatból. Minden levélnek nagyon örülünk, amely alá van írva, többek között azoknak is, amelyeket rég nem látott kedves ismerősök írtak a szerkesztőségnek. Például ilyen levelet hozott a posta az *NSZK-ból, Boros Tibortól — a diszkótáncverseny győztesétől —, a két év előtti világbajnokság második helyezettjétől.* Részlet a levélből: „1985 novemberében véget ért a Las Vegas-i Show. Rövid látogatás otthon, tudod, a hazai diszkótáncverseny döntőjén együtt voltunk a zsűriben. Ezután visszamentem Stuttgartba egy amerikai jazz-tánc-együtteshez. Ezzel a társulattal turnéztam egészen mostanáig. Nemrég kezdtem el próbálni Boby John szerepét a West Side Story-ban. Már meg is volt a bemutató előadás és szerénytelenség nélkül állíthatom, hogy óriási sikerem volt. A szerepet mintha rámöntötték volna. A szövegkönyv németül, a zeneszámok angolul hangzanak el. Ez kettős feladat elé állított. Az angol már jól megy, hiszen már egy éve gyakorlom. Furcsa, hogy itt NSZK-ban a táncosok főleg angolul beszélnek egymással. Terveim szerint júniusban és júliusban Spanyolországban vendégszereplek, és augusztusban már szeretnék otthon lenni. Remélem, addig nem felejtenek el a Pajtás olvasói."

Boros Tibi külföldön is sztár

Thomas és a féltékeny Nóra

A másik levél közelebbről érkezett — Vasvárról. A Pop-zene műhelyei című televíziós műsorban nagy sikert aratott Fáraó együttes írta. Ime, a levél: „Bízunk benne, hogy levelünk megtalált. A mellékelt képen levő alakok talán ismerősek számodra. Mi voltunk, az a borzasztó Fáraó együttes. A műsor óta hosszú idő telt el. Sokat változtunk. Az énekest elküldtük a csapatból személyi és egyéb viták miatt, s így négyen folytatjuk tovább. Zenénket tekintve a „Suli" korszakból már kinőttünk, bár mindannyian iskolába járunk. Sokat próbálunk, gyakorlunk és koncerteket adunk. Október végén videó is készült rólunk a Metro Klubban. Úgy érezzük, hogy most értünk el arra a zenei szintre, hogy bátran közönség elé léphessünk. Zenénkben megtalálhatók a west-coast, a jazz-rock és a heavy-rock elemei. Szeretjük a fémes hangzást és a kiművelt, jó zenét. *Aki levelezni kíván velünk, erre a címre írhat: Horváth András, Vasvár, Tolbuhin u. 24. — 9800 — „FÁRAÓ QUARTET"* — mivel ez az új nevünk."

A legtöbb levél változatlanul a Modern Talkingról érkezik. Mostanában legtöbben a feloszlásukról szóló hírek valódisága iránt érdeklődnek. Erről semmilyen konkrét információm nincs. Egy biztos, hogy Thomas házasságkötése óta megromlott a két fiú kapcsolata. Nóra mindenáron le akarja beszélni újdonsült férjét az éneklésről, mivel elég féltékeny típus. Dieter viszont nemcsak tehetséges zenész, hanem ügyes üzletember is, aki addig szeretné együtt tartani a duót, amíg ilyen sikeres. Mindenesetre új daluk, a Brother Louie listavezető, és készül új nagylemezük is.

NÉGYKEREKŰ

FŐSZEREPLŐK

Az autó már akkor szerepelt a filmben, amikor a mozit még ki sem találták. Már az 1880-as évek végén megjelentek az úgynevezett magic boxok (varázsdobozok), más nevükön nickelodeonok műsorán. A nickelodeon tulajdonképpen egy „kukucskálóláda" volt, amelyben öt centért három percig lehetett látni a „világ csodáit" bemutató mozgóképeket. Hát ilyen csoda volt akkoriban az autó is.

Az autó és a film, a mozi kapcsolata azonban mindmáig megmaradt, sőt a némafilmek idején, mondhatni, főszereplő volt. A kor nagy komikusai egymással versenyeztek abban, hogy mi mindent lehet művelni az autóval, lehetőleg a nézőközönség derülésére. Meglovagolták alul, felül, oldalt, összetörték, szétlépték — de leginkább száguldottak vele, pedig abban az időben az autó még nem is volt olyan nagyon gyors . . .

Amikor az autó kezdett beleszelídülni hétköznapi életünkbe, akkor természetesen megváltozott filmbeli szerepe is. A húszas években kezdődött az a divat, amelynek eredményeképpen egy magára valamit is adó filmsztár megjelenéséhez hozzá tartozott egy autócsoda is. Lehetőleg valami olyan különleges megoldással, anyaggal, amelyről aztán az egész világ beszélhet: gondoljunk például Gloria Swanson leopárdbőrrel bevont ülésű Lanciájára.

Az autónak tehát a gazdagságot, a különlegességet, a kiváltságosságot kellett sugároznia. Még mindig nagyon messze voltunk attól, hogy az autó — a mi saját autónk legyen.

Lassan-lassan elérkezett azért ez az idő is. A sériagyártás térnyerésével az autók ára, ha lassan is, de mérséklődött. A húszas évektől a harmincas évek közepéig mintegy a felére csökkent az autók ára, s ezzel, ha nem is mindenki, de sokak számára elérhetővé vált. Különösen munkaeszközként. Mert az autó közben bevonult a mindennapok munkájába is. Taxiként, szállítóeszközként, autóbuszként és még ezerféle más módon.

És ahogy változott a valóságban, úgy változott szerepe a filmben is. Gondoljunk csak a Félelem bére című csodálatos film nitroglicerint szállító teherautóira. Vagy, ha vidámabb történetet kívánunk, a Kicsi kocsi, a csodálatos Volkswagen Bogár szívmelengető, kacagtató történeteire, vagy éppen a Különben dühbe jövünk megnyerő külsejű buggy-jaira.

Nem véletlen, hogy az autó megbabonázta még némelyik, vele együtt szereplő filmsztárt is. Paul Newman például 1969-ben játszotta a Győzni Indianapolisban című film főszerepét, és ehhez meg kellett tanulnia versenyautót vezetni (ez korántsem azonos a civil autókázással!), mégpedig Indianapolis híres-hírhedt pályáján.

Newman itt kóstolt bele az autóversenyzők életébe, és annyira megtetszett neki, hogy örökre eljegyezte magát ezzel a sportággal. Amikor kiderült, hogy nemcsak filmszínésznek, hanem autóversenyzőnek is kiváló, a sport még a filmezést is háttérbe szorította az életében.

Többször részt vett Európában a Le Mans-i 24 órás versenyen is, amely a hosszú távú világbajnokság egyik futama, és néhány évvel ezelőtt siker koronázta igyekezetét: tagja volt a győztes hármasnak.

Persze, nem minden filmsztárból lesz azért jó autóversenyző, de például Steve McQuin és a Magyarországon is jól ismert Jean-Louis Trintignant mindenképpen az volt. Őt tulajdonképpen szintén a film szólította az autóversenyzők táborába. Az Egy férfi és egy nő című filmben játszott szerepe volt ez, de nála családi hagyományok is közrejátszottak. Atyai nagybátyja ugyanis, Maurice Trintignant az ötvenes-hatvanas évek jónevű autóversenyzője volt.

Ők persze, a kivételek.

Az „átlagos" filmsztár ugyanúgy tud autót vezetni, mint az „átlag" civil ember. Legfeljebb a filmjeiben száguldozik helyette egy igazi versenyző a filmbeli csodakocsiján, mint amilyen James Bond Bentley-je, vagy Starsky és Hutch vörös-fehér „óceánjárója".

(Folytatjuk)

DÁVID SÁNDOR

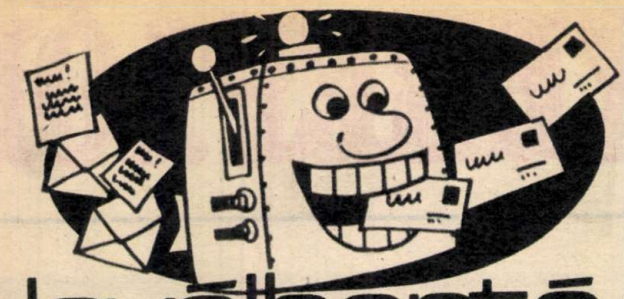

levélbontó

HÁZÉPÍTŐ JÁTÉK

Ki hinné, hogy tudásból is lehet házat építeni? Mégpedig a zalaegerszegi József Attila Városi Könyvtár gyermekrészlege házépítő játékra hívta a város 5–6. osztályos őrseit, rajait. A négyfordulós játékban irodalommal, történelemmel és természettudományokkal kapcsolatos feladatok megoldásával egy kilencemeletes játékházat építenek a résztvevők. A játék végén dől el, hogy kik a ház lakói.

Molnár Márta,
Pajtás raj,
Dózsa György
Általános Iskola

HATÁRTALAN STAFÉTA

Két éve már, hogy a romhányi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola úttörőcsapata kapcsolatba lépett a csehszlovákiai Fülek helység „Vörös Fülek" Úttörőcsapatával. Évenként egyeztetjük közös munkánkat, a nyári és téli programokat is. Természetesen a születésnapi stafétát is közösen bonyolítjuk le.

Csapataink négy fordulóban adtak egymásnak feladatokat levélben. Őrseink először csapatjelvény-tervet kékészítettek. A két legjobbat feldaraboltuk, s darabonként küldtük el, amit aztán összeállítva visszaküldtek. A második fordulóban rejtvénypályázatot írtunk ki a mozgalom történetéből. A beérkezett rejtvények közül a legjobbakat küldtük el Fülekre megoldásra.

A télen egy közös tátrai sítáborban a havas számokban rendeztünk versenyeket. Ilyen sítábort egyébként minden évben szervezünk. A harmadik fordulóban csapatunk múltjából kellett tanulóinknak totó-kérdéseket összeállítaniok. Ezt elküldve természetesen hasonló jellegű feladatokat kaptunk, amelyeket mi is megoldottunk, majd visszaküldtük őket.

Április végén Romhányban különböző versenyszámokban mérték össze a két csapat sportolói ügyességüket. Május végén szintén füleki delegáció érkezik hozzánk, ekkor avatjuk fel úttörőházunkat. A gyermeknapi randevún lesz az úttörőavatás, az MHSZ repülőbemutatót tart, lesz még játékfarsang, s a napot lampionos diszkó zárja majd.

Utolsó „stafétás" akciónk közös kulturális bemutató lesz Füleken, ahol a csapatok legjobb versmondói, dalosai és bábosai mutatkoznak be egymásnak.

Hajdú István,
csapatvezető

LEVELEZNÉNK! VÁLASZOLJ!

ÖTÖDIKESEK VAGYUNK: BENEDEK ERZSÉBET, Szanda, Béke út 23. — 2697 (naptárt gyűjt); NÁNÁSI GABRIELLA, Túrkeve, Rákóczi u. 27. — 5420 (matricát, szalvétát, naptárt, bélyeget gyűjt); HORVÁTH SZILVIA, Nagytarcsa, Petőfi S. út 48. — 2142; BUKTA HENRIETTA, Dévaványa, Árpád út 27/1. — 5510; ERDŐDI ESZTER, Hadháztéglás, Téglási u. 13. — 4242.

HATODIKOSOK ÍRJANAK: KOVÁCS ÉVA ILDIKÓ, Str. Republici, Nr. 8. Bl. A., Sc. 7., Ap. 10. Huedim, Jud. Cluj. ROMANIA. (Matricát gyűjt, szeret olvasni.); CSÁBI MÓNIKA, Szanda, Béke út 15. — 2697; KISS IBOLYA, Bökény, Ady E. út 145. — 4231.

HETEDIKESEKKEL LEVELEZNÉNK: ZSOMÁR MARIANNA, Gyulaháza, Rétalja 2. — 4545; MIHÁLY EDIT, Mindszent, Kápolna u. 4. — 6630 (Matricát, posztereket gyűjt.) MOLNÁR MELINDA, Maklár, Lenin út 19. — 3397; ÁCS ANIKÓ, Komádi, Házi Károly u. 13/a. — 4138; GÁLOS ADRIENN, Sopron, Templom u. 27. — 9400 (szalvétát, matricát gyűjt).

NYOLCADIKOSOK BARÁTSÁGÁT KERESSÜK: TÓTH PÁL-REZSŐ, Ákosfalva, Nr. 21. cod. 4329. judetul Mures. ROMÁNIA (posztert, bélyeget gyűjt); TAR ILONA, Mezőtúr, Kiss János út 68. — 5400; HAVASSY ILDIKÓ, Szovjetunió, Ungvár, Kirova 33/97 294000; CZIPÁS KATALIN, str. Mehedinti, Nr. 29. Bloc. X. 31. et. III. ap. 16. Jud. Bihar Loc. Oradea Cod. 3700 ROMÁNIA; ANCZA EDINA, Hajdúdorog, Kistelep út 1. — 4087 SZÁRAZ TÜNDE, Hévízgyörk, Úttörő u. 11. — 2192.

MIT ÜZEN A PAJTÁS?

KEVÉS JÁTÉKPROGRAMOT sikerült csupán szereznie Cserjési Attilának (Miskolc, Prieszol J. u. 1. — 3525) Commodore—20-as számítógépre. A Commodore—64-re valóban jóval több játékprogram van forgalomban, s akik elsősorban játék céljára vásárolnak számítógépet, ezt már a vásárláskor tartsák szem előtt. Próbáld meg felvenni a kapcsolatot olyan gyerekekkel, akiknek a tieddel megegyező típusú gépük van. Talán olvasóink között is akadnak ilyenek. Írjatok Attilának!

ÖTÖDIK ÉVE tanul zongorázni az ötödikes Kricsfalussy Boglárka Hajdúnánáson (Barcsai J. u. 24. — 4080), pedig mindig fuvolázni szeretett volna. „Mit csináljak?" — kérdi levelében. Ha a zenetanárod tehetségesnek ítél, érdemes kitartanod a zongora mellett. Beszéld meg vele és a szüleiddel a dolgot, s ha nagyobb kedvvel fuvoláznál, tegyék lehetővé e hangszer tanulását is a számodra.

SZERETNÉ ELCSERÉLNI 60 literes akváriumát a hajdúszoboszlói Bali Imre (Dózsa Gy. u. 21. — 4200) egy ivarérett, babos, albínó, vagy szürke nimfa papagájra. Mivel a cserét postán keresztül nehézkes lenne lebonyolítani, Imre főleg a környékről várja a cserepartnerek jelentkezését.

GOKART-ÉPÍTÉSHEZ honnan lehet tervet szerezni? — kérdezi Horváth Ferenc (Pécs, Veres Péter u. 22. — 7624). Érdeklődj levélben, vagy Budapesten személyesen a Magyar Autó- és Motorsport Szövetségnél. Címük: Budapest, II., Rómer Flóris u. 4/a — 1024. Pécsett két egyesületnek van gokart szakosztálya, a Volán 12. SC-nek (Kossuth u. 44.) és a József Attila SE-nek (Corvin Ottó u. 20.).

HAJRÁ, MAGYAROK!

C-csoport: Franciaország, Magyarország, Kanada, Szovjetunió.
A program:
Franciaország–Kanada (június 1. 24., León)
Szovjetunió–Magyarország (június 2. 20., Irapuato)
Franciaország–Szovjetunió (június 5. 20., León)
Kanada–Magyarország (június 6. 20., Irapuato)
Franciaország–Magyarország (június 9. 20., León)
Kanada–Szovjetunió (június 9., 20., Irapuato)

C-csoport. A magyar szurkolók számára a legizgalmasabb. Abban mindenki egyetért, hogy Mezey György tanítványai nem a legkönnyebb ellenfelekkel kerülnek szembe a világbajnokságon. Persze, kérdés: egy világbajnokságon lehet-e egyáltalán könnyű ellenfelekről beszélni. **Franciaország,** az 1984. évi Európa-bajnok. Platini, Giresse, Tigana, Bats — mind-mind rendkívüli labdarúgó, s közülük is kiemelkedik a Juventus sztárja, Platini, aki a Mundial legnagyobb csillaga is lehet. Az új szövetségi kapitány, Henri Michel, az előző mestertől, Michel Hidalgótól nagyszerű együttest örökölt. Márciusban ragyogó játékkal verték az 1978-as világbajnokot, Argentínát, pedig Platini nem is játszott... Többen vélekednek úgy, hogy az sem lenne meglepetés, ha június 29-én a döntő résztvevői lennének.

Eduard Malofejev, a szovjet szövetségi kapitány csapata ellen lép először a magyar válogatott pályára a Mundialon. Amelyik együttes győztesen hagyja el az irapuatói stadiont, az minden bizonnyal már számolhat; ki is lehet az ellenfele a legjobb 16 között. Nem is oly régen, Anglia a Szovjetunióban is nyerni tudott, de a szakemberek véleménye szerint az előkészületi mérkőzéseknek nem szabad túlzott jelentőséget tulajdonítani. A szovjet labdarúgás híres arról, hogy a futballisták fantasztikusan sokat mozognak, nagyon nagy iramot diktálnak, nem ismernek elveszett labdát, s technikai, taktikai téren is egyre képzettebbek. Bárki is legyen az ellenfelük, nincs könnyű dolga. Blohin, Daszajev, Protaszov, Gyemjanyenko, Cserenkov, a franciáknak, a kanadaiaknak és a magyaroknak egyaránt sok fejfájást okoz majd.

A csoport „sötét lova" Kanada. Szinte senki nem tud róluk semmit. Először vehet részt a vb-n, a legjobbak küzdelmében. Mindenki úgy gondolja, hogy Kanada ellen gólkülönbséget javíthat. Elbizakodni azonban nem szabad, a vb-újoncok — gondoljunk csak a legutóbbi világbajnokságra — megtréfálhatják az erősebb, híresebb válogatottakat. Kanadát, mint az észak-, közép-amerikai, karibi térség selejtezőinek győztesét, nem lehet, nem szabad lebecsülni. Sokat várnak a csatár Valentine-től, aki Angliában keresi a pénzét.

S akkor a magyarok. Akik az utóbbi két és fél, három esztendőben igencsak felhívták magukra a figyelmet. Lüktető ritmus, ragyogó kontratámadások, az ellenfelet levegőhöz sem engedő stílus, álomszép technikai megoldások, gyönyörű gólok. Új, nagy egyéniségek. Esterházy Márton, Détári Lajos, Garaba Imre, Róth Antal, Disztl Péter, Nyilasi Tibor, meg a többiek nevét jól ismeri a futballvilág. Győzelem többek között az NSZK, Ausztria, Hollandia, Brazília ellen. Utána viszont Mezey György is megállapította, hogy egyesek túl sokáig ünnepelték, ünneplik magukat. Aki a világbajnokságon jó eredményt akar elérni, annak mindent alá kell rendelnie a sikernek. Reméljük, hogy nemcsak a továbbjutásnak lehet örülni, hanem később, a legjobb 16 között is azt játssza a csapat, amit Bécsben, s többször a Népstadionban. Mert akkor a találkozók végén nagyon boldog magyar játékosok jöhetnek le a pályáról...

Őri B. Péter

Platini gyűjteményéből már csak a vb-arany hiányzik

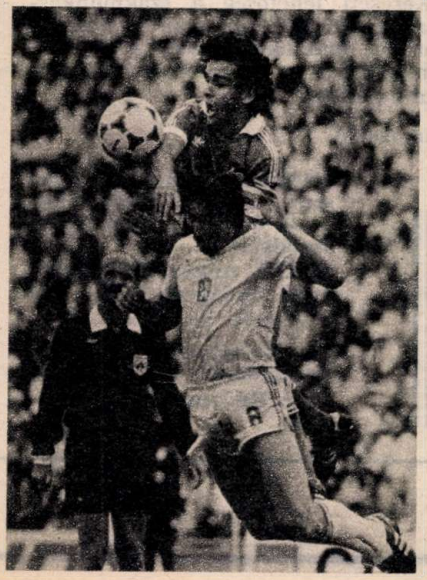

Détári (brazil mezben) képességeiben nagyon bízunk

A szovjet Blohin még mindig nagyon gyors és gólerős

FIATALOK, FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipar általános iskolát végző **lányokat fonó-szövő; fiúkat textilgépszerelő, géplakatos, villanyszerelő és csőszerelő szakmunkástanulónak iskoláz be.**

Felvételi vizsga nincs. **Tanulóidő 3 év.**

Tanulmányi ösztöndíj: 50—750 Ft/hó — a tanulmányi eredménytől függően.

Társadalmi ösztöndíj: 500—750 Ft/hó, a III. évben szakmunkásbér 2500—3500 Ft/hó — a tanulmányi előmeneteltől függően.

Kollégiumi elhelyezést, teljes ellátást és egyéb juttatást a tanulmányi szerződés alapján biztosítunk tanulóink részére.

A szakmunkásvizsga után a **kereseti lehetőség: lányoknak 4500—7500 Ft; fiúknak 3800—5000 Ft.**
Jelentkezni lehet: munkanapokon 7—14 óráig. Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Címünk:
BUDAPRINT
Magyar Pamutipar
személyzeti-oktatási osztály
Budapest,
Lahner György u. 30. — 1046.
Telefon:
693-847,
vagy 693-111/115 mellék.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1986/87-es tanévre felvesz általános iskolát végzett **lányokat fonó és szövő; fiúkat textil-gépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos** szakmára szakmunkástanulónak.

TANULMÁNYI IDŐ 3 ÉV. FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, + 100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások: — 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el. A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezés:
PTM Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest, Pf. 43. — 1502
Telefon: 662-688

FIGYELEM!

Az 1986/87-es tanévre 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; 200 Ft kiemelt szakmapótlék; tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft.

Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft alap társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset.

A továbbtanulást támogatjuk!

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől csütörtökig, 8—15 óráig, a személyzeti osztályon.
PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest XIII., Fáy u. 81—83. — 1135.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.
Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394.

A PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT PÁLYAVÁLASZTÁSI TÁJÉKOZTATÓJA

Kedves Szülők! Tisztelt Pályaválasztók!

Vállalatunkhoz 1986. szeptember 1-től az alábbi szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett fiúkat szakmunkástanulónak:

magasépítő-ipari ács-állványozó, vasbetonkészítő, vas- és fémszerkezet-lakatos, vízszigetelő, építőgépszerelő, épületasztalos, műkőkészítő, kőműves, épületvillamossági szerelő, bádogos, épületburkoló, szobafestő-mázoló-tapétázó, padlóburkoló (műanyagburkoló), központifűtés- és csőhálózat-szerelő, vízvezeték- és -készülékszerelő, autószerelő.

Vidékiek részére (az autószerelő szakma kivételével) **kollégiumot és teljes ellátást biztosítunk.** Ösztöndíjat az évfolyamtól és a tanulmányi eredménytől függően, 50—900 Ft-ig fizetünk. **A III. évfolyam idején teljesítménybérezési lehetőség.**

Társadalmi ösztöndíj szerződéskötés esetén 300—1000 Ft alapösszeget, tanulmányi pótlék címén a 3, 4, 5-ös tanulók részére 30, 40, 50 százalékot fizetünk havonta.

A fentieken kívül jutalmazzuk a tanulókat, tanulmányi eredményük és szociális helyzetük figyelembevételével.

Kérjük, hogy gyermekeik és iskolatársaik nevét, lakcímét és a választott szakmát vállaltunkhoz írásban vagy személyesen szíveskedjenek eljuttatni. **Személyes jelentkezés esetén a szakoktatást kell felkeresni.** Budapest XXI., Rákóczi F. u. 195. Megközelíthető a Borásos térről gyorsvasúttal, majd a 38-as autóbusszal a 3. megálló.

Levélcímünk: Pest megyei Állami Építőipari Vállalat,
személyzeti és oktatási osztály,
Budapest XXI., Csepel,
Kiss J. altábornagy u. 19—21.

A NYUGODT TANULÁST SEGÍTI A BIZTOS PÁLYAVÁLASZTÁS!

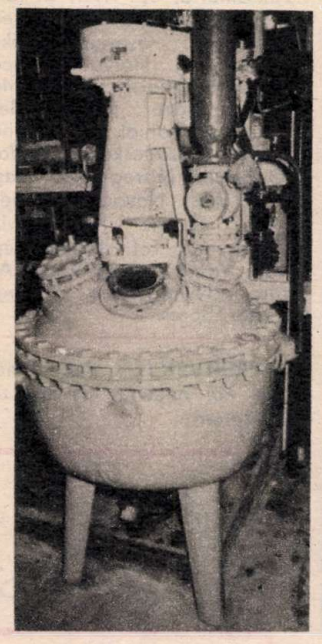

Érdekes, változatos szakmát ajánlunk figyelmetekbe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez biztosítéka gyárunk jó hírnevének itthon és külföldön egyaránt. Már most dönthettek továbbtanulásotokról.

Válasszátok a gyógyszergyártó szakmát!

JELENTKEZZETEK: gyógyszergyártó (vegyész), lakatos, hegesztő, villanyszerelő, esztergályos, csőszerelő szakmunkástanulónak!

A gyógyszergyártó tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük. **Harmadéves, vállalati ösztöndíjas tanulóinkat (legalább közepes tanulmányi eredmény esetén) kb. 1000 Ft juttatásban részesítjük.** A római-parti csónakházunkban sportfelszerelésekről is gondoskodunk.

Címünk:
CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
OKTATÁSI OSZTÁLY
Budapest IV., Tó u. 1–5.
Telefon: 690-900/531-es mellék, és
CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
SZEMÉLYZETI OSZTÁLY
Budapest XXII. (Nagytétény), Bányalég u. 2.
Írásbeli jelentkezés: Budapest Pf.: 49. – 1780.

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI:
V. SÓLYOM ERZSÉBET

Rejtvényeink megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A levelezőlapra vagy a borítékra írd rá: „TÖPRENGŐ"!

Beküldési határidő: 1986. május 15.

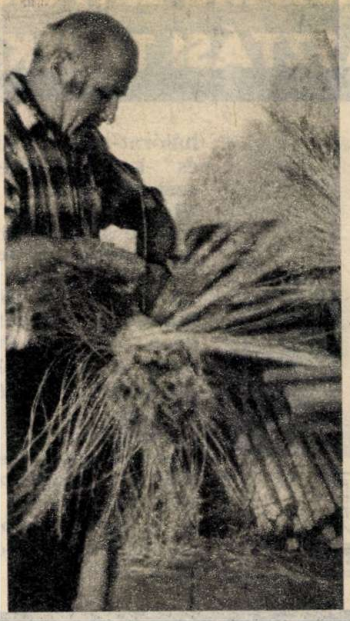

GONDOLAT-GÖRGETŐ. Melyik mesefigura jut eszedbe erről a képről? S arról melyik fém? E fémről pedig melyik hajótartozék? Válaszként három szót írj mindössze!

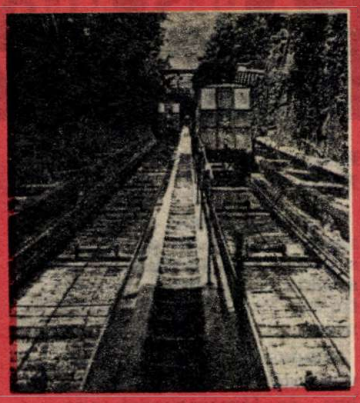

SIKLÓS KÉRDÉSEK. A sikló sínen járó, drótkötéllel vontatott, lejtős pályájú jármű. A Budai Várba vezető sikló 1868. és 1870. között épült. Pályahossza 95 méter, magasságkülönbsége 48 méter volt. Kétvágányú pályán egy-egy kocsi közlekedett és a sodronykötelet az alsó állomáson (képünkön) felszerelt gép hajtotta. 1945 elején a fővárosi harcok során a sikló tönkrement. Kérdéseink: A most újjáépített siklónak mi volt a hajdani neve? S milyen energiával működött a meghajtó gép?

KERESGÉLŐ. Rajzunkon egy kivételével valamennyi ábra négyszer szerepel. Melyik az a rajz, amelyik csak három példányban látható?

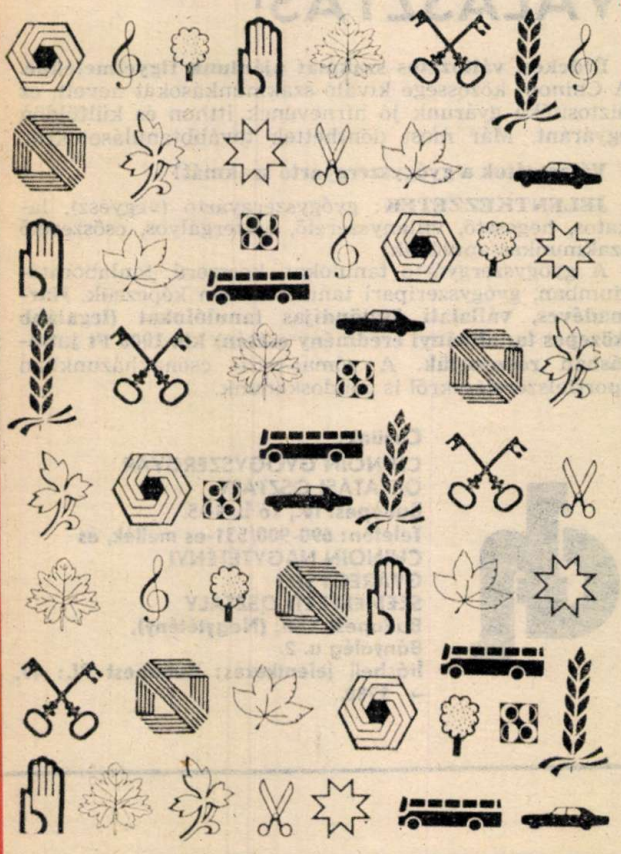

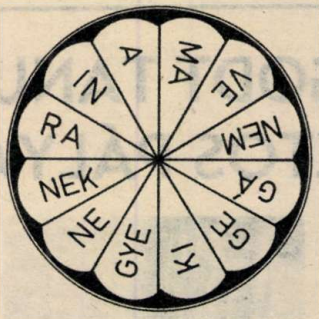

KÖZMONDÁS. Ha megfelelő sorrendben olvasod össze az ábra szótagjait, egy közmondást kapsz eredményül. Hogy szól ez?

EGY ISKOLA FALÁRÓL. A képen látható márványtábla Liszt Ferenc első nyilvános hangversenyének emlékét idézi. Melyik városban található, és hány éves volt a híres muzsikus azon a fellépésen?

NYERTESEK

A 12. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak:

Babola Gábor, Bp. XIII.; Bobák Barbara, Bp. IV.; Kiss Erzsébet, Bp. X.; Poloniczki Annamária, Bp. XVI.; Bakány Nóra, Pécs; Bucher Andrea, Szekszárd; Gyenge Ildikó, Tatabánya; Horváth Tímea, Pécs; Maczkai Henrietta, Mezőkovácsháza; Mikulai Bernadett és Dániel, Vác; Molnár Balázs, Karancskeszi; Nádasi Gabriella, Nyíregyháza; Nagy Rita, Ács; Novacsek Adrien, Pécs; Száraz N. Hedvig, Mindszent; Tóth Ildikó, Vép; Tóth Tamás, Ózd; Ványi Attila, Nyíregyháza; Barga Eszter, Börcs.

KÉPREJTVÉNYEK. Beküldendő egy női becenév és egy zeneszerszám.

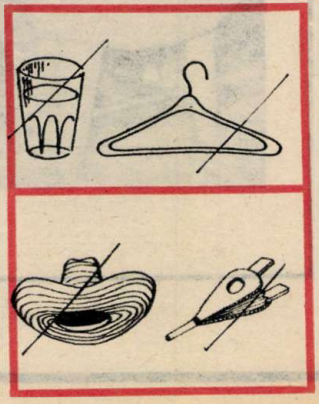

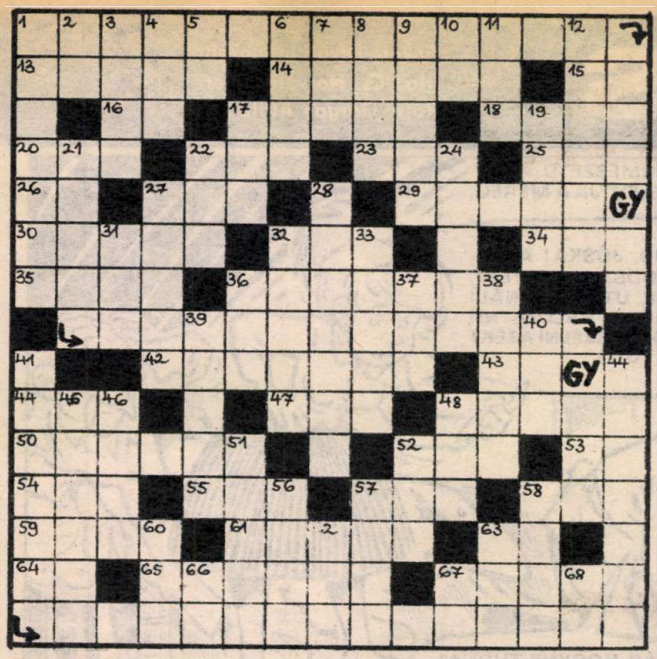

Idén ünnepeljük nagy zeneszerzőnk, Liszt Ferenc születésének 175. és halálának 100. évfordulóját. Egy mondásával emlékezünk rá, amelyből megtudjuk, milyen érzelmekkel viseltetett hazája iránt.

Vízszintes: 1. **Liszt mondásának első része.** (Zárt betűk: C, O, A, N.) 13. Küzdőtér. 14. Beszédmód, tájnyelv. 15. Névelő. 16. Helyrag. 17. Marx szülővárosa. 18. A Duna romániai mellékfolyója. 20. Na, várj csak! 22. Evvel a nappal kapcsolatos. 23. Ütéstől keletkezik a fejünkön. 25. Erre a helyre. 26. Svéd férfinév. 27. Nemes paripa. 29. Elkaptalak! 30. Mezőgazdasági. 32. Műveltető képző. 34. Egy angolul (ONE). 35. Fodrász csinálja. 36. Elveszi az értékeit. 42. Zenére végzett kondicionáló és szépítő testmozgás. 43. A burgonya termése. 45. Így buzdítják az ökölvívót. 48. Kacat. 49. Német költő (Georg). 50. Perzsa anyanyelvű, ókori nép. Magyarországon is éltek. 52. Állóképpetítő. 53. Nem egészen ott! 54. Becézett Terézia. 55. Páratlan saláta! 57. Halad. 58. Menyasszony. 59. Félsziget a Szovjetunióban. 61. Kiváló magyar rockénekes (László). 63. Aláírások utáni rövidítés. 64. ÉO. 65. Tintával írt levelek szárítására használják. 67. Az őrsöknek is van ... lánca.

Függőleges: 1. Igazán. 2. Az erbium vegyjele. 3. Nulla. 4. ... pásztorok királya / Ie geltetem nyájam." (János vitéz). 5. Rádium vegyjele. 6. Félelmetes csend jelzője. 7. I. D. I. 8. Munkácsy eredeti neve. 9. Magyar kártyajáték. 10. Annyi mint, rövidítve. 11. Gyom. 12. Calcutta parkja (MAIDAN). 17. Tudomány. 19. Ilyen a futóhomok. 21. **Liszt mondásának második része.** (Zárt betűk: M, E.) 22. Megállapítja a súlyt. 24. A szobába cipel. 27. Szénsavas mészkőből álló sárgás vagy szürkés kőzet, a cementgyártás alapanyaga. 28. Nagy dérrel-durral iderohan. 31. Becézett Mária. 32. Osztrák szövetségi tartomány. 33. 1200 km hosszú folyó Kínában. 36. Végtag. 37. Tatabánya labdarúgó-csapata. 38. ... kap (kissé magához tér). 39. Kiváló ír költő (William Butler) (1865–1939). 40. Portugália gyarmata volt. 41. **Liszt mondásának harmadik, befejező része.** (Zárt betűk: B, N, U, S.) 44. Védelem. 46. Virág része. 47. Pórusos műbőr PVC-bevonattal. (Ejtsd: szkáj). 49. ... 67 és ... 84 (mosogatószerek). 51. Testi felépítés. 52. Harmatból lesz. 56. A Nyugat-nemzedék kiváló költője (Árpád). 57. „... ne csak nézz!" 58. Szándékában áll. 60. Tárgyragos kérdőszó. 62. A múlt században kihalt hatalmas ausztráliai futómadár. 63. Vonat zakatol rajta. 66. Kettőzve: város. 67. Görög betű. 68. Kettőzve: kikap a baba!

Jelentkezzetek PAPÍRIPARI SZAKMUNKÁSTANULÓNAK!

A gondolatok rögzítése ősi igény. Az ősember a barlang falára festett. Az ókoriak a kőbaltát és a papiruszt használták.

A legidőtállóbb a PAPÍR.

Több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag sem pótolni a kultúra terjesztésében, az emberi tudomány rögzítésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban egyre bővülnek.

FIATALOK! Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei. Gyertek a Csepeli Papírgyárba CELLULÓZ- és PAPÍRGYÁRTÓ, valamint PAPÍRFELDOLGOZÓ szakmunkástanulónak.

Biztos jövő, jelentős kedvezmények a tanulás idejére.

A képzési idő 3 év.

Az elméleti oktatás helye: 50. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet (Budapest XXI., Csepel, Bajáki Ferenc u. 27.). A gyakorlati oktatás helye a Csepeli Papírgyár.

A képzés ideje alatt tanulóinknak az alábbi kedvezményeket adjuk:

— tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (3000—1000 Ft);

— tanulmányi pótlék (10—15 %) és tanulmányi ösztöndíj az 1/1985. MM. sz. rendelet szerint (50—900 Ft);

— térítésmentes ebéd;

— teljes tanfelszerelés és munkaruha;

— minden tanévben egy teljes öltözet ruha;

— kollégiumi elhelyezés;

— ingyenes kirándulásokat szervezünk;

— ingyenes üdülés;

— szünidőben vállalt munka esetén a munkakörnek megfelelő teljes bér;

— tanulmányi eredménytől függően minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk;

— sportolási lehetőségek, strand és sportlétesítmények a gyár közelében;

— ifjúsági klub, könyvtár.

Bővebb felvilásítást ad a Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya.

Cím: Budapest. XXI., Duna u. 42. — 1751.

Telefon: 279-620/301, 535 mellék.

VÁRUNK BENNETEKET!

BOGÁNCS

Fekete István regényéből
irta: Cs. Horváth Tibor.
Rajz: Dargay Attila

210.
A KÖVETKEZŐ PERCBEN IHAROS MESTER ASSZONYLÁNYA IS OTT TEREM A TETT SZÍNHELYÉN.

JÓL VAN, ÉDESAPÁM?

JÓL, JÓL... HABÁR A SZÍVEM...

211. ANNA BÉKÉS TERMÉSZETŰ ASSZONY, DE MOST ELFUTJA A MÉREG.

A FENE A DOLGOD, JÓSKA! A KUTYÁVAL BAJMOLÓDSZ, AHELYETT, HOGY A BETÖRÖK UTÁN FUTNÁL! TALÁN KI IS AKAROD HALLGATNI! OKOS KUTYA EZ, DE BESZÉLNI AZÉRT NEM TUD!

MÁR HOGYNE TUDNA! EGY ILYEN KUTYA NE TUDNA BESZÉLNI?! EGY ILYEN GYÖNYÖRŰ PUMI?!

212. AZ ŐRMESTERNEK JUHÁSZSZÁMADÓ VOLT AZ APJA, VALAHA BOJTÁRKODOTT MAGA IS. ALIGHANEM EZT IS MEGÉRZI RAJTA BOGÁNCS, MERT NAGY BIZALOMMAL VAN IRÁNTA.

TESSÉK! HÁT HOGYNE BESZÉLNE! JÓL BELEMART AZ EGYIK GAZFICKÓ NADRÁGJÁBA, ALIG HISZEM, HOGY EGY KIS HÚST IS NE FOGOTT VOLNA HOZZÁ! ITT VANNAK A FOGÁN A SZÖVETSZÁLAK A NADRÁGBÓL!

ELKÉREM BOGÁNCSOT PÁR NAPRA, GÁSPÁR BÁTYÁM. MEGMUTATOM A LÓDOKTORNAK IS.

213.

AZ JÓ LESZ, HA AZ ÁLLATORVOS GONDJAIRA BÍZOD, MERT TE MOST NEMIGEN ÉRSZ MAJD RÁ, SOK DOLGOD LESZ UTÁNA JÁRNI EZEKNEK A FÉRGEKNEK.

214.
DE BIZONY AZ ŐRMESTER NEM TESZ EGY LÉPÉST SEM, CSAK ÜL, MINT PÓK A HÁLÓJÁBAN, ÉS SZÖVÖGETI A HÁLÓT EGYRE SŰRŰBBRE.

HALLÓ, KELENPATAK? MI VAN, TALÁLTATOK VALAKIT?... NAGYSZERŰ! MAJD AZ AUTÓ ELHOZZA.

BOGÁNCS ALÉLT MÉG, A FEJE FÁJ, A LÁBA RESZKET. HANEM AMIKOR VALAKI BEHOZ EGY TÁNYÉR LEVEST, VALAHOGY MÉGIS ODAVÁNSZOROG. SÓVÁROGVA NÉZI, KÖZBEN FÉLSZEMMEL ÚJ BARÁTJÁT LESI. ÁM AZ ÚGY TESZ, MINTHA SEMMIT SEM VENNE ÉSZRE A DOLOGBÓL.

215.

VÉGRE FELHANGZIK A SZÓ: „EGYÉL, BOGÁNCS, SZABAD!"

MOST MÁR TUDOM, MIÉRT MARADTÁL MEG TE, ÉS MIÉRT PUSZTULT EL A SZOMSZÉDÉK BODRIJA. DERÉK KUTYA VAGY, NEM NYÚLSZ IDEGEN ÉTELHEZ!

216.

217. AZTÁN MEGKEZDŐDIK A KÖRNYÉKEN ÖSSZESZEDETT GYANÚS EGYÉNEK ÁTROSTÁLÁSA.

HOGY HOL VOLTAM AZ ÉJJEL...? HÁT, ITTUNK EGY KEVESET, AZTÁN... JAJ, ŐRMESTER ÚR, MI LESZ EBBŐL! MEGÖL AZ ASSZONY!

AZ LEHET, DE MAJD CSAK A KIHALLGATÁS UTÁN! SZÓVAL...?

218.
BOGÁNCS BÉKÉSEN SZUNDIKÁL A KÁLYHASAROKBAN. ÁM AMINT NEGYEDIKNEK EGY HÓRIHORGAS EMBER LÉP BE AZ AJTÓN...

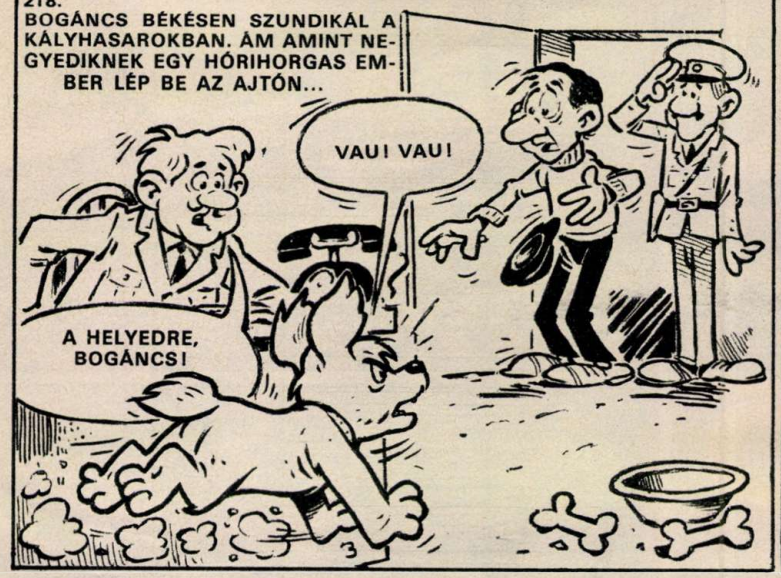

219.
„HÚZZA FEL A NADRÁGJÁT!" – HANGZIK AZ ŐRMESTER KEMÉNY SZAVA.

220.
AZ EGYIK TEHÁT MÁR MEGVAN. CSAKHOGY KETTEN VOLTAK A BETÖRŐK. A MÁSIK SZINTÚGY KÖZTE VAN A BEGYŰJTÖTTEKNEK, A HÓRIHORGASSAL EGYÜTT FÜLELTÉK LE, DE ELLENE NINCS BIZONYÍTÉK. SE KUTYAHARAPÁS, SE SZÖVETSZÁL.

221.

222. A NYOMOZÁS ÍGY TELJES SIKERREL LEZÁRULT. AZ ŐRMESTERNEK, BÁR NEHEZÉRE ESIK, ÁLLNIA KELL A SZAVÁT.

223. HAZATÉRT A KISKUTYA, MEGMELEGEDNI AZONBAN NEM MARAD IDEJE. IHAROS BETEG SZÍVÉT NAGYON MEGVISELTE A BETÖRÉSSEL JÁRÓ MEGPRÓBÁLTATÁS. BE KELL FEKÜDNIE A KÓRHÁZBA. MAGA A DOKTOR FUVAROZZA BE A VÁROSBA.

224.
JÓ HELYE LESZ A PATIKUSNÁL IS. DÉNES JÓBAN VAN A FŐORVOSSAL, S AMI MÉG FONTOSABB, A KAPUSSAL. MINDEN NAP MEGLÁTOGATHATNAK.

(FOLYTATJUK)

A HÉT SPORTÁGA: KAJAK-KENU

A REPKEDŐ KALÓZ VÉDENCEI

Szent Jupát. Ugye, nem sokat mond? Persze, hiába is keresnénk a kajakosok, kenusok által oly sokat emlegetett védőangyalt bármilyen valláselméleti könyvben, Szent Jupát ugyanis az ő agyszüleményük. Kissé ködös figurájáról csak annyi bizonyos, hogy valódi kalóz kinézete van, félszemű, falábú, tetovált karú, és a lelke leginkább egy légpárnás vízibuszhosz hasonlatos: a víz felett lebeg ez is, legfeljebb nem utasokat szállít, hanem kajakosokat, kenusokat segít győzelemre.

Ismerkedés kajakkal, kenuval

Földünk kétharmadát víz borítja. Van tehát röpködnivalója a kajakosok, kenusok védőszentjének. Igaz, a hatalmas tengerek, több méteres hullámaikkal alkalmatlanok a törékeny járművekkel való közlekedésre. Pedig a történet nem a csendes európai folyócskákban kezdődött. A kajak ősét az eszkimók használták Grönland környékén. Persze, a mainál jóval nagyobb, 40—50 személyes ha-

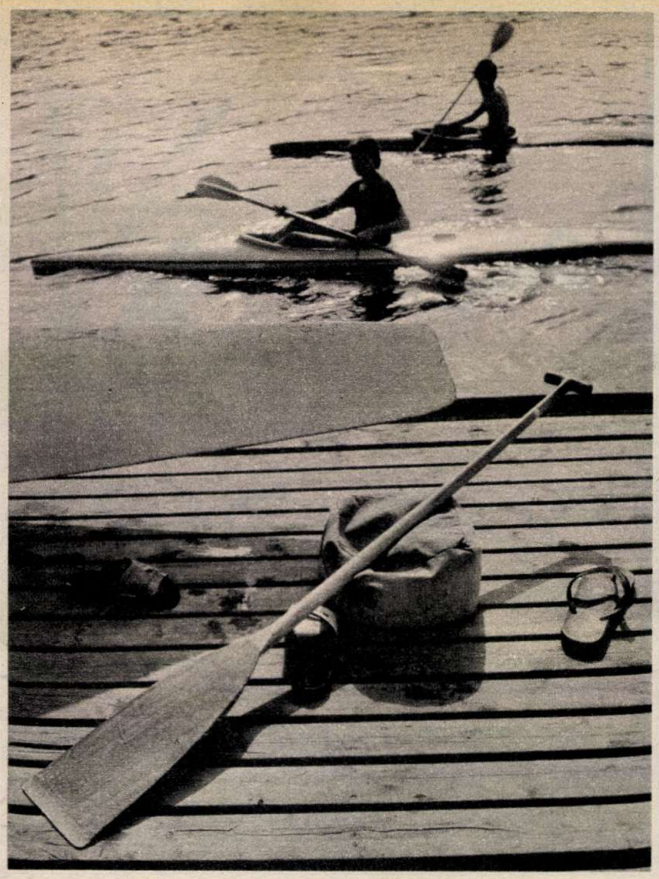

jókban halásztak, vadásztak. Az ő bőrkajakukhoz hasonlóval siklottak a vízen a közép- és dél-amerikai indiánok és az afrikai bennszülöttek is. A különbség mindössze annyi volt, hogy ez utóbbiak térdeltek a kivájt fatörzsekben. Kenu az indiánok nyelvén nem más, mint fatörzs.

1860 táján egy derék skót fiatalember konstruált egy eszkimó-kajakhoz hasonló, csak kisebb járművet, és körutazást tett vele Skandináviában, Németországban, majd Angliában. Néhány évvel később Angliában szakosztály alakult, 1933-ban már EB-t rendeztek, egy évvel később olimpiai szám lett a kajak-kenu és 1938-ban megrendezték az első világbajnokságot! A magyarok ezen nagy sikert könyvelhettek el: Balatoni Kamill hosszútávon ezüstérmet szerzett!

Hogy ez a kitűnő versenyző ma mire lenne képes? A Bp. Honvéd margitszigeti úszóháza körül evező úttörőkorúak is biztos megszorongatnák az egykori menőt.

— Bizony sokat változott a sportág a hőskor óta — bólogat Szűcs Károly, a kezdők egyik kenuedzője. — Ma már könnyebbek, gyorsabbak a hajók, kitartóbbak, erősebbek a versenyzők. Igaz, először itt is úgy ügyetlenkednek a gyerekek a vízen, mint annak idején szinte egész Európa az újdonságnak számító vízi járgányokban.

Először is nagyon jól meg kell tanulni úszni, hiszen itt nem lehet könnyelműen venni egyetlen hibát sem. Ha a kezdő focista elvét egy beadást, az még helyrehozható hiba, de itt az életével játszik minden figyelmetlen versenyző! Ezért a kezdőkkel, amikor már tudnak úszni, gyakoroljuk a borulást is. Persze, a vízre szállást is megelőzi még egy-két dolog.

Ismerkedés a titokkal

A víz veszélyes terület. Így aztán csak felkészülten lehet birtokba venni országútjait.

— Úszás, futás, erőfejlesztés, az evezés fortélyainak alapos elsajátítása szerepel az előkészítő programban — sorolja Mayer Gábor, aki a Honvéd kajakosait készíti fel. — Az alapvető baj az, hogy a mai gyerekekből hiányzik a „grundos" szemlélet. Hiányoznak a téri focizások, a fára mászások, a nagy kergetőzések; sportos alapképzésük egyenlő a nullával.

— Ennek megszerzése érdekében, no meg a változatos, játékos felkészítés miatt találták ki az úgynevezett eszkimó-indián versenyt — teszi hozzá Szűcs Károly. — Ez futásból, úszásból, kötélhúzásból, húzódzkodásból és természetesen evezésből áll.

A víz veszélyes terület. A biztonságos víziközlekedéshez nem elég megerősödni és jól úszni. Ismerni kell a hajó tulajdonságait, jól kell kiválasztani a lapátot, tudni kell, hogy mi az a „pörgetés", vagy az, hogy „ráhúzunk a lapáttal". Ezernyi titok.

— Aki jó versenyző akar lenni, annak pedig mindezt nem elég tudni, de jól is kell csinálni — mosolyog az edző a kezdőkre, akik alig várják már, hogy vízre szálljanak.

Ismerkedés a vízzel

A lapát a kezükben, a tudás a fejükben, az akarat a szívükben, és a gyerekek elindulnak. Az ötödik osztályos Jánosi Gábor például életében először. Kipirult arccal tűri, hogy az edző rákötözze a „szappantartókat", amelyek megóvják őt az esetleges borulástól. Mert hát, hiába tud valaki úszni, ha egyszer még menteni kell a hajót, a lapátokat...

Budai Matyi billeg, lapátol, sodorja a víz, néhány perc múlva már úgy kalimpál a kenuja, mint egy viharba került halászbárka. Megy érte a felmentő sereg. Matyi pedig szomorúan veszi tudomásul: akad még tanulnivalója...

Az újonc Jánosi Gabi viszont vidáman tér vissza a stéghez társaival.

— Azt hittem, hogy jobban billeg, de jó stabil — mondja. — Örülök, hogy ezt a sportot választottam, érdekes is, erős is lehetek, meg jó környezetben vagyok.

A jó környezet értendő a vízi utakra, meg a jó hangulatú, nagy kajak-kenus családra is. Hogy aztán később versenyeket is lehet majd nyerni? A kezdők erre még nemigen gondolnak. Bizonyára tudják, hogy a sportág olimpiai bajnokainak nem adták ingyen az aranyérmet. Hesz, Fábián, Urányi, Parti, Tatai, Foltán, Vaskúti, vagy az olimpiát ugyan sohasem nyert, mégis másfél évtizedig uralkodó Wichmann sikere emberfeletti kitartást követelt.

(T. Z.)

Fotó: Szalay Béla

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő: BOGÁTI PÉTER, CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

86.0694
Athenaeum Nyomda Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

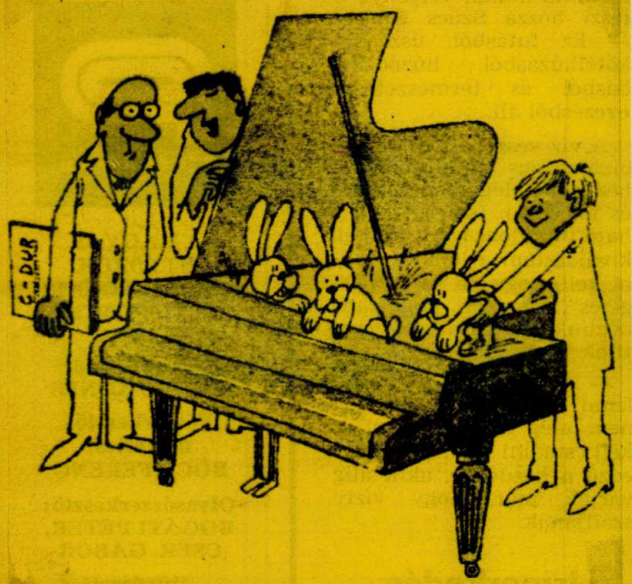

– Nehezen tudja eldönteni, hogy zongoraművész legyen vagy nyúltenyésztő . . .

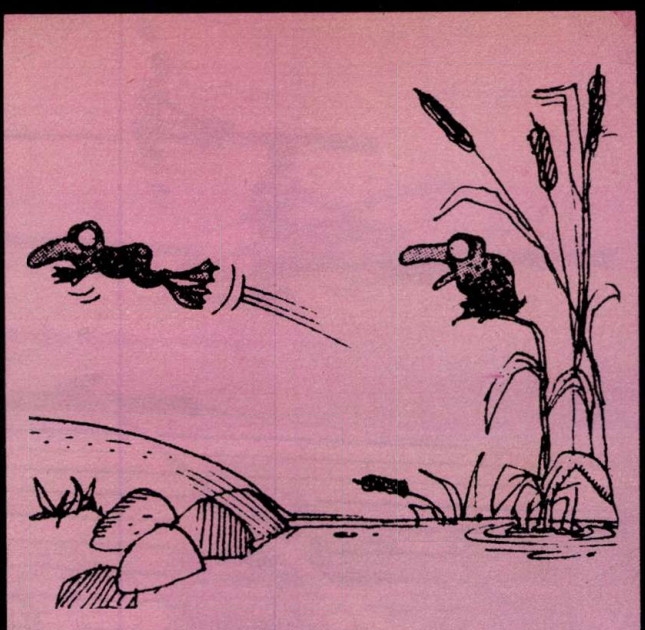

– Ne menj messzire, kisfiam, mert megcsókol egy királykisasszony és királyfivá változol! . . .

INTER HUMOR

Összeállításunkat külföldi testvér-gyereklapokban – Jóbarát (román), Jó Pajtás (jugoszláv), Pionyerszkaja Pravda (szovjet), Swiat Mlodych (lengyel), Szedmicska Pioniru (csehszlovák), Szeptemvrijcse (bolgár), Trommel (NDK-beli) – megjelent karikatúrákból válogattuk.

– Drágám, ne vidd túlzásba a napozást, otthon felejtettük a napolajat . . .

KÉP A JÖVŐBŐL

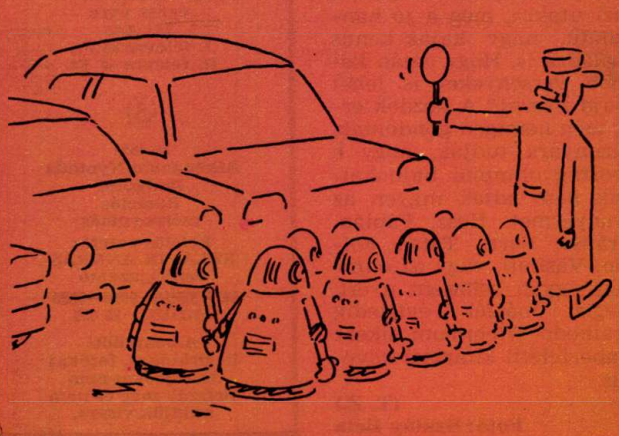

– Hm, úgy látszik, napszúrást kaptam . . .

86/17
XLI. ÉVF. • 1986. MÁJUS 15. • ÁRA: 4,50 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: WAGNER MARGIT

Az első gólya megjelenése a játszótereken már nem a tavasz, hanem a közelgő szünidő előhírnöke. Persze, ne feledjük: aki nagy lábon él, könnyen elbotlik!

CSEREGYERE

A vonat negyedórát késik. Az lenne meglepő, ha nem késne. A Vas megyei úttörőelnök, Horváth Róbert, munkatársaival türelmesen vár. Elmeséli addig, hogy volt már arra példa, hogy pesti családok fogadtak vidéki gyerekeket néhány napra, egy másik akció keretében fordítva is megtörtént ez már, de így oda-vissza alapon most cserélnek gyereket először a családok egy-egy hétvégére. 168 iskolást várnak a „testvér" XI. kerületből a Vas megyeiek. Az első napon városnézés, filmvetítés és a művelődési házban különböző játékos elfoglaltságok várják a vendégeket, délután megérkeznek a vendéglátók, hazaviszik őket, és kezdődhetnek a közös programok az addig csak levélből ismert Vas megyei gyerekekkel. Az úttörőelnök hangján, mosolyán érződik az aggódás: szeretné, ha jól sikerülne minden.

A vonat negyedóra késéssel befut a szombathelyi állomásra. Az lenne meglepő, ha nem késne. A hangosbemondó kedvesen köszönti a Pestről érkezett gyerekeket. Az lenne meglepő, ha nem így történne...

✶

Városnézés. Falumúzeum, templomok, Claudius császár a városalapító, törött cserépedények, mozaikpadló, római kori illatszeres tégelyek, könnycseppgyűjtő üvegek... A gyerekek lelki szemei előtt ősemberek, római légiók, méltóságteljes püspökök, középkori kalmárok vonulnak el.

Egy kislány a sarokba húzódik, és mit sem törődve az idegenvezetővel, egy levelet olvasgat. Látszik: számára most valamennyi császárnál és méltóságnál fontosabb egy Vas megyei család. Aztán lemondóan sóhajt, és újra a magyarázatot kezdi figyelni. Tudja: a találkozásra még várni kell.

✶

Délután. A fogadószülők csak négy órára jönnek, addig a művelődési ház kínál programokat. Az egyik teremben gyöngyöt fűznek, a másikban a fonalak titkait kutatják, a harmadikban montázsokat készítenek. Földházy Ágnes bájos csecsemőfejet ragaszt egy öltönyös úr nyakára.

— Én örültem, hogy lehetett jelentkezni erre, mert Vas megyét egyáltalán nem ismertem. Remélem, akad néhány hagyományőrző régi ház Tanakajdon, ahová megyek. Czitros Kati szintén nyolcadikos. Írtam neki egy levelet, hogy örüljön nekem, jövök, meg küldtem rajzokat is, majd meglátjuk.

A csecsemőfej nem akar rendesen ragadni. Hiába, nehéz úgy dolgozni, ha mással van elfoglalva a kéz és mással a fej.

✶

Gábor Jutka és Reiss Bori egy Benő nevű pöttyös elefánttal járja a folyosókat.

— Olyan érdekes nevű helyek vannak — mondják csicseregve.

Valóban. Elég csak belepillantani a listába, és máris feltűnik egy-két furcsa nevű falu, ahol már várják a pesti iskolásokat. Hegyhátszentjakab, Ikervár, Gutatőttős, Csipkerek, Bérbaltavár.

Milyen kicsi ez az ország. És a távolságok néha mégis milyen nagyok.

✶

A művelődési ház előterében gyülekeznek a gyerekek. A fogadószülők ott toporognak már. Izgatottan lesik, vajon melyik lesz két napig az ő gyerekük.

Az ötödikes Rácz Andris hatalmas virágcsokorral várakozik.

— Kislányhoz megyek — meséli a virágokra bökve. Aztán a kérdésre, hogy mit gondol, mi mindent fog csinálni ezen a különös hétvégén, kapásból válaszol:

— Remélem, focizni!

Hiába, a szív titkai úgy látszik, kifürkészhetetlenek.

✶

Megkezdődik az „elosztás". A mikrofonból harsannak a nevek:

— Czupi Zsófia. Megvagy? Jó. A partnered fiú, mégpedig Molnár Antal. Antal, te is megvagy?

A két kéz már a magasban, a terem két sarkában.

— Jó, mehettek egymáshoz!

Egy kaján lelkű, copfos kislány gyorsan kapcsol:

— Az azért még odébb van... Derültség.

✶

Püspökmolnári. Böröcz Imre Püspökmolnáriról mesél. Böröcz Helga előtt már ismerősen csengenek édesapja szavai, ő inkább sétálni szeretne a Pestről érkezett Kekk Andreával. Megmutatni neki az ezeréves tölgyfát, a régi malmot, meg a többi érdekességet. A sétára induló kislányok a tehénistálló előtt haladnak el.

— Én tudok tehenet fejni — mondja Andrea.

— Tényleg? — csodálkozik Helga. — Én vidéki vagyok, és én meg nem tudok...

✶

A morcosra fordult idő inkább csak beszélgetést engedélyez a gyerekeknek a közös kirándulások, pecázások helyett. Talán már szóba kerül a május végi viszontlátogatás is, amikor a jelenlegi vendéglátók utaznak Pestre.

Az előzetesen egymásnak küldött levelek legtöbbje így fejeződött be: „Remélem, jó barátok leszünk!" Úgy tűnik, a remények valóra válnak.

Terencsényi Zoltán
Fotó: Tóth András

Az első közös vacsora és a kezdeti megilletődöttség

KEK

Az első nap programja: ismerkedés Szombathely nevezetességeivel

Persze Püspökmolnári története is érdekes, de a lányok már tudják: másnap izgalmas élmény lesz felkeresni az öreg malmot és az ezeréves tölgyfát

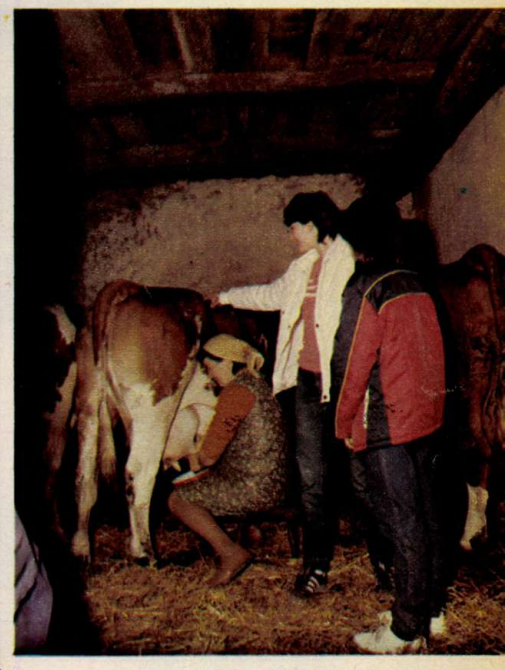

A tehénfejés. Kinek munka, kinek csak érdekesség

A felhőtlen mosolyok nemcsak a nyuszinak szólnak, hanem a találkozás örömét is jelzik. Kezdődhet az ismerkedés!

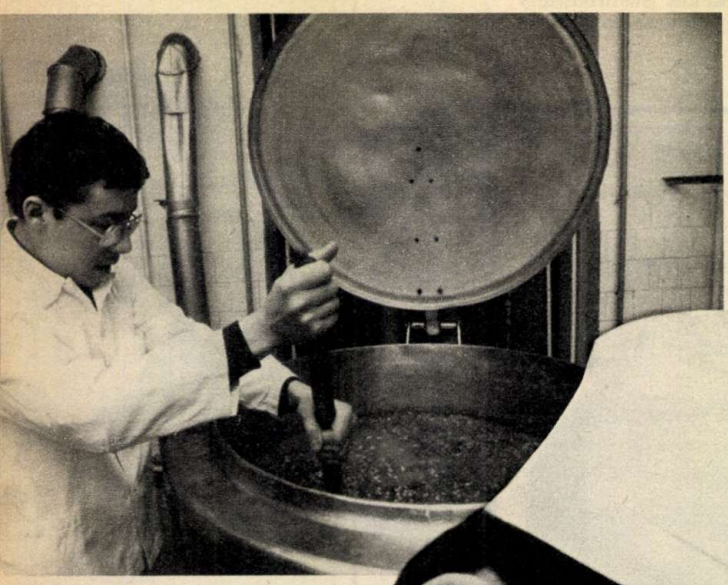

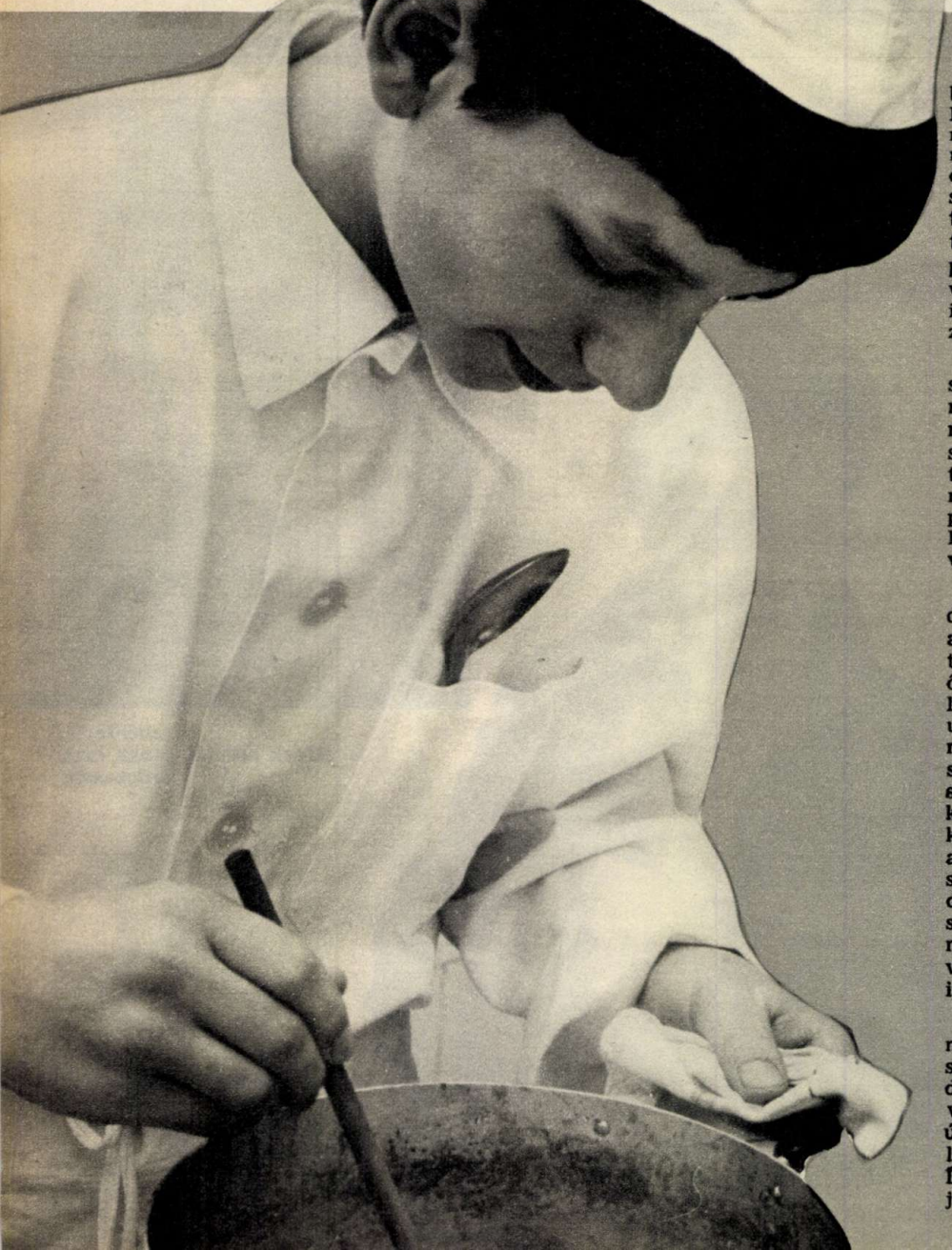

Fiatal fiúk, tetőtől talpig fehérben. Ők a Magyar Néphadsereg Élelmezési Tiszthelyettes- és Szakmunkásképző Iskola első évfolyamának tanulói. Múlt év szeptembere óta lakói ennek a korszerű, jól felszerelt, minden kényelemmel ellátott oktatási intézménynek. Éppen tizenhárman vannak, ami nem éppen szerencsétlen szám, ha tudja valaki, hogy milyen nehéz bejutni ide a szakácstanulók közé, mert bizony háromszoros a túljelentkezés.

Itt tanulni — ráadásul — egy későbbi hivatás lehetőségét is magában rejti. A végzősök, négy év után, a néphadsereg főszakácsai, élelmezési szolgálatvezetői lesznek, méghozzá tiszthelyettesi — őrmesteri, törzsőrmesteri — rendfokozattal. Azok pedig, akik katonatisztek akarnak lenni, jelentkezhetnek az iskola elvégzése után a tiszti iskolára.

A tágas, világos, ügyesen berendezett tankonyhán most kezdődik az oktatás. Szakácsruhába öltözött tizenegy fiú áll Kecskeméti Attila őrmester, szakoktató előtt szabályos, egysoros vonalban. A jelentés után — amely olyan, mint bármely más iskolában — elméletben adnak számot arról a fiatalok, amit később a gyakorlatban is tudniuk kell: a babgulyás, a sonkás kocka, a káposztás tészta, a szilvás gombóc és az almamártás elkészítését, tálalását. A válaszadásra nincs sok idő, de ezeknek a fiúknak nem is kell sokat töprengeniük. Alighanem álmukból felkeltve is felsorolnának vagy száz receptet. S ami a fő, meg is tudják főzni, vagy éppen sütni...

Néhány perc múltán már lázas munka zajlik a konyhában. A gyorsaság azonban nem zárja ki a rendet és a fegyelmet, hiszen ha itt valaki kapkodni kezdene, hamarosan úgy festene, mint egy „konyhamalac", holott itt szakácsokat nevelnek. Ínycsiklandó illatok kezdenek terjengeni a levegőben. A tanulók ke-